

ศาสนสัมพันธ์

ณ สปป.ลาว

11-15 กุมภาพันธ์ 2019

บทภาวนาของนักบุญฟรังซิสแห่งอัสซีซี องค์อุปถัมภ์ของศาสนสัมพันธ์

ข้าแต่พระบิดา ขอพระองค์ทรงกระทำให้ข้าพเจ้า
เป็นเครื่องมือของพระองค์เพื่อสร้างสันติ

ที่ใดมีความเกลียดชัง	ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้นำความรัก
ที่ใดมีความเจ็บแค้น	ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้นำการอภัย
ที่ใดมีการแตกแยกกัน	ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้นำความสามัคคี
ที่ใดมีความเท็จ	ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้นำความจริง
ที่ใดมีความสงสัย	ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้นำความเชื่อ
ที่ใดมีความสิ้นหวัง	ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้นำความหวัง
ที่ใดเป็นที่มืด	ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้นำความสว่าง
ที่ใดมีความโศกเศร้า	ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้นำความยินดีเบิกบานใจ

ข้าแต่พระเป็นเจ้า โปรดให้ข้าพเจ้า

เป็นผู้ช่วยบรรเทา มากกว่าที่จะรับการบรรเทา

เห็นใจผู้อื่น มากกว่าที่จะรับความเห็นใจ

รักผู้อื่นก่อน และมากกว่าที่จะให้คนอื่นรักข้าพเจ้า

เหตุว่า

ผู้ที่ให้เท่านั้น จะได้รับความอิมเอบยินดี

ผู้ที่ลืมนตนเองเท่านั้น จะพบตนเองในทางสันติ

ผู้ที่ยกโทษเท่านั้น จะได้รับการอภัยโทษจากพระ

และดังนั้นเมื่อเราจะตาย จะได้ไปสู่พระราชัยของพระองค์ชั่วนิรันดร

คำนำ

ที่มา

ในโอกาสที่เดินทางไปเยี่ยมสังฆมณฑลท่าแขก เมื่อปี ค.ศ. 2018 เพื่อทำพิธีส่งมอบอาคารเรียนที่ทางสังฆมณฑลนครราชสีมาสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้าง ในโอกาสนั้นได้พูดคุยกับคุณพ่อสุก อธิการบ้านเนรใหญ่ลาว เรื่องการทำงานด้านศาสนสัมพันธ์ในประเทศไทย พร้อมกับเสนอว่าถ้าหากทางมิสซังลาวต้องการให้มาสอนสามเนรใหญ่ก็ยินดีจะมาสอนให้ เมื่อได้ขยับเวลาของทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้ลงตัวแล้วก็ได้กำหนดเอาวันที่ 11-15 กุมภาพันธ์ 2019 เป็นช่วงเวลาสำหรับสอนการทำศาสนสัมพันธ์ให้บรรดาสามเนรและเปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่สนใจมาเรียนร่วมกันด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจคำสอนและแนวทางปฏิบัติของพระศาสนจักรเกี่ยวกับศาสนสัมพันธ์
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติงานศาสนสัมพันธ์แบบส่วนตัวและระดับองค์กร
3. เพื่อให้ผู้เรียนลดอคติ มีทัศนคติทางบวกต่อผู้นับถือศาสนาอื่น
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทางศาสนาอื่นเพิ่มขึ้น
5. เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนร่วมกันในการทำศาสนสัมพันธ์ในระดับวัดและระดับสังฆมณฑล

การออกแบบการสอน

เนื่องจากวิชานี้ควรเป็นส่วนที่เป็นเนื้อหาวิชาและภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ผลสัมฤทธิ์จึงเกิดขึ้นและเป็นประโยชน์สำหรับพระศาสนจักร แต่เนื่องจากมีเวลาจำกัดจึงไม่มีเวลาให้ผู้เรียนได้ออกไปทำการเสวนากับผู้นับถือศาสนาอื่น เยี่ยมเยียน สร้างมิตรภาพ ไตร่ตรองและถอดบทเรียนสำหรับตัวเอง แบ่งปันประสบการณ์แก่ผู้อื่น ดังนั้น คอร์สนี้จึงทำได้แค่บรรยายเนื้อหา แบ่งปันประสบการณ์การทำงานด้านศาสนสัมพันธ์ของผู้สอนและผู้เรียน และวางแผนการทำงานด้านศาสนสัมพันธ์ของพระศาสนจักรลาวต่อไป

ความคาดหวัง

เมื่อเรียนรู้ร่วมกันแล้ว หวังว่าผู้เรียนมีความรู้เรื่องศาสนสัมพันธ์ดีพอสมควร มีความมั่นใจที่จะทำศาสนสัมพันธ์ กล้าหาญและมีความกระตือรือร้นในการทำการเผยแผ่พระวรสาร ทั้งการประกาศและศาสนสัมพันธ์ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปถ่ายทอดแก่สัตบุรุษและเยาวชนได้

พระคุณเจ้าชูศักดิ์ สิริสุทธิ

31 มกราคม 2019

การเสวนาและการประกาศพระวรสาร

พระศาสนจักรโดยผ่านทางสภาสังคายนาว่าติกันที่ 2 ได้ประกาศให้ทำการเสวนาระหว่างศาสนาของผู้ที่เป็นคริสตชนกับผู้นับถือความเชื่ออื่นๆ การเสวนากับผู้นับถือศาสนาอื่นตามแบบที่สภาสังคายนาว่าติกันวางแนวทางไว้เพื่อจะเริ่มเป็นที่เข้าใจที่ละเอียดถี่ถ้วน ในทางปฏิบัติยังมีความลังเลใจในบางที่ สถานการณ์ของประเทศหนึ่งแตกต่างไปจากอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางความเชื่อ วัฒนธรรม สังคมและการเมือง

เมื่อเริ่มทำการเสวนาได้เกิดความคิดแตกต่างกัน บางคนคิดผิดไปว่าในภารกิจของพระศาสนจักรในปัจจุบัน การเสวนาควรเข้าแทนที่การประกาศศาสนา ตรงกันข้ามบางคนก็ไม่เห็นว่าการเสวนาระหว่างศาสนาจะมีคุณค่าอะไร บางคนสงสัยว่า ถ้าการเสวนาระหว่างศาสนาที่มีความสำคัญมากทำให้การประกาศพระวรสารหมดความจำเป็นเร่งด่วนไปหรือ อาจทำให้ความพยายามนำผู้อื่นเข้ามาอยู่ในพระศาสนจักรกลายเป็นงานรอง หรือไม่มีความสำคัญและจำเป็นอีกต่อไปแล้ว

สมณสภาว่าด้วยการศาสนสัมพันธ์ได้ออกเอกสารในปี ค.ศ.1984 ได้ยืนยันว่า พันธกิจการเผยแผ่พระวรสารเป็นพันธกิจแต่หนึ่งเดียว แต่มีความซับซ้อนและแบ่งออกได้หลายองค์ประกอบ อีกทั้งยังชี้ถึงส่วนประกอบหลัก ๆ ของพันธกิจนี้ด้วยว่าประกอบด้วยการเป็นอยู่และการเป็นพยานต่อการพัฒนาสังคมและการปลดปล่อยมนุษย์ให้มีเสรีภาพ พิธีกรรม การภาวนา การรำพึงเพ่งฉันท การเสวนากับศาสนาอื่น ๆ การประกาศพระวรสารและสอนคำสอน ดังนั้นทั้งการประกาศพระวรสารและการเสวนาจึงถูกพิจารณาว่าตั้งแต่ต้นแล้วว่าเป็นองค์ประกอบและรูปแบบแท้จริงของพันธกิจของพระศาสนจักรที่เรียกว่า “การเผยแผ่พระวรสาร” และทั้ง 2 องค์ประกอบนี้ต่างมุ่งในการสื่อความจริงอันนำความรอดเช่นกัน

พระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ยืนยันว่า เช่นเดียวกับที่การเสวนาระหว่างศาสนาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในพันธกิจของพระศาสนจักร การประกาศงานความรอดที่พระเจ้าทรงกระทำในพระเยซูคริสตเจ้าก็เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่ง จึงไม่ใช่ปัญหาว่าจะต้องเลือกเอาสิ่งหนึ่งและละทิ้งอีกสิ่งหนึ่งแต่อย่างใด

การเผยแผ่พระวรสาร หมายถึง ภารกิจของพระศาสนจักรในทุกองค์ประกอบ การนำข่าวดีไปสู่ทุกส่วนของมนุษยชาติ การประกาศอย่างชัดเจนและเปิดเผยว่าพระเยซูเจ้าทรงเป็นพระเจ้า

การประกาศคือ การบอกเล่าพระวรสารซึ่งเป็นธรรมล้ำลึกของความรอดพ้นที่พระเจ้าทรงทำให้สำเร็จไปสำหรับทุกคนในพระเยซูคริสตเจ้า อาศัยพระพลานุภาพของพระจิตเจ้า การประกาศเป็น

การเชิญให้มารับพันธะที่จะเชื่อในพระเยซูคริสตเจ้า และเข้าเป็นสมาชิกในหมู่คณะของผู้ที่เชื่อ อันได้แก่ พระศาสนจักร โดยทางศีลล้างบาป การประกาศนี้อาจกระทำอย่างเปิดเผยเป็นทางการอย่างที่เกิดขึ้นในวันที่พระจิตเจ้าเสด็จลงมาในวันเพนเทกอสเต (กจ 2:5-41) หรืออาจเป็นการสนทนาส่วนตัว (กจ 8:30-38) การประกาศจะนำไปสู่การสอนคำสอน ซึ่งมุ่งสู่การทำให้มีความเชื่อลึกซึ้งยิ่งขึ้น การประกาศเป็นพื้นฐาน ศูนย์กลางและจุดสุดยอดของการเผยแผ่พระวรสาร

การเสวนา

ในบริบทของพหุภาพทางศาสนา การเสวนาหมายถึง ความสัมพันธ์ทางบวกและสร้างสรรค์ระหว่างศาสนา กับบุคคลและหมู่คณะผู้ที่มีความเชื่ออื่น ซึ่งมุ่งถึงความเข้าใจและการเพิ่มพูนกันและกัน โดยกระทำไปในบรรยากาศของความเคารพต่อความจริงและอิสรภาพ รวมทั้งการเป็นพยานและการออกค้นหาความเชื่อมั่นในทางศาสนาของตัวเอง

การเสวนาระหว่างศาสนาและการประกาศมีความสัมพันธ์กันแต่แตกต่างกัน

การเสวนาระหว่างศาสนากับการประกาศพระวรสาร แม้ว่าจะไม่อยู่ในระดับเดียวกัน แต่ทั้งสองเป็นองค์ประกอบภายในของพันธกิจการเผยแผ่พระวรสารของพระศาสนจักร ทั้งสองถูกต้องจำเป็น และยังเกี่ยวโยงกันอย่างใกล้ชิดแต่แตกต่างกัน ในส่วนของคริสตชนการเสวนาระหว่างศาสนาที่แท้จริงย่อมหมายถึง การมีความปรารถนาจะทำให้พระเยซูเจ้าเป็นที่รู้จักดีขึ้น เป็นการยอมรับและรัก การประกาศพระเยซูคริสตเจ้าจะต้องกระทำตามจิตตารมณ์ของพระวรสารของการเสวนา กิจกรรมทั้งสองจึงคงแตกต่างกัน จากประสบการณ์บุคคลเดียวกันสามารถทำงานได้ทั้งสองงาน พระศาสนจักรหนึ่งเดียวก็ทำได้เช่นเดียวกัน

พระศาสนจักรสนับสนุนและปลุกฝังการเสวนาระหว่างศาสนา ไม่เพียงแต่ระดับตัวเองกับศาสนาอื่นเท่านั้น แต่ระหว่างประเพณีคำสอนทางศาสนาเองด้วย นี่เป็นทางหนึ่งที่พระศาสนจักรทำหน้าที่เป็นเครื่องหมายที่ทรงประสิทธิภาพ นั่นก็คือเป็นเครื่องหมายและเครื่องมือของการร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าและเอกภาพระหว่างมนุษย์ (LG 1)

พระศาสนจักรได้รับเชิญทางพระจิตเจ้าให้สนับสนุนทุกสถาบันทางศาสนาและขบวนการที่จะพบปะ ร่วมมือกันและชำระตนเองเพื่อส่งเสริมความจริงและชีวิต ความศักดิ์สิทธิ์ ความรัก ความยุติธรรม และสันติภาพ อันเป็นมิติต่างๆ ของพระอาณาจักรพระเจ้า ซึ่งเมื่อวาระสุดท้ายของโลกมาถึงพระคริสตเจ้าจะมอบถวายคืนแด่พระบิดาเจ้า ดังนั้นการเสวนาระหว่างศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเสวนาแห่งความรอดพ้นที่พระเจ้าเองได้เริ่มต้น

สรุปโดย พระคุณเจ้าชูศักดิ์ สิริสุทธิ

31 มกราคม 2019

สาเหตุ/เหตุผลที่ต้องทำศาสนสัมพันธ์

เนื่องมาจากเหตุผล 2 ทาง คือ เหตุผลภายนอกและเหตุผลภายใน

ก. เหตุผลภายนอก

1. โลกกำลังกลายเป็นสังคมที่คนหลายศาสนาต้องอยู่ด้วยกัน รู้จักกัน การอพยพ การเดินทาง การท่องเที่ยว สื่อสารที่รวดเร็ว
2. ระบบอุตสาหกรรมและสังคมเมืองบีบให้มาอยู่รวมกันและใกล้ชิดกัน
3. การศึกษาที่เปิดกว้าง ศาสนาและวัฒนธรรมต่างๆ
4. การล่มสลายของระบบอาณานิคม ทำให้ประเทศต่างๆ ได้รับอิสรภาพทำให้เกิดความรักชาติ มีการฟื้นฟูศาสนาและวัฒนธรรมดั้งเดิม ทางศาสนจักรจึงต้องมานั่งเรื่องพระศาสนจักรท้องถิ่น
5. ป้องกันการขัดแย้งและความรุนแรงทางศาสนา สงครามศาสนา
6. การแต่งงานแบบต่างฝ่ายต่างถือ 80 %
7. มีแนวโน้มว่าศาสนาคือพันธมิตร ศัตรูร่วมของศาสนาคือวัตถุนิยม และกระแสของโลกแบบบริโภคนิยม
8. ปัญหาความไม่สงบ ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องการให้คนบาดหมางกัน เพราะความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม
9. ทุกศาสนา โลกมองดูว่า โลกนี้เป็นหนึ่งเดียวกันหมดและมีความคิดที่จะส่งผู้เผยแพร่วางศาสนาออกไปยังที่ต่างๆ

ข. เหตุผลภายในคือ การเปลี่ยนขั้วทางเทวศาสตร์

- ของเดิมก่อนสังคายนาวาติกันที่ 2 → ไม่มีความรอดนอกพระศาสนจักร
- สังคายนาวาติกันที่ 2 → พระศาสนจักรคือเครื่องหมายและเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับความรอด เป็นผู้ชี้ทางแห่งความรอด

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย

สันตะบิดรผู้ศักดิ์สิทธิ์

วันนี้ สภาพระสังฆราชแห่งประเทศไทย ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระองค์ พวกเรารู้สึกปลื้มปิติ และขอบพระทัยสำหรับโอกาสที่พระองค์ทรงมอบให้กับพวกเรา

เราทุกคนภาคภูมิใจและมีความเชื่อมั่นในพระองค์ ผู้ทรงเป็นนายชุมพบาลของพวกเรา พระองค์ทรงเป็นบุคคลที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่งในพระศาสนจักร ณ ช่วงเวลาที่มนุษย์ทุกคนจะต้อง กลับใจหันไปหาพระคริสตเจ้า

ในประเทศของเราเอง อาจกล่าวได้ว่าเรากำลังเผชิญกับความยุ่งยากในลักษณะเดียวกัน เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชน การเปลี่ยนศาสนามาเป็นคาทอลิกบ่อยครั้งถูกมองว่าเป็นการละทิ้งความเป็นคนไทย คุณค่าของความเป็นพุทธ ขนบธรรมเนียมประเพณี แนวปฏิบัติ ต่าง ๆ เชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน จึงเป็นการยากที่จะแยกว่าอะไรคือพุทธ อะไรคือคนไทย นับหลายทศวรรษที่ผ่านมาพระศาสนจักรในประเทศไทยต้องพบกับความท้าทายนี้เรื่อยมา ข้าแต่บิดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ โปรดเป็นหนึ่งในเดียวกับพวกเราในการภาวนา เพื่อว่าความรักของพระเจ้าจะได้สามารถ ผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ที่บังบังมิให้พระเยซูเจ้าเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในภูมิภาคเอเชียของเราอีกด้วย

เราขอยืนยันกับพระองค์อีกครั้งหนึ่งว่า พวกเราทุกคนขอร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ และพร้อมเสมอที่จะตอบสนองต่อการเรียกร้องของพระองค์ในทุกเรื่องที่ยกกระทำเพื่อความดีงามของพระศาสนจักรและมนุษยชาติทั้งมวล ในช่วงเวลาที่ยุ่งยากและท้าทายนี้

พวกเราขอขอบคุณสำหรับการเอาใจใส่ดูแล และความห่วงใยที่พระองค์ทรงมีต่อพระศาสนจักรในประเทศไทย การประทับอยู่ของพระองค์ท่ามกลางพวกเราเวลานี้ เป็นดังพระพรสูงสุดที่พระเจ้าประทานให้กับข้ารับใช้ของพระองค์ ทำให้พวกเรามีพลังกำลัง ความเชื่อมั่น ความวางใจ ความคิดอ่านและมองเห็นพระเจ้าองค์แห่งความรัก ผู้ทรงเป็นศูนย์รวมของชีวิตในพระศาสนจักร

พวกเราวิงวอนของค์พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงเป็นบ่อเกิดแห่งความรักและความดีงาม โปรดประทานพระพรให้พระองค์มีพลังกำลังที่เข้มแข็ง ความเชื่อที่มั่นคง และบรรลุลความสำเร็จในทุกสิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ

พระคำรัสของพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16

ในวโรกาสการเข้าเฝ้า Ad Limina ของบรรดาพระสังฆราชแห่งประเทศไทย

พี่น้อง พระสังฆราชที่รัก

“พระเจ้าข้า โปรดส่งพระจิตของพระองค์ลงมา และโปรดทรงฟื้นฟูแผ่นดินโลก” (คู สดค 104:30) ด้วยพระวาจาจากบทสวดของวันสมโภชพระจิตเจ้า ข้าพเจ้าขอต้อนรับพวกท่าน บรรดาพระสังฆราชจากประเทศไทย ข้าพเจ้าขอขอบคุณ พระสังฆราชยอร์ช ยอด พิมพิสาร สำหรับความรู้สึกอันเปี่ยมด้วยน้ำใจดีที่ท่านกล่าวในนามของทุกคน ข้าพเจ้าขอน้อมรับด้วยความอบอุ่น และให้ความมั่นใจแก่พวกท่านว่า ข้าพเจ้าจะอธิษฐานภาวนาเพื่อพวกท่านและบรรดาผู้ที่อยู่ภายใต้การอภิบาลของพวกท่าน การมา “ad Limina Apostolorum” ของท่าน เป็นโอกาสที่จะช่วยให้ความตั้งใจของท่าน ในอันที่จะทำให้องค์พระเยซูเจ้าทรงเป็นที่ประจักษ์ชัดมากขึ้นในพระศาสนจักร และให้พระองค์ทรงเป็นที่รู้จักในสังคมไทย โดยผ่านการเป็นประจักษ์ชัดมากขึ้นในพระศาสนจักร และให้พระองค์ทรงเป็นที่รู้จักในสังคมไทย โดยผ่านการเป็นประจักษ์ชัดมากขึ้นถึงความรักและความจริงแห่งพระวรสาร

วันสมโภชพระจิตเจ้า ซึ่งเราได้ทำการฉลองเมื่อไม่นานมานี้ เตือนใจเราว่า พระจิตเจ้าบันดาลให้โลกเปี่ยมล้นด้วยพลังและช่วยกระตุ้นให้เรานำพระคริสตเจ้าไปยังมนุษย์ทุกคน ในประเทศของท่าน พวกท่านได้ทำพันธกิจของคาทอลิกกลุ่มเล็ก ๆ ในบริบทแห่งความสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับพุทธศาสนิกชน แท้จริงแล้วพวกท่านก็ได้กล่าวถึงความนับถือต่อพระสงฆ์ทางพุทธศาสนาและความประทับใจ ที่พวกท่านมีต่อบทบาทของพระสงฆ์เหล่านี้ในสังคมและวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของชาวไทย

การอยู่ร่วมกันของศาสนิกชนที่มีความเชื่อต่างกันในทุกวันนี้ แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่อยู่ตรงข้ามกับโลกาภิวัตน์ เมื่อเร็ว ๆ นี้ ข้าพเจ้าสังเกตว่า อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ เป็นเหตุให้มนุษย์เผชิญกับความแตกต่างสองมุมมองด้วยกัน มุมมองแรกคือ การเติบโตอย่างรวดเร็วด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งมักจะก่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกันในระดับโลก และเกิดความรับผิดชอบร่วมกันต่อความอยู่ดีกินดีของมนุษยชาติ แต่ในขณะเดียวกันก็มีเครื่องหมายที่น่าเป็นห่วงของความแตกแยก ความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ด้วยการผลักไสความดีงามเหนือธรรมชาติ และความศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าให้พ้นไปจากชีวิต และปิดบังบ่อเกิดแห่งความกลมกลืนและเป็นหนึ่งเดียวกันภายในโลก

มุมมองในด้านลบเกี่ยวกับวัฒนธรรมซึ่งก่อให้เกิดความฉงนสนเท่ห์แก่พวกท่าน และผู้นำฝ่ายศาสนาในประเทศของท่าน ในความเป็นจริงนั้น ความสำคัญแห่งการร่วมมือกันระหว่างศาสนาต่าง ๆ ซึ่งเรียกร้องให้มีการร่วมมือกันสนับสนุนด้านชีวิตฝ่ายจิต และความถูกต้องด้านศีลธรรมในหมู่ประชาชนของพวกท่าน ท่านสามารถร่วมมือกับพุทธศาสนิกชน ในการส่งเสริมให้มีความเข้าใจต่อกันและกันในเรื่องการสานต่อธรรมเนียมปฏิบัติ ให้แก่ชนรุ่นต่อไป การประกาศถึงคุณค่าด้านศีลธรรมซึ่งสามารถเข้าใจได้ตามหลักของเหตุผล ความเคารพนับถือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ การอธิษฐานภาวนา และการที่พวกท่านจะ “ประกาศพระวาจาของพระเจ้าแก่ทุกคน” และ “ทำหน้าที่เทศน์และสอน” (จารีตการบวชพระสงฆ์ ข้อ 102) เพื่อให้บทบาทหลักของพระสงฆ์นี้มีผลอย่างแท้จริง จะต้องมีการอบรมทั้งด้านปรัชญาและเทววิทยา ซึ่งไม่อาจจะปล่อยให้เป็นที่หน้าของผู้อื่น แต่เมื่อครูคำสอนที่ได้รับการอบรมอย่างดี ทำงานร่วมกับพระสงฆ์ในแต่ละวัด เถาองุ่นนั้น ๆ ก็จะผลิดอกออกผลมากมาย (ยน 15:5) ด้วยจุดประสงค์ดังนี้ การรายงานของพวกท่านเองก็ได้กล่าวถึงภารกิจที่สำคัญที่เรียกร้องความเอาใจใส่ ทั้งในเรื่องการอบรมคู่สมรสที่มีใจคาทอลิก และความห่วงใยด้านการอภิบาลกับคาทอลิกจำนวนมากและครอบครัวของพวกเขา ที่อพยพจากชนบทเข้ามาอยู่ในเมืองใหญ่ ซึ่งเสี่ยงต่อการสูญเสียการดำเนินชีวิตคริสตชนได้

พี่น้องที่รักทั้งหลาย สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอชื่นชมความพยายามของกลุ่มคริสตชนในประเทศไทยที่พยายามรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีของชีวิตมนุษย์โดยเฉพาะผู้ที่อ่อนแอตกอยู่ในภาวะเสี่ยง สิ่งที่คุณคงจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ การค้าสตรี และเด็ก และปัญหาเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศแน่นอน เบื้องหลังของปัญหาเหล่านี้ คือความยากจน และในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าทราบว่าการดำเนินงานด้านสังคมพัฒนาของพระศาสนจักรมีบทบาทที่สำคัญมาก แต่ก็ยังมีอีกมุมมองหนึ่งซึ่งเราต้องยอมรับและต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาคาการละเมิดสิทธิของมนุษย์ นั่นคือ การนำเสนอของสื่อมวลชน และรายการบันเทิงที่ไม่สร้างสรรค์ อันเป็นผลทำให้คุณค่าทางศีลธรรมเสื่อมลง และนำไปสู่การไม่เคารพศักดิ์ศรีของสตรี การทำลายความเชื่อสัตย์ต่อกันในชีวิตสมรส และแม้กระทั่งปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

ด้วยความรักฉันพี่น้อง ข้าพเจ้าขอขอบข้อคิดเหล่านี้แก่พวกท่าน ขออำนาจพรให้ทุกท่านได้รับเปลวไฟแห่งพระจิตเจ้า เพื่อท่านจะได้ประกาศเป็นเสียงเดียวกันถึงข่าวดีของพระเยซูเจ้า และข้าพเจ้าขออวยพรไปยังบรรดาพระสงฆ์ นักบวช สามเณร และสัตบุรุษทุกคนด้วย

วาติกัน 16 พฤษภาคม ค.ศ. 2008

พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16

ข้อคำสอนของสมณกระทรวงต่อบรรดาผู้แทนพระสันตะปาปา

สมณกระทรวงเห็นว่าสิ่งแรกที่จะต้องทำก็คือ การแสวงหาความคิดต่างๆ ไปเกี่ยวกับงานแพร่ธรรมของพระศาสนจักร ซึ่งเป็นงานที่พระสันตะปาปาเกรโกรี ที่ 15 มอบหมาย จึงได้ขอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไปยังบรรดาสมณทูต พระสังฆราช มหาอธิการของคณะนักบวชต่างๆ และขอคำแนะนำจากผู้มีความสันทัดในเรื่องนี้ด้วย พระคาร์ดินัลอิน โกลี เลขาธิการของสมณกระทรวงในเวลานั้น ได้รวบรวมความคิดเห็นต่างๆ และได้แต่งเป็นบันทึกความทรงจำ (Memorandum) ขึ้นมา 3 เล่ม บรรยายเกี่ยวกับความยากลำบากต่างๆ ที่บรรดามิชชันนารีประสบในตะวันออกไกลและอินเดียตะวันตก พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นและทางแก้ไขต่าง ๆ เอาไว้ให้ด้วย พระคาร์ดินัลอิน โกลีเองก็มีความคิดด้านแพร่ธรรมอันยิ่งใหญ่ขึ้นมาด้วย นั่นคือ อบรมและเตรียมคณะสงฆ์พื้นเมืองและจัดตั้งฐานันดรของพระศาสนจักรท้องถิ่นด้วย (Native Hierarchy)

แผนงานต่างๆ ของสมณกระทรวงตามที่มีอยู่ในกฤษฎีกาและข้อคำสั่งสอนต่างๆ ที่จัดทำขึ้นในปีแรกๆ ของการก่อตั้ง รวมทั้งงานเขียนต่างๆ ของพระคาร์ดินัลอิน โกลี ค่อย ๆ ถูกจัดทำขึ้นมาโดยวางพื้นฐานอยู่บนแนวทางที่พระสันตะปาปาเกรโกรี ที่ 15 มอบไว้ รวมทั้งบนประสบการณ์และบทสะท้อนของพระคาร์ดินัลอิน โกลี เอกสารรูปแบบของเรื่องนี้ได้แก่ ข้อคำสอนที่มีชื่อเสียงมากซึ่งเราเรียกกันว่า “ข้อคำสอน ปี ค.ศ. 1659” มอบให้แก่บรรดาผู้แทนพระสันตะปาปาแห่งอินโดจีน มีชื่อว่า “Instructio Vicariorum Apostolicorum ad regna Sinarum Tonchoni et Cocincinae proficiscentium 1669” ออกโดยสมณกระทรวงมอบให้ ๑พณฯ Francis Pallu พระสังฆราชแห่งเอลิโอโปลีต ๑พณฯ Piere Lambert de la motte พระสังฆราชแห่งเบริธ และ ๑พณฯ Ignatius Cotoleni พระสังฆราชแห่งแมแตลโลโปลีต

เราสามารถสรุปส่วนสำคัญๆ ของภารกิจที่ต้องทำได้ดังนี้

1. คณะสงฆ์พื้นเมืองต้องได้รับการก่อตั้งขึ้น และนี่ต้องถือว่าเป็นเหตุผลหลักของการเดินทางครั้งนี้
2. มิชชันนารีถูกห้ามไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง และการค้าขายด้วย พวกเขาต้องอยู่ห่าง ๆ จากเรื่องต่าง ๆ ทางการเมืองและธุรกิจ และมีให้เข้ารับหน้าที่บริหารเรื่องราวทางบ้านเมือง สมณกระทรวงได้ห้ามเรื่องเหล่านี้อย่างจริงจังและเคร่งครัดเสมอมา และห้ามเช่นนี้ต่อไป หากว่ามีใครกล้าเข้าไปสู่ความโง่เขลาเช่นนี้ เขาจะต้องถูกปลดออกจากหน้าที่โดยไม่ต้องลังเลเลย ให้ปลดและ

ขับไล่ออกจากมิสซังเพื่อมิให้มีสิ่งใดถูกพิจารณาว่าเป็นผู้นำเอาความพินาศและเป็นการทำร้ายต่อ
งานของพระเป็นเจ้า

3. การประยุกต์ต่างๆ ต้องถูกนำมาใช้กับวัฒนธรรมและประเพณีของประชาชน เกี่ยวกับ
เรื่องนี้ข้อคำสั่งสอนกล่าวว่า พวกเขาต้องไม่วิจารณ์การกระทำและการปฏิบัติใด ๆ ของประชาชน
ไม่ว่าในที่ส่วนตัวหรือในที่สาธารณะ พวกเขาต้องไม่ถกเถียงอย่างรุนแรง รวมทั้งต้องไม่ไห้
ความเห็นใดๆ ด้วย แต่พวกเขาต้องสอนความเชื่อซึ่งไม่โจมตีและทำร้ายพิธีการและประเพณีของชน
ชาติใดเลย เพราะเหตุว่าเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะรักและให้คุณค่าต่อสิ่งที่เป็นของตนเอง และ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อชาติของตนเอง พวกเขาต้องพยายามแปลหนังสือต่างๆ ของบรรดาปีศาจจารย์
ของพระศาสนจักรและหนังสือชนิดต่างๆ เหล่านี้ให้เป็นภาษาพื้นเมือง

4. ต้องจัดตั้งการศึกษาทั้งศาสนาและทางวิทยาการ ต้องจัดตั้งโรงเรียนขึ้นทุกแห่งด้วยความ
เอาใจใส่อย่างที่สุด และด้วยความมานะอย่างที่สุด เพื่อบรรดาเยาวชนของแคว้นต่าง ๆ โดยไม่คิดเงิน
ใด ๆ ให้สอนภาษาละตินและข้อคำสั่งสอนของคริสต์ศาสนา เพื่อว่าจะไม่มีคาทอลิกคนใดเลยจำต้องส่ง
บุตรหลานของตนไปรับการศึกษาประเภทอื่น เวลาเดียวกันบรรดามิชชันนารีต้องพยายามหากระแส
เรียกทางศาสนาในท่ามกลางเยาวชนเหล่านั้น หากเห็นว่าเขามีความศรัทธาและใจกว้าง

แนวความคิดเกี่ยวกับความรอด

- ในช่วงสามศตวรรษแรก บรรดาปิตาจารย์มีความเห็นเหมือนกันว่า
การเปิดเผยที่แท้จริงและความสามารถที่จะได้รับความรอดพ้นนั้น ได้ถูก
นำเสนอแก่นมนุษย์ทั้งหมด
  - ในช่วงศตวรรษที่สอง เริ่มมีความคิดแตกออกเป็น 2 สาย
    - สายที่ 1 เน้นความรักสากลของพระและน้ำพระทัยที่จะช่วยให้รอดและ
ความจำเป็นของพระศาสนจักร
      - Justin Martyr
      - St.Ireneus
      - Clement of Alexandria
    - สายที่ 2 เน้นว่านอกพระศาสนจักรไม่มีความรอด
      - Origen
      - Cyprian
      - Fulgensius of Ruspe
      - Augustin
- ความคิดแนวนี้มีสถานการณ์ทางการเมืองและศาสนาที่เกี่ยวข้อง
- จักรพรรดิเทโอโดซีอุส ประกาศให้ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาของ
อาณาจักรโรมัน (381)
  - การแผ่ศาสนาอิสลามสู่ยุโรป ทำให้เกิดสงครามครูเสดในศตวรรษ
ที่ 11-13

- ช่วงศตวรรษที่ 16-17 เป็นยุคที่ชาวยุโรปออกค้นพบดินแดนต่างๆ ในโลก
  - พบคนมากมายที่ไม่รู้จักเรื่องราวของพระคริสต์
  - นักเทววิทยาต้องหาคำตอบถึงชะตากรรมของคนเหล่านั้น
  - สังคายนาเตรนทร์ : ถ้าพวกคนต่างศาสนาไม่สามารถล้างบาปด้วยน้ำ พวกเขาจะสามารถรับด้วยความปรารถนา โดยปฏิบัติตามมโนธรรม และดำเนินชีวิตมีศีลธรรม

- สังคายนาวาติกันที่ 2 สอนว่า
  - พระศาสนจักร คือ เครื่องหมายและเครื่องมือ ที่จำเป็นสำหรับความรอดพ้น
  - คนต่างศาสนาที่รอดพ้นได้ อยู่ใน LG ข้อ 13-17

สรุป

ความสัมพันธ์กับศาสนาอื่นในช่วงระยะเวลา 2000 ปี แบ่งออกเป็น 3 ช่วง

- ช่วงแรก ศตวรรษที่ 1-3
ทำการเสวนากับความเชื่ออื่นและรับสิ่งต่าง ๆ มาสู่พระศาสนจักร
- ช่วงสอง ศตวรรษที่ 4 - กลางศตวรรษที่ 20
ความเป็นศัตรู สงครามครูเสด การล่าเมืองขึ้น การแพร่ธรรมแบบตนเองอยู่เหนือกว่าผู้อื่น
- ช่วงสาม ตั้งแต่สภาสังคายนาวาติกันที่ 2 (1962-1965) เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน
พระศาสนจักรเริ่มกลับมาเสวนากับศาสนาและกลุ่มอื่น ๆ

ความคิดด้านเทวศาสตร์ของคนสมัยนั้นเกี่ยวกับศาสนาที่ไม่ใช่คริสตศาสนา

เราทุกคนเป็นผลผลิตของสมัยเรา คริสต์ศาสนาที่ได้มาแพร่ในเมืองไทย 300 ปีก่อนนี้มาจากยุโรป เราควรจะได้ศึกษาความคิดของนักเทวศาสตร์ของยุโรปสมัยนั้นเกี่ยวกับคนต่างศาสนาบ้าง เพราะธรรมเนียมที่เมืองไทยได้ศึกษาวินิจฉัยและปฏิบัติที่อาจารย์ของเขาได้สอนเราต้องทราบด้วยว่า คำสอนด้านเทวศาสตร์นั้นจะไม่ได้เปลี่ยนแปลงจนถึงสิบปีก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2

เมื่อธรรมทูตคาทอลิกมา (พ.ศ. 2205/ค.ศ. 1662) ลูเธอร์ตาย 100 ปีมาแล้ว (ค.ศ. 1546) ในยุโรปเป็นการแตกแยกและต่อสู้ระหว่างคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ และการขัดแย้งกันนั้นจะขยายมาถึงประเทศสยามโดยการติดกันระหว่างโปรตุเกส (คาทอลิก) ฮอลันดา และอังกฤษ (คริสเตียน)

ตอนที่ธรรมทูตมา การปฏิรูปและการฟื้นฟูชีวิตคริสตังในยุโรปได้เริ่มแล้ว เป็นสมัยที่อาจารย์ทางชีวิตฝ่ายวิญญาณเขียนหนังสือที่มีชื่อเกี่ยวกับชีวิตทางใจ และตั้งคณะนักบวชใหม่ เช่น พระคาร์ดินัลเบรีเลอ (Bérère) ผู้ตั้งคณะอราโตเรียน กองแครง (Condren), นักบุญเออแดส (Eudes) ผู้ตั้งคณะเออติสต์, นักบุญวินเซนต์เดอปอล ผู้ตั้งคณะลาซาริสต์ และธิดาเมตตาธรรม, นักบุญฟรังซัว เดอ ซาล ผู้ตั้งคณะวิซิตาโอ, คุณพ่อโอลีเออร์ (Olier) ผู้ตั้งคณะซีลปีเซียน และอีกหลายคน ระยะเวลาเป็นสมัยรุ่งเรืองสำหรับพระศาสนจักรจริง ๆ อาจารย์เหล่านั้นได้เป็นครูหรือเพื่อนของพระคุณเจ้าปัลลือ พระคุณเจ้าลียงแบร์ต และพระคุณเจ้าลาโน ที่ได้้นำคำสอนของอาจารย์เหล่านั้นมาประยุกต์ในการแพร่ธรรมที่เมืองไทย ครั้งก่อนความเชื่อของคริสตังในยุโรปได้เป็นเหตุอย่างหนึ่งที่ได้เกิดการปฏิรูปของลูเธอร์

แต่เวลานี้ การปฏิรูปชีวิตคริสตังจะนำความรุ่งเรืองแก่พระศาสนจักร แต่ทุกคนไม่ได้เป็นนักบุญ การปฏิรูปคริสตังบางครั้งจะเลยเกินขอบเขตจึงจะมีลัทธิขัณฑ์เซนนิสระดับทั่วฝรั่งเศส หัวหน้าของลัทธินี้เรียกกันสั้น ๆ ว่า เซนต์ ซีริง (Cyrano) เป็นผู้ยืนยันว่าคนต่างศาสนาไม่รับพระพรหรรษา แม้แต่หยดเดียว สมัยนั้นอาจารย์เทวศาสตร์อธิบายคำของนักบุญซีปรีอาโนที่ว่า “ไม่มีความรอดภายนอกพระศาสนจักร (คาทอลิก)” อย่างแคบ ๆ ท่านสอนว่าต้องรับศีลล้างบาปจริง ๆ จึงจะเข้าสวรรค์ได้ ฉะนั้นเด็ก ๆ ที่ตายก่อนรับศีลล้างบาปไปอยู่ที่แห่งหนึ่ง ที่ในภาษาไทยเราได้แปลว่า “ใต้บาดาล” คนต่างศาสนาที่ถึงอายุรู้ความแล้ว แม้ว่าเขาจะไม่ได้มีโอกาสที่จะรู้จักแผนการแห่งความรอด คือ ไม่มีความผิดที่ไม่ได้เป็นคริสตัง คนเหล่านั้นไม่มีทางไปสวรรค์เช่นกัน ถ้าเขาได้ประพฤติดีตามมโนธรรม เขาจะไปในที่แห่งหนึ่งที่เขาจะมีความสุขตามธรรมชาติ แต่จะไม่เห็นพระเป็นเจ้า แม้แต่ในศตวรรษนี้ (ค.ศ. 1900-1920) พระคาร์ดินัลบียอ (Billot) อธิบายว่าคนต่างศาสนาที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว ที่ไม่เคยได้ยินพูดถึงการไขแสดงเรื่องพระคริสต์ เขาเป็นผู้ใหญ่ตามปฏิทินก็จริง แต่ฝ่ายชีวิตวิญญาณเป็นเหมือนเด็กที่ยังไม่รู้เพียงสา ฉะนั้นจะไปอยู่กับเด็กใต้บาดาล

โดยทั่วไปเชื่อกันว่า การไขแสดงของพระเป็นเจ้าได้ถูกป่าวประกาศทั่วโลกแล้ว แต่มนุษย์ส่วนมากไม่ได้สนใจและลืมไปหมด ฉะนั้นเขาต้องรับผิดชอบในการไม่ปฏิบัติตามคำสอนของพระเป็นเจ้า ธรรมทูตจึงได้มาเพื่อให้ชาวไทยได้กลับใจไปสวรรค์ได้ คำสอนนี้ช่วยเราให้เข้าใจความเอาใจใส่ของธรรมทูตสมัยก่อนในการล้างบาปเด็กเล็ก ๆ ของคริสตังและคนพุทธ เมื่อเด็กป่วยจนจะตาย เพราะเหตุเดียวกัน สมัชชาอัครทูตบัญญัติให้ตั้งผู้หญิงคริสตังเป็นหมอดำยาที่มีหน้าที่ไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อหาเด็กจนจะตายล้างบาปเขา ไม่ว่าจะเป็นลูกคริสตังหรือลูกคนพุทธ การล้างบาปเด็กจนจะตายนี้ บางครั้งจะเป็นงานเดียวที่ธรรมทูตและสังฆราชจะทำได้ เพราะเหตุเดียวกัน รัชกาลที่ 1 คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้รับศีลล้างบาปจากหมอชาวโปรตุเกส ชื่อ ซิกซ์โต ริเบโร ตอนที่พระองค์ยังทรงพระเยาว์และทรงพระประจวร ในการรายงานถึงกรุงโรมจนถึงไม่กี่ปีมาก่อน สังฆราชต้องบอกจำนวนเด็กลูกคริสตังและคนต่างศาสนาที่ได้ล้างบาปจนจะตาย

ธรรมทูตรุ่นแรกได้มีทำที่อย่างไรต่อพุทธศาสนา

เมื่อเราได้ศึกษาภูมิหลังของธรรมทูตเกี่ยวกับการศึกษา เราพอจะเดาทำที่ของท่านต่อพุทธศาสนา สำหรับท่าน พุทธศาสนาช่วยให้รอดไปสวรรค์ไม่ได้ ก่อนที่จะพูดถึงความคิดและการปฏิบัติต่อชาวพุทธ เราควรจะพิจารณาพุทธศาสนาในประเทศสยามสมัยพระนารายณ์ คนเดิมในประเทศสยามนับถือผีสาางเทวดา เมื่อพวกมอญ ละว้า เขมร มาครอบครองประเทศสยามเดิม ได้นำพุทธศาสนาทั้งสองนิกายและศาสนาพราหมณ์ (อินเดีย) มาเป็นรากฐาน ชาวไทยที่ลงมาจากประเทศจีนได้นำพุทธศาสนาหินยานนิกาย(นิกายเถรวาท) ผลสุดท้ายชาวไทยหันมานับถือศาสนาพุทธศาสนาพราหมณ์ และยังนับถือผีสาางเทวดา นับเป็นการผสมผสานลัทธิความเชื่อถือให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ธรรมทูตจะเข้าใจธรรมะของพุทธศาสนาที่ปนกับ “ลัทธิ” ต่าง ๆ มากมายหรือ? เราไม่ควรลืมน่าสมัยนั้นยุโรปเกือบไม่รู้จักพระพุทธศาสนาเลย ไม่มีใครสนใจศึกษาศาสนาที่ไม่ใช่คริสต์ศาสนา คุณพ่อโนบิลี (Nobili) ที่อินเดีย เป็นชาวยุโรปคนแรกที่ได้เรียนภาษาสันสกฤตเพื่อศึกษาศาสนาของพราหมณ์ คุณเหมือนยังไม่มีใครเรียนภาษาบาลี ธรรมทูตที่ได้เรียนเทวศาสตร์ในยุโรปต้องมื่อคิดต่อศาสนาอื่นที่ไม่เป็นศาสนา “เทียงแท้” และไม่สามารถช่วยเราให้รอด คุณพ่อลาโน (ที่ได้มาพร้อมกับพระคุณเจ้าปลัดลือ) ได้สังเกตเหมือนพระคุณเจ้าลึงแบร์ตว่าพระภิกษุมิอิทธิพลมากในเมืองไทย ชาวพุทธทุกคนเคารพพระ ชายหนุ่มเกือบทุกคนไปบวชเรียนระยะหนึ่ง

คุณพ่อลาโนไปเรียนที่วัดพุทธ 3 ปี เรียนทั้งภาษาไทย ภาษาบาลีและศาสนาพุทธด้วย คิดว่าเป็นชาวยุโรปคนแรกที่ได้เรียนภาษาบาลี ในจดหมายที่คุณพ่อลาโนจะเขียนเมื่อได้รับการแต่งตั้ง

เป็นพระสังฆราชองค์แรกของประเทศสยามปี พ.ศ. 2225/ค.ศ. 1682 ท่านทูลสันตะปาปาขออนุญาตให้พระสงฆ์คาทอลิกแต่งกายเหมือนพระภิกษุ ท่านอธิบายชีวิตของพระว่าดังนี้

พระมีระเบียบวินัยมากมาย แต่ดูเหมือนระเบียบวินัยทั้งหลายเหล่านี้จะมุ่งไปยังจุดเดียวกัน คือ เพื่อช่วยให้พระภิกษุถึงความยากจน ปราบกิเลส สละโลกียสมบัติให้ได้มากที่สุด พระภิกษุไม่โกรธ รักษาความบริสุทธิ์ตราบเท่าที่ยังอยู่ในสมณเพศ แต่ก็จะลาสิกขาเมื่อไหร่ก็ได้ พระภิกษุเป็นคนมักน้อยในอาหาร ไม่ดื่มสุราเด็ดขาด ไม่รับประทานอาหารค่า ที่จะเว้นอาหารค่าก็ เพราะเพื่อป้องกันกามตัณหารบกวณเวลาดอน ไม่สนับสนุนการถือผีสาว ไม่ยอมรับพิธีถวายบูชาที่มงายทั้งปวง พระภิกษุไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่สงฆ์เหมือนสงฆ์คาทอลิก แต่คงทำหน้าที่สงฆ์ในการสั่งสอนประชาชนจากธรรมมาสน์ สวดมนต์เป็นทำนองทั้งในโบสถ์และในบ้านคนป่วย

เท่าที่ทราบ คุณพ่อลาโนซึ่งเป็นคนแรกที่ได้ศึกษาพุทธศาสนาอย่างดี ท่านไม่เคยเอ่ยชื่อ “พระพุทธเจ้า” เมื่อกล่าวถึงพระพุทธรูป ท่านพูดว่ารูปปฏิมากร(พระเท็จเทียม) เมื่อท่านกล่าวถึงพระหรือชาวบ้านกราบไหว้พระ ท่านพูดว่าเขานมัสการ (อย่างนมัสการพระเป็นเจ้า) ฉะนั้นมีปัญหาอยู่ว่า คุณพ่อลาโนที่ชมเชยชีวิตพระและบางครั้งยกตัวอย่างวีรกรรมของพระ และธรรมทูตรุ่นแรกนี้ ได้เข้าใจพุทธศาสนาอย่างจริงจังหรือเปล่า? ท่านได้เข้าถึงหัวใจของพุทธศาสนา ถึงธรรมะ หรือว่าได้เข้าใจว่าลัทธิต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบของพุทธศาสนา? ธรรมทูตคงจะไม่ได้เข้าใจพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง ท่านอาจจะไม่ได้มีอาจารย์ที่สามารถสอนท่านอย่างดี แต่ที่สำคัญกว่า ท่านรับไม่ได้เมื่อคำสอนของสมัยนั้นเกี่ยวกับศาสนาอื่นสอน อย่างที่ได้อธิบายมาพุทธศาสนาเป็นแค่ศัตรู เป็นอุปสรรคธรรมทูตเรียนศาสนาพุทธเพื่อสามารถจะชนะคนพุทธ สำหรับธรรมทูตตั้งแต่สมัยแรกจนถึงไม่กี่สิบปีก่อนสังคายนาวาติกัน พุทธศาสนาเป็น “อาณาจักรของปีศาจ” หรือ “อาณาจักรแห่งความมืด” ทำที่ต่อศาสนาพุทธนี้ได้เป็นท่าทีของคริสตังต่อทุกศาสนาทั่วโลก

ทัศนคติของมิชชันนารีต่อศาสนาพุทธ

เมื่อเราศึกษา และตรวจสอบคูประวัติศาสตร์การประกาศพระวรสารของคาทอลิกในประเทศสยาม เราจะพบว่าบรรดามิชชันนารีเองเป็นผู้วางอุปสรรคของการแพร่ธรรมของตนเองเอาไว้ด้วย บางทีอาจเป็นเพราะว่าพวกเขาไม่เข้าใจสถานการณ์และสภาพของชาวสยามจากที่เป็นจริงก็ได้ หรือจะพูดอีกอย่างหนึ่ง นั่นก็คือ ความเข้าใจและทัศนคติต่อศาสนาพุทธนั่นเอง ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ และในที่สุดก็เป็นอุปสรรคของงานแพร่ธรรมที่มาจากบรรดามิชชันนารีเอง

ตามที่เราศึกษามาข้างต้นแล้วหนังสือ “ปจญา วิสัยนา” ของพระคุณเจ้าปัลเลอกัวได้โจมตีศาสนาพุทธหลายอย่างด้วยกัน แน่นอนที่สุด การดูหมิ่นศาสนาเช่นนี้ก่อให้เกิดปฏิกิริยาขึ้นในหมู่ชาวสยาม เพราะเท่ากับไปทำร้ายจิตใจและความรู้สึกของประชาชน

พระองค์เจ้าเวทย์ได้ตั้งข้อสังเกตว่า โดยทั่ว ๆ ไป ชาวสยามมิได้แสดงตนเป็นปฏิปักษ์กับศาสนาคริสต์ พวกเขามาพบบรรดามิชชันนารีและรับฟังด้วยความเต็มใจ อุปสรรคสำคัญ ๆ นั้นได้แก่ หัวหน้าที่ของประชาชนเหล่านั้น พระองค์เจ้าเขียนไว้ว่า

“บุคคลเหล่านี้สนใจที่จะต่อต้านความก้าวหน้าของศาสนาคาทอลิก
ศาสนาพุทธที่อยู่ในมือของเขาเป็นวิธีที่สะดวก และมีประสิทธิภาพใน
การเสนอให้ประชาชนนับถือ เขาใช้ศาสนาเป็นสื่อลุ่มสำหรับจะปกปิด
ความเป็นเผด็จการและความอยุติธรรมของพวกเขาไว้”

เมื่อพระองค์เจ้าเขียนจดหมายถึงพระสันตะปาปาเลโอที่ 13 พระองค์เจ้ายืนยันถึงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับศาสนาพุทธ โดยมองดูศาสนาพุทธในทางที่ไม่ดีสำหรับความเชื่อคริสตชนและการกลับใจของชาวสยาม

ศาสนาพุทธมิได้รับการเคารพจากบรรดามิชชันนารีเท่าที่ควรจะเป็น ยิ่งกว่านั้นหนังสือ “ปุจฉา วิสัชนา” ยังถูกพิมพ์ขึ้นมาใหม่ในสมัยของพระองค์เจ้าเวทย์ ในปี ค.ศ. 1894 และปี ค.ศ. 1897 อันเป็นปีที่ประชาชนมีความเห็นเกี่ยวกับชาวฝรั่งเศสและคริสตศาสนาในทางที่เลวร้ายอันเนื่องมาจากสถานการณ์ทางการเมือง การพิมพ์หนังสือครั้งนี้ รัฐบาลมิได้สั่งให้ยึดหรือทำลายอาจเป็นเพราะว่าบรรดามิชชันนารีมิได้ใช้หนังสือเหล่านี้อย่างเปิดเผย แต่ใช้เฉพาะในสังคมคาทอลิกเอง และก็อาจเป็นไปได้ที่รัฐบาลสยามไม่ต้องการทำให้สถานการณ์ทางการเมืองกับฝรั่งเศสในตอนนั้นเลวร้ายมากขึ้นไปอีก

อย่างไรก็ตาม หนังสือเล่มนี้ได้รับการต่อต้านอย่างกว้างขวางจากพุทธศาสนิกชนในปี ค.ศ. 1958 เมื่อหนังสือเล่มนี้ถูกพิมพ์ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งโดยคุณพ่อแปรรูดง รัฐบาลสั่งยึดหนังสือเล่มนี้และสั่งปิดโรงพิมพ์อัสสัมชัญ ซึ่งพิมพ์หนังสือเล่มนี้ รวมทั้งเรียกพระสงฆ์ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ไปรายงาน

สิ่งที่น่าสังเกตและน่าจดจำจากเรื่องนี้ก็คือ พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ชาวพุทธซึ่งเป็นชาวสยามก็แสดงความมีไมตรีจิตต่อชาวคริสต์และศาสนาคริสต์ด้วยน้ำใจที่ดี ทำไมบรรดามิชชันนารีมิได้เข้าใจถึงความสำคัญของพุทธศาสนาสำหรับจิตใจและความรู้สึกของชาวสยามตรงกันข้ามพวกมิชชันนารีกลับทำให้ตัวเองพบกับอุปสรรคต่อการประกาศพระวรสารจากเรื่องนี้เสียเอง นับว่าเป็นบทเรียนที่มีคุณค่ามากสำหรับการประกาศพระวรสารในประเทศไทยในปัจจุบันนี้

พระคัมภีร์ในทัศนะของศาสนสัมพันธ์

คำนำ

1. การทำศาสนสัมพันธ์ในทวีปเอเชียซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดและปฏิบัติอย่างกว้างขวางของศาสนาใหญ่ๆ ของโลกเป็นเรื่องปกติธรรมดาในชีวิตของศาสนิกชน บรรดาพี่น้องคริสตชนเองก็รับรู้ถึงสถานการณ์แบบนี้ในชีวิตประจำวันของตน ทุกวันจะต้องอยู่จะต้องทำงานร่วมกันกับผู้ที่มีความเชื่อต่างจากตนเอง ยิ่งเป็นพื้นที่ที่คริสตชนเป็นชนกลุ่มน้อยก็ยิ่งต้องแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยที่ไม่ต้องมาปิดหรือปฏิเสธความเชื่อของตน แต่คงไว้ซึ่งการเป็นคริสตชนอย่างแท้จริง

สิ่งที่จะช่วยให้พี่น้องคริสตชนมีหลักยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตแบบศาสนสัมพันธ์กับผู้อื่นก็ ต้องหันกลับมาดูที่พระคัมภีร์และคำสอนของพระศาสนจักร

2. ความยากลำบากที่เกิดขึ้นในการใช้พระคัมภีร์สำหรับหาแนวทางหรือคำตอบสำหรับศาสนสัมพันธ์มีอยู่ 2 อย่างคือ *ประการแรก* พระคัมภีร์มิใช่เป็นบันทึกสำหรับความเชื่ออื่นๆ หรือกับคำถามคำตอบด้านศาสนสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนิกของศาสนาอื่น แต่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ 2 ความเชื่อเท่านั้นคือศาสนาฮิวและศาสนาคริสต์ ดังนั้นสิ่งที่เราพบในพระคัมภีร์ที่เกี่ยวกับความเชื่ออื่นๆ จึงเป็นเพราะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับประเด็นหลักของพระคัมภีร์ *ประการที่สอง* เราอาจมีความรู้สึกว่พระคัมภีร์ไม่สนับสนุนศาสนสัมพันธ์ ตรงข้ามดูเหมือนว่าจะให้เรามีความเชื่อมั่นในพระเยซูเจ้า ผู้ทรงเป็น “หนทาง ความจริง และชีวิต” แต่ผู้เดียวเท่านั้นคำอธิบายในประเด็นนี้ก็คือเนื่องจากเป็นเวลานานหลายศตวรรษมาแล้วที่พระคัมภีร์บางบทบางตอนถูกนำมาใช้อ้างเพื่อสนับสนุนพระคริสต์เท่านั้น เพื่อแสดงให้คนอื่นเห็นว่า ทำไมเขาควรมาเป็นคริสตชนโดยละทิ้งความเชื่อของบรรพบุรุษของพวกเขา หมายความว่า พระคัมภีร์ถูกเลือกใช้ในส่วนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ของตน ซึ่งมีได้สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักๆ ของพระคัมภีร์ สิ่งเหล่านี้ถูกมองข้ามไป เพราะการเลือกเอาพระคัมภีร์มาใช้ในลักษณะนั้นสอดคล้องกับสถานการณ์ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเมืองการทหารและเศรษฐกิจของคริสตชน ซึ่งครอบคลุมโลกส่วนใหญ่ในขณะนั้น แต่เมื่อสภาพการณ์เปลี่ยนไปก็ทำให้คริสตชนเห็นมุมมองที่แตกต่างไปจากที่เคยเป็น

I. พระเจ้าทรงปกครองดูแลมนุษย์ทั้งมวล

3. พระคัมภีร์ทั้งหมดตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐานสำคัญเพียงประการเดียว นั่นคือมีพระเจ้าหนึ่งเดียว ไม่มีพระอื่นใด ความเชื่อซึ่งถือว่าเป็นความผิดในพระคัมภีร์คือการเชื่อว่ามีพระอื่นๆ แล้วไปนมัสการพระเหล่านั้น พระคัมภีร์จึงเริ่มด้วยการสร้าง ไม่มีสักสิ่งที่ไม่ได้ถูกสร้างมา มนุษย์อาจจะรู้จักหรือไม่รู้จักพระองค์ แต่มองจากด้านของพระเจ้าแล้วมนุษย์เป็นเพียงครอบครัวมนุษยชาติเดียวเท่านั้น

4. พันธสัญญาสากลถาวร (Universal Covenant)

พระเจ้า { อาดัมและเอวา
โนอาและครอบครัว (บทที่ 9)
อาบราฮัม (บทที่ 12, 17, 22: 15-18)

ประชากรที่พระเจ้าเลือกสรร - โโมเสส } อพยพ 24,31
- พระเยซูเจ้า } พระเจ้าทรงเลือกอิสราเอลเพื่อเป็นแสงสว่าง
ส่องโลก

5. พระเจ้าของนานาชาติ (God of the nations)

ถ้ามองดูดีๆ ก็จะเห็นว่ามีความหลายตอนในพระคัมภีร์ที่ถูกพูดถึงพระเจ้ามีความสัมพันธ์กับชาติอื่นๆ ด้วย มีทั้งประทานพรและเมียนดี

→ อามอสเริ่มต้นด้วยทุกชาติถูกพระเจ้าตัดสินลงโทษ (หน้า 1853) โดยเฉพาะข้อ 9:7

→ อิสยาห์ พระเจ้าของชนทุกชาติ (หน้า 1400) บทที่ 10-19 ชาติต่างๆ ถูกลงโทษ

ข้อ 19:19-24

ข้อ 45:1-7

สรุป - เราเป็นของพระเจ้า มิใช่พระเจ้าเป็นของเรา บังคับและกักขังพระองค์ไม่ได้

- ความเข้าใจเกี่ยวกับพระมีต่างกัน ตามลัทธิต่างๆ แต่มีพระเจ้าเดียว

6. ประกาศโยนาห์ มี 3 สิ่งที่ทำให้โยนาห์ไม่พอใจ

1. โยนาห์ไม่หวังว่าพวกนี้ทะเลจะกลับใจ

2. โยนาห์ไม่หวังว่าพระเจ้าจะเปลี่ยนใจอย่างรวดเร็ว ทำให้ตนเองเสียหน้า

3. โยนาห์สงสัยตั้งแต่แรกแล้วว่าเชื่อถือพระองค์ในเรื่องนี้ไม่ค่อยได้ แต่ก็ถูกบังคับให้ไปประกาศ

สรุป เรื่องนี้แสดงถึงพระเจ้ามีอำนาจปกครองทั้งโลก จะลงโทษหรือกรุณาก็ได้ แล้วเราคิดถึงศาสนาอื่นอย่างไร

7. ชีวิตของพระเยซูเจ้า

เพื่อนมนุษย์ คือ ใคร?

ลูกา 10:25

ทำทีต่อกันต่างศาสนา

มัทธิว 8,15:21-28

ลูกา 17:11,4:25-30

พระเยซูเจ้าทำศาสนสัมพันธ์กับหญิงสะมาเรีย

ยอห์น 4

หัวใจของพระเยซูเจ้า

มัทธิว 11:29

8. เรื่องของเปโตรกับนายร้อย

กิจการ บทที่ 10 (หน้า 275)

1. ของมีมลทิน

10:11-12

2. คำสารภาพของเปโตร

10:34-35

เป็นเรื่องการกลับใจของเปโตร

สรุป พระเจ้ามีวิธีการของพระองค์ในการติดต่อกับคนอื่น ไม่จำเป็นต้องมีวิธีการเดียวแบบของเรา

9. เปาโล → อัครสาวกแห่งคนต่างชาติ

ที่เอเธนส์ (กิจการ 17:16-34)

สังคายนาที่กรุงเยรูซาเลม (กิจการ 15)

สรุป พระคัมภีร์ยืนยันว่าพระเจ้าเป็นองค์ความรัก การเสวนาเป็นหัวใจของพระวรสาร พระวรสารเป็นสารแห่งการรับ มิใช่สารแห่งการปฏิเสธ

พระเยซูเจ้าต้อนรับเด็ก

พระเยซูเจ้าบนทางเขนยกโทษสิ้น

II. พระคัมภีร์

การเสวนาอันยิ่งใหญ่ระหว่างพระกับมนุษย์

พระคัมภีร์ คือ หนังสือบันทึกเรื่องราวประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้นของมนุษยชาติ โดยมีชาติอิสราเอลเป็นผู้เล่าเรื่องราว

1. โนอาห์ → อับราฮัม → โมเสส → พระเยซูเจ้า พันธสัญญา
2. OT พระเจ้าเป็นพระเจ้าของทุกชาติ → โยนาห์
3. NT เพื่อนมนุษย์คือใคร
  - ทำทิวของ พระเยซูเจ้ากับคนต่างศาสนา
  - พระเยซูเจ้าทำศาสนสัมพันธ์กับหญิงสะมาเรีย
  - หัวใจศาสนสัมพันธ์แบบพระเยซูเจ้า อ่อนหวานและสุภาพ
  - เปโตร การกลับใจของเปโตร
  - เปาโล

III. สังคายนาที่กรุงเยรูซาเลม

ศาสนสัมพันธ์ มีพื้นฐานอยู่บนการยอมรับ ซึ่งเป็นหัวใจของสารแห่งข่าวดี

- การยอมรับ - ไม่เรียกร้อง
- ไม่ตัดสินผู้อื่น แต่ตัดสินตัวเองตามคำสอนของศาสนา
  - เป็นการให้ตนเองแก่ผู้อื่น (Self-Giving)

มันเป็นความสามารถที่จะรับผู้อื่นตามที่เขาเป็น

พระรักเราในขณะที่เรายังเป็นคนบาป

ดังนั้น เราก็คงต้องยอมรับผู้อื่นแม้เขาจะไม่ใช่พวกเดียวกับเรา

ศูนย์กลางเนื้อหาของพระคัมภีร์ คือ ศาสนสัมพันธ์ที่ลึกซึ้ง

การอ้างข้อความในพระคัมภีร์เพื่อตัดผู้อื่น (Exclude) ไม่ได้มาจากสาระหลัก

เราไม่อาจปฏิเสธหรือประณามผู้อื่นได้ ทั้งนี้ เพราะว่าการยอมรับและความเข้าใจเป็นศิลาหัวมุมของสารแห่งข่าวดี

พระอาณาจักรพระเจ้า ข่าวสารสำคัญของพระเยซูคริสต์

เราลองมาตั้งคำถามดูว่า “พระเยซูเจ้าสอนอะไรกันแน่” ข้อคำสอนที่พวกเราสอนและประกาศทุกวันนี้ เป็นคำสอนเดียวกับที่พระเยซูเจ้าสอนหรือไม่ หรือว่าคำสอนที่พระศาสนจักรสอนอยู่นั้นถูกห่อหุ้มด้วยวัฒนธรรมและความสาละวอนที่ไร้สาระ ซึ่งทำให้พวกเราในยุคปัจจุบันมองข้ามคำสอนที่แท้ของพระเยซูเจ้า หรือไม่เคยเข้าใจสาระแท้จริงของคำสอนที่พระเยซูเจ้าสอนก็เป็นได้ สิ่งที่เราได้รับการถ่ายทอดสั่งสอนจากบรรพชนและเราน้อมรับมาโดยไม่ตั้งข้อสงสัย ได้กลับกลายมาเป็นความเป็นคริสตชนของเราอย่างที่เป็นอยู่ แต่วันนี้หากเราตรวจสอบความเชื่อของเราและกะเทาะเปลือกทางวัฒนธรรมและประเพณีออก พิจารณาย้อนกลับไปถึงต้นกำเนิดของคำสอนด้วยใจที่เปิดกว้าง เราคงจะพบสิ่งใหม่ๆ ในคำสอนของพระเยซูเจ้าแน่ๆ

ทุกวันนี้ความเชื่อของเราถูกท้าทายในทุกหนแห่ง จากศาสนาอื่นๆ ที่มีใช่คริสต์ศาสนา จากความเป็นอิสระเสรี จากความไม่เชื่อในความจริงสูงสุด จากค่านิยมกระแสทางโลกที่มุ่งการบริโภคและการเสพสุขสนุกสนานทางกาย สถานการณ์ความวุ่นวายปั่นป่วนในภัยพิบัติทางธรรมชาติ และในสังคมกำลังรอคำตอบที่ฟังดูแล้วเป็นเหตุเป็นผลสำหรับคนยุคนี้ หนทางที่ดีที่สุดในการเผชิญปัญหาวิกฤตอย่างนี้ก็คือการกลับไปหาพระเยซูเจ้า กลับไปหารากเหง้าแห่งความเชื่อของเรา สำนวนคู่อีกครั้งว่าพระเยซูเจ้าคือใคร พระองค์สอนเรื่องอะไร

ชีวิตสาธารณะของพระเยซูเจ้าสั้นมาก เพียงแค่หนึ่งหรือสองปี โมเสสนำประชากรอิสราเอลจากอียิปต์สู่แผ่นดินคานาอัน 40 ปี พระพุทธเจ้าเทศนาสั่งสอน 45 ปี ศาสดามูฮัมหมัด เทศน์สอน 22 ปี ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบระยะเวลาแห่งการเทศน์สอนแล้ว พระเยซูเจ้าใช้เวลาเทศน์สอนน้อยที่สุดเปรียบเป็นดังประกายไฟที่ลุกโชติช่วงสว่างไสว เพียงชั่วขณะหนึ่งเท่านั้น แต่แม้กระนั้นก็ตามก็ได้ทำให้ชาวยิวมากมายติดตามและคอยฟังพระองค์ และจากศิษย์ชาวยิวจำนวนไม่กี่คนก็ได้ทำให้คนทั้งโลกติดตามชายผู้นี้

สิ่งที่เป็นกุญแจไขไปสู่สารที่แท้จริงของพระเยซูเจ้าก็คือคำว่า “พระอาณาจักรพระเจ้า” หรือเราเคยชินกับคำว่า “พระราชัยสวรรค์” เครื่องหมายที่ครอบคลุมคำเทศน์สอนของพระองค์ ความจริงที่ให้ความหมายแก่กิจการทั้งมวลของพระองค์ นั่นก็คือพระอาณาจักรพระเจ้า พระอาณาจักรเป็นศูนย์กลางของคำเทศน์และกิจการของพระเยซู คาร์ล ราห์เนอร์ให้ข้อสังเกตว่า “พระเยซูเจ้าเทศน์สอนเรื่องของพระอาณาจักร ไม่ใช่ตัวพระองค์เอง” จอห์น โชนบรีโน กล่าวอีกว่า “หัวข้อที่

พระเยซูเจ้าเทศน์มิใช่ตัวพระองค์เองหรือองค์พระผู้เป็นเจ้า แต่เป็นพระเจ้าที่มีความสัมพันธ์กับโลก”

พระอาณาจักรไม่เพียงแต่เป็นหัวใจของคำเทศน์ของพระเยซูเจ้าเท่านั้น แต่ยังเป็นจุดอ้างอิงของเรื่องเปรียบเทียบและคำกล่าวของพระองค์แทบทั้งหมด รวมไปถึงกิจการต่างๆที่พระองค์ทรงกระทำเพื่อเป็นเครื่องหมายเช่น การรับประทานอาหารร่วมกับคนเก็บภาษีและคนบาป การรักษาคนป่วย การขับไล่ผีปศาจ การติดต่อสัมพันธ์กับคนนอกสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นการแสดงออกถึงความรักที่ปราศจากเงื่อนไขของพระเป็นเจ้าต่อคนบาปที่ไม่สมควรจะได้รับ

นักตีความพระคัมภีร์ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า ศูนย์กลางการเทศน์สอนของพระเยซูเจ้าก็คือพระอาณาจักรพระเจ้า คำว่า พระอาณาจักร มีปรากฏอยู่ในพระธรรมใหม่ 160 ครั้ง และอยู่ในพระวรสารสหทรรศน์ 120 ครั้ง ส่วนคำว่า พระศาสนจักร มีอยู่แค่ 2 ครั้ง ในมัทธิว 16:18 และ 18:17 เอ ลอยซี จึงกล่าวว่า “พระเยซูเจ้าเทศน์เรื่องพระอาณาจักรของพระเจ้า แต่ผลลัพธ์ที่ได้คือพระศาสนจักร”

หลังจากพระเยซูเจ้ากลับคืนชีพ ก็เป็นยุคของอัครสาวกและบรรดาศิษย์ของพระองค์ที่จะเทศน์สอน รูคอล์ฟ บลูทมานน์ บรรยายไว้ว่า “พระองค์ผู้ทรงนำข่าวสารก็ถูกดึงเข้าสู่สารนั้น และกลับกลายเป็นสารัตถะของสารนั้น ผู้ประกาศกลับกลายเป็นสิ่งที่ถูกประกาศ” ในข้อเขียนของนักบุญเปาโลและในพระธรรมใหม่ก็มีเรื่องพระอาณาจักรปรากฏอยู่ และไม่ได้มีเรื่องอื่นเข้ามาแทนที่ ถึงแม้ว่าคำที่ใช้ไม่ได้ถูกนำมาเป็นจุดหลักดังเช่นการเทศน์สอนของพระเยซูเจ้า แต่ความคิดนี้ก็แฝงอยู่ในหลายที่ สรุปได้ว่า เครื่องหมายถึงพระอาณาจักรพระเจ้า ยังคงเป็นองค์ประกอบของการประกาศของพระศาสนจักรในสมัยแรกเริ่ม หลังจากหมดยุคของอัครสาวกเนื้อหาคำสอนก็เพิ่มเรื่องราวของการก่อสร้างตัวของพระศาสนจักร เป็นเรื่องราวของการประกาศพระวรสารไปในเมืองต่างๆ การสร้างกลุ่มคริสตชน รวมทั้งการเป็นประจักษ์พยานชีวิตของอัครสาวก ยิ่งวันเวลาผ่านไปนานเท่าไร เรื่องราวของพระศาสนจักรก็ถูกรวมเข้ามามากขึ้นเรื่อยๆ จนอาจจะบดบังสิ่งที่ เป็นแก่นของคำสอนของพระเยซูเจ้าจริงๆ

ความเข้าใจถึงคริสต์ศาสนาให้ถ่องแท้ควรมุ่งไปสู่สาระสำคัญของการเทศน์สอนและการประกอบภารกิจของพระเยซูเจ้าคือ พระอาณาจักร การศึกษาทางเทววิทยาในด้านต่างๆ เช่น พระคริสต์ พระศาสนจักร ศีลศักดิ์สิทธิ์ จำเป็นต้องเริ่มศึกษาและพัฒนาไปจากหัวใจของการเทศน์ของพระเยซูเจ้า มิฉะนั้นเราจะหลงไปในคำอธิบายที่ไม่จำเป็นและไร้แก่นสาร ข่าวสารของพระเยซูเจ้าเป็นพื้นฐานของทั้งคริสตศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บรรทัดฐานของข่าวสารของพระเยซูเจ้าคือพระอาณาจักรที่มาถึงแล้วต้องเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่เทววิทยาทั้งหมดของคริสตศาสนา

สำหรับโลกที่เข้ามาสู่ยุคโลกาภิวัตน์แล้ว จะมีความเป็นโลกที่แคบตัวเข้ามาสู่เป็นสังคมโลก มีระบบสังคมที่สลับซับซ้อน จำเป็นต้องมีสัญลักษณ์ทางศาสนาที่มีมิติกว้างและลึกเพียงพอที่จะส่องสว่าง ที่ให้ความหมายแก่นมนุษยชาติอย่างสมศักดิ์ศรีและให้ความหวังแก่โลก อีกทั้งสามารถข้ามพ้นความคาดหวังเพียงเฉพาะฝ่ายโลก พระอาณาจักรพระเจ้าสามารถทำหน้าที่นี้ได้อย่างสมบูรณ์ เป็นเครื่องหมายอันทรงพลังแห่งความหวังในศาสนา และสังคมที่มีมาในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ

ในจิตใจมนุษย์และสังคมจะมีพลังฝ่ายลบ เป็นพลังทำลายล้างที่เคลื่อนไหวผลักดันอยู่ตลอดเวลา เป็นความเห็นแก่ตัว ความเกลียดชัง การกดขี่ข่มเหง การทำลายชีวิต แต่ในเวลาเดียวกันก็มีพลังทางบวก เป็นพลังสร้างสรรค์และประสานสัมพันธ์ รักความสันติและยุติธรรม ประสาทสัมผัสที่เคยให้ภาพแห่งความฝันในอนาคตแก่ชาวอิสราเอลไว้ว่า “เขาทั้งหลายจะติดตามให้เป็นผลไม้และดอกของเขาให้เป็นขอลิด ประชาชาติจะไม่ยกดาบต่อสู้กันอีก เขาจะไม่ศึกษายุทธศาสตร์อีกต่อไป แต่ต่างก็นั่งอยู่ใต้ร่มเงาและใต้ต้นมะเดื่อของตน และจะไม่มีใครมากระทำให้เขาสะดุ้งกลัวเพราะพระโอษฐ์ของพระเจ้าจอมโยธาได้ตรัสอย่างนี้แล้ว” (มีคาห์ 4:3-4) ความหวังในโลกแห่งสันติสุขนี้จะจริงหรือไม่ แม้ว่าในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ที่ผ่านมา 3400 ปี จะใช้เวลาในการทำสงคราม 3166 ปี และอีก 234 ปี ใช้ในการเตรียมรบก็ตาม แต่ก็มีนักคิดและขบวนการที่มีความสำนึกทางสังคมเกิดขึ้น ประารถนาที่จะเห็นภราดรภาพของจักรวาล โลกแห่งความยุติธรรมและสันติ โลกที่มีความเท่าเทียมกันและการมีส่วนร่วมของทุกคน การเปลี่ยนแปลงทางความคิดที่ยิ่งใหญ่ที่สุด กำลังเกิดขึ้นคือความรู้ลึกถึงโครงสร้างที่ ยุติธรรมและข่มเหงมนุษย์ในทุกระดับชั้นของสังคม ขบวนการนี้เผยตนเองออกมาในรูปแบบของการแสวงหาระบบสังคมการเมืองและเศรษฐกิจใหม่ เราจึงรู้จักระบบคอมมิวนิสต์ เผด็จการ ทุนนิยม สังคมนิยม มาร์กซิส ลัทธิเหมา ระบบประชาธิปไตย เทววิทยาแห่งการปลดปล่อย พระศาสนจักรตระหนักว่าตนเองต้องใส่ใจในประวัติศาสตร์ให้จริงจังมากขึ้นและเปิดตนเองสู่สังคมโลกทัศน์ของการวิวัฒนาการ

อุดมการณ์ทางการเมืองไม่มีความจริง มีเกิดมีดับ แต่ละอุดมการณ์ก็ยังไม่สามารถสร้างความยุติธรรมและสันติ ไม่อาจแก้ปัญหาความยากจนของคนจำนวนมาก ไม่อาจหยุดความขัดแย้งและสงครามได้ นอกจากนั้นความโน้มเอียงต่ออุดมการณ์ใดๆก็ตาม มักจะนำไปสู่การกำจัดอิสรภาพและทรยศต่อศักดิ์ศรีของมนุษย์ ทุกวันนี้เราต้องการวิสัยทัศน์ระดับโลกที่มีใช่เป็นแค่เพียงอุดมการณ์ และต้องปกป้องเรามิให้เป็นเหยื่อของอุดมการณ์ใหม่ที่นำไปสู่การกดขี่ข่มเหงและนำความพินาศสู่อิสรภาพของมนุษย์ วิสัยทัศน์สำหรับอนาคตที่มีผลต่อความรอดของมนุษย์ก็คือพระอาณาจักรพระเจ้า พระอาณาจักรที่ถูกมองว่าซ่อนเร้น แต่ก็มีผลทางศีลธรรมในทางด้านการเมือง

พระเยซูเจ้ามาประกาศข่าวสารแห่งพระอาณาจักร นี่เป็นวิสัยทัศน์ที่พระองค์ต้องการบอกเรา เป็นวิสัยทัศน์ของพระเจ้า ของโลก ของมนุษยชาติและการสร้างทั้งหมด รวมทั้งปัจเจกชนแต่ละคนด้วย เป็นวิสัยทัศน์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดนับแต่ที่โลกรู้จักมา เพราะเป็นวิสัยทัศน์ที่พระเยซูเจ้าดำเนินชีวิตอยู่ ออกแรงปฏิบัติ รับทุกข์ทรมานและตายบนไม้กางเขน เป็นวิสัยทัศน์นี้เองที่พระองค์ทรงมอบให้แก่อัครสาวก “พระบิดาส่งเรามาอย่างไร เราก็ส่งท่านไปเช่นนั้น”(ยอห์น 20:21)

การเข้าใจพระอาณาจักรในฐานะที่เป็นของโลกนี้ นำเราไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับความรอดที่กว้างขวางขึ้น โดยทั่วไปแล้วความเป็นสากลของแผนการแห่งความรอดของพระเจ้าเป็นหลักสำคัญของเทววิทยาของคริสต์ศาสนา ในอดีตความเข้าใจเรื่องนี้ถูกนำมาพิจารณาในด้านของขอบเขตและปริมาณ (รวมทั้งคนต่างศาสนาด้วย) แต่วันนี้เรามองเรื่องแผนการแห่งความรอดในด้านของคุณภาพและความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น โดยมองในแง่ของความเข้มข้นของการประทับอยู่ของพระเป็นเจ้า

พระศาสนจักรหรือกลุ่มคริสตชนเป็นผู้ได้รับเลือกสรรให้เป็นผู้นำวิสัยทัศน์ของพระเยซูเจ้า ต้องแสดงตนเองในความสัมพันธ์กับพระอาณาจักร พระศาสนจักรเองเป็นที่ที่พระอาณาจักรพระเจ้าปรากฏตามวิถีทางเฉพาะและแบบเข้มข้น งานของพระศาสนจักรคือการเผยแสดงแผนการที่ซ่อนเร้นของพระเป็นเจ้า และนำมนุษยชาติไปสู่จุดหมายปลายทาง พระศาสนจักรไม่ใช่พระอาณาจักรในขณะนี้ เพราะพระอาณาจักรปรากฏนอกพระศาสนจักรด้วย งานของพระศาสนจักรคือการรับใช้พระอาณาจักร มิใช่แทนที่พระอาณาจักร ความคิดแบบนี้ทำให้เปิดทางกว้างไกลสู่การเสวนากับศาสนาอื่นๆ คำว่า “พระอาณาจักรของพระเจ้า” ปรากฏเพียงครั้งเดียวเท่านั้นในพันธสัญญาเดิม ปรีชาญาณ 10:10 “ปรีชาญาณได้แสดงให้เห็นพระอาณาจักรของพระเจ้า และสอนความรู้เกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์แก่เขา” คำนี้จึงเป็นพื้นฐานของการวางระบบในพันธสัญญาใหม่ที่พระเยซูเจ้าได้ยึดเอาความหมายนี้ คำนี้จึงเป็นสิ่งที่ชาวยิวทุกคนเข้าใจ แม้พระองค์จะพูดคำนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าและไม่เคยให้คำจำกัดความ แต่ผู้ฟังก็ไม่เคยถามพระองค์ว่ามันหมายถึงอะไร พระเยซูเจ้าใช้คำนี้ราวกับว่าพวกเขาเข้าใจ แต่พระเยซูเจ้าได้ยกระดับของคำพระอาณาจักรขึ้นสู่ความเข้าใจถึงจุดประสงค์ของพระเจ้าเกี่ยวกับมนุษย์

พระเยซูเจ้าโจมตีโครงสร้างสังคมของอิสราเอลสมัยนั้นมิใช่เพราะการถูกปกครองโดยโรมัน แต่เป็นโครงสร้างสังคมแบบเทวธิปไตยของชาวยิว ซึ่งโดยอาศัยการตีความบัญญัติของโมเสสด้วยวิธีการเฉพาะ ทำให้ชนชั้นพิเศษทางศาสนาได้รับผลประโยชน์จากสภาพสังคมและการเมือง จำกัดให้คนยากจนเป็นบุคคลชายขอบและเป็นคนบาป พระเยซูเจ้าทรงเห็นว่าการตีความพระบัญญัติของพวกเขาเป็นการกีดกันสามัญชนทั่วไป ประชาชนต้องเสียภาษีสองทาง นี่คือสภาพสังคมที่พระเยซู

เจ้าทรงเทศนาเรื่องพระอาณาจักร สารของพระองค์ล้วนเวียนอยู่ในคำหลักๆคือ **พระอาณาจักร** **ยากจน** **ข่าวดี** ซึ่งความหมายก็คือ พระอาณาจักรพระเจ้าเป็นข่าวดีสำหรับคนยากจน

พระเยซูเจ้าโจมตีถึงจุดที่ลึกซึ่งที่สุดคือโครงสร้างแบบเทวธิปไตย พระองค์โจมตีโครงสร้างนั้นโดยการเปิดเผยภาพพจน์ใหม่ของพระเป็นเจ้าผู้ทรงพระกรุณา และไม่อาจอดทนกับสภาพซึ่งทำให้มนุษย์ตกอยู่ในสภาพที่ไม่ใช่มนุษย์ อีกทั้งไม่ยอมรับว่าสภาพเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง โดยบอกว่าเป็นน้ำพระทัยของพระเจ้า สำหรับพระเยซูเจ้าแล้วคุณค่าของมนุษย์มาเป็นอันดับแรก ความสุขของพระเจ้าอยู่ที่การช่วยให้มนุษย์พ้นจากความทุกข์ทรมานและกอบกู้สภาพความเป็นมนุษย์กลับคืนมา การที่พระเยซูเจ้าต่อต้านแบบนี้จึงทำให้พวกนั้นต้องกำจัดพระองค์ เพราะสถานภาพของพวกเขากำลังตกอยู่ในอันตราย

ในสายตาของพระเยซูเจ้า ระบบของความศักดิ์สิทธิ์และความบริสุทธิ์เป็นระบบที่ก่อให้เกิดความทุกข์และความเจ็บปวดอย่างสาหัสในสังคม สำหรับพระองค์แล้วบาปเป็นเรื่องของความทุกข์ การทำให้คนทุกข์ยาก ปล่อยให้พวกเขาทุกข์ทรมาน หรือไม่ใส่ใจในความทุกข์ของพวกเขา เมื่อวิเคราะห์ถึงที่สุด บาปไม่ใช่การละเมิดบัญญัติ แต่เป็นการละเมิดความรัก

มีความแตกต่างอยู่บ้างในทัศนะเรื่องความรอดกับพระอาณาจักรระหว่างยอห์น แบปติสต์ และพระเยซู สารของยอห์นคือพระอาณาจักรใกล้เข้ามาแล้ว การพิพากษาจะมาถึงในไม่ช้า ต้องกลับใจใช้โทษบาป เพื่อหลบหนีการพิพากษาที่น่ากลัวที่กำลังจะมาถึง ส่วนพระเยซูเจ้าทรงเห็นว่าพระอาณาจักรเริ่มต้นแล้วอยู่ในปัจจุบัน เป็นการเสนอความรอดพ้นด้วยความเมตตา พระเยซูเจ้าประกาศทัศนะเรื่องความรอดอย่างชัดเจนในการอ่านพระคัมภีร์ที่บ้านเกิด (ลก 4:16-19) ที่นั่นพระเยซูเจ้าประกาศข่าวดีแห่งความโปรดปรานของพระเจ้า ดังคำทำนายของประกาศกอิสยาห์ (61:2ข) ว่า สิ่งที่พวกเขาได้ยืนยันสำเร็จแล้วในตอนนี้ โดยพระองค์ทรงหยุดเพียงที่ข้อความนั้น ไม่อ่านข้อความต่อไปที่ว่า “และวันแห่งการแก้แค้นของพระเป็นเจ้า”

สารเรื่องความรอดของพระเยซูเจ้า(พระอาณาจักร)นั้นประกาศเพื่อใคร สำหรับคนชอบธรรมและชาวยิวเท่านั้น หรือว่าสำหรับคนบาปและคนต่างศาสนาด้วย พระเยซูเจ้าเข้าใจภารกิจของพระองค์ในการรับใช้ชาวยิวและในเขตอิสราเอลเป็นอันดับแรก พระองค์ถูกส่งมาเพื่อตามหาแกะที่หลงไป อันได้แก่ คนบาป คนจน คนสังคมรังเกียจ คนชายขอบและพวกที่ไม่มีโอกาสเข้ามาในพระอาณาจักรเมื่อพระเมสสิอาห์เสด็จมา พระเยซูเจ้าไม่ได้ถูกส่งมาเพื่อชาวยิวเท่านั้น แต่เพื่อคนต่างศาสนาด้วย พระองค์ไม่ได้พูดถึงใดเกี่ยวกับพระอาณาจักรที่เป็นความแตกต่างของจุดหมายปลายทางระหว่างชาวยิวกับคนต่างศาสนา เรื่องนี้เห็นได้จากการที่พระองค์เล็งเห็นถึงการมาร่วมของชาติต่างๆ (มธ 8:11) ในรูปแบบของการเดินทางครั้งใหญ่ที่กล่าวไว้ในอิสยาห์ (อสย 2:2-3)

สำหรับพระเยซูเจ้าแล้วพระองค์ทรงเห็นว่าการมาของชาติต่างๆ เป็นกิจการของพระเจ้าและแสดงถึงวาระสุดท้าย พระองค์ทรงตีความประวัติศาสตร์แห่งความรอดตามแบบประกาศก กล่าวคือ การที่พระเป็นเจ้าทรงเลือกคนหนึ่งจากคนมากมายในโลกคืออิสราเอล เพื่อที่จะปรนนิบัติรับใช้ในฐานะที่เป็นเครื่องหมายที่มองเห็นได้และเป็นผู้นำความรอดมาให้ แต่ความรอดนี้มีไว้สำหรับเฉพาะอิสราเอลเท่านั้น เพราะความรอดของพระเจ้าสำหรับทุกคนนั้นถูกเสนอให้โดยผ่านทางประชากรของพระองค์ พระอาณาจักรของพระเจ้าในโลกนี้จะดำรงอยู่โดยผ่านทางกลุ่มชนที่มองเห็นได้ และพระเป็นเจ้าไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับประชากรเหล่านี้ พระองค์อาจเลือกชาติอื่นนอกเหนือจากอิสราเอลก็ได้

สิ่งสำคัญคือกลุ่มชนยังคงเป็นเครื่องหมายของพระอาณาจักร กลุ่มชนที่ทำหน้าที่รับใช้พระเจ้าในแผนการแห่งความรอดสำหรับทุกคน พระเยซูเจ้าทรงมอบพันธกิจในการเผยแผ่พระอาณาจักรพระเจ้า ซึ่งแต่ก่อนเป็นหน้าที่เฉพาะของชาวอิสราเอลเท่านั้น แต่ตอนนี้พระองค์ทรงมอบให้แก่สานุศิษย์ของพระองค์ จากการแต่งตั้งใหม่นี้ จุดมุ่งหมายของประชากรในพันธสัญญาเดิมได้เปลี่ยนมาสู่ประชากรใหม่ให้เป็นผู้นำความรอดมาสู่โลก พวกเขาถูกเรียกออกจากชาติต่างๆ ให้ทำหน้าที่นี้สำหรับความรอดของนานาชาติ

คำถามต่อมาก็คือว่า “พระหรรษทานแห่งความรอดจะไปถึงผู้นับถือศาสนาอื่นอย่างไร?” ในช่วงสามศตวรรษแรกบรรดาบิดาจารย์มีแนวคิดที่เปิดกว้าง เชื่อว่าเป็นไปได้ที่ความรอดจะขยายไปถึงทุกคน แต่ก็มีความที่เริ่มสอนว่า “นอกพระศาสนจักรไม่มีความรอด” ภายหลังเมื่อคริสต์ศาสนาได้กลับกลายเป็นศาสนาประจำอาณาจักรโรมันแล้ว ก็ได้ทำให้ความคิดเรื่องนอกพระศาสนจักรไม่มีความรอดมีอิทธิพลล้นพ้น กอปรกับการทำสงครามกับพวกมุสลิม เลยทำให้มั่นใจว่า ศิลล้างบาปหรือการเข้าสู่พระศาสนจักรเท่านั้นเป็นทางแห่งความรอด พวกยิว คนต่างศาสนา พวกมิชญาทิสและพวกผิดความเชื่อจะต้องตกนรกหมด แต่หลังจากได้ค้นพบโลกใหม่ในศตวรรษที่ 16-17 ทำให้ชาวตะวันตกพบความจริงว่ามีคนในโลกนี้ยังมีอีกจำนวนมาก พวกเขาไม่เคยได้ยินเรื่องของพระเยซูเจ้าเลย คำถามคือ คนเหล่านั้นถูกส่งไปนรกโดยปริยาย ทั้ง ๆ ที่มีได้เป็นความผิดของพวกเขาเลยหรือ พระศาสนจักรจำเป็นต้องเปลี่ยนจุดยืนใหม่แล้ว

จากเอกสารของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 เรื่องคำแถลงการณ์ว่าด้วยความสัมพันธ์ของคริสต์ศาสนากับศาสนาอื่นที่มีใช้คริสต์ศาสนา ได้เปลี่ยนจุดยืนที่สำคัญคือเน้นอย่างหนักแน่นในเรื่องความเป็นสากลของพระหรรษทานที่มีอยู่ทุกหนแห่งในประวัติศาสตร์มนุษย์ น้ำพระทัยที่อยากช่วยมนุษย์ให้รอดมาเป็นอันดับแรก ประการที่สองคือศาสนาอื่นก็มีความจริงและความศักดิ์สิทธิ์

ด้วย เราจึงสรุปได้ว่าพระหรรษทานแห่งการช่วยให้รอดของพระเป็นเจ้ามาสู่บุคคล ไม่ใช่จากภายนอกของศาสนาของเขา แต่มาจากภายในของศาสนานั้นๆ

ความโน้มเอียงประการหนึ่งของพระศาสนจักรในช่วงตอนกลางประวัติศาสตร์อันยาวนานที่ผ่านมา ก็คือการประกาศว่าพระอาณาจักรพระเจ้าเป็นของตนเอง มีอำนาจควบคุมและจัดการพระอาณาจักรพระเจ้า หรือถึงกับมีการจำกัดและแสดงตัวว่าเป็นพยานถึงการปรากฏมาของพระอาณาจักร ต่อต้านศาสนาอื่นและโลก แต่ในความจริงแล้วพระอาณาจักรพระเจ้ามิใช่อาณาจักรของคริสตศาสนา พระศาสนจักรไม่มีสิทธิเด็ดขาดในพระอาณาจักรพระเจ้า วันหนึ่งพระศาสนจักรก็จะสิ้นสุดหน้าที่ของตนในโลกนี้ และถูกรวมเข้าในพระอาณาจักรแบบอวสานกาลของพระเจ้า พระอาณาจักรพระเจ้าไม่เป็นเพียงแต่อนาคตของพระศาสนจักรเท่านั้น แต่เป็นอนาคตของโลกด้วยเช่นกัน

พระอาณาจักรและพระศาสนจักรคือ ความคิดที่เป็นกุญแจสำคัญในพันธสัญญาใหม่ ทั้งสองมีความหมายที่สำคัญต่อการเข้าใจเกี่ยวกับแผนการของพระเป็นเจ้าที่มีต่อมนุษย์ ทั้งสองเรื่องเป็นศูนย์กลางของความสำเร็จที่เกี่ยวกับจุดประสงค์ของการไถ่กู้ของพระองค์ ในขณะที่พระศาสนจักรไม่สามารถเป็นอันเดียวกันกับพระอาณาจักร เพราะว่าพระอาณาจักรใหญ่กว่าและมีความหมายกว้างกว่า อย่างไรก็ตามทั้งสองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันจนกระทั่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้

พระเยซูเจ้าไม่เคยให้คำนิยามหรือความหมายของพระอาณาจักรพระเจ้า พระองค์กล่าวถึงพระอาณาจักรโดยใช้คำเปรียบเทียบ ผู้ที่ให้คำนิยามได้ดีที่สุดคือนักบุญเปาโล ในจดหมายถึงชาวโรม 14:17 ดังนี้ “พระอาณาจักรมิใช่เรื่องการกินการดื่ม แต่เป็นเรื่องความยุติธรรม สันติสุขและความชื่นชมยินดีในพระจิตเจ้า” เปาโลอธิบายเนื้อหาของพระอาณาจักรโดยใช้คำว่า ยุติธรรม สันติ และความชื่นชมยินดี ซึ่งท่านเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ปรากฏอยู่ในกลุ่มแห่งอวสานกาลแล้ว เราอาจจะเรียกลักษณะทั้ง 3 ประการนี้ว่า เป็นคุณค่าพื้นฐานของพระอาณาจักร ส่วนคำลงท้ายที่ว่า “ในพระจิตเจ้า” ได้นำมาต่อกันลักษณะทั้ง 3 ประการนี้คือ

1. ความยุติธรรม

ความยุติธรรมตามพระคัมภีร์คือความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ความสัมพันธ์นี้ขยายไป 4 ด้าน คือ

1. กับพระเจ้า
2. กับตนเอง
3. กับเพื่อนบ้านทั้งในระดับส่วนตัวและส่วนรวม
4. กับสิ่งสร้างทั้งระบบ

การเป็นผู้มีความยุติธรรมหมายถึง การมีความเคารพต่อความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความยุติธรรมจะเกิดขึ้นเมื่อทุกคนเคารพในข้อผูกมัดของตนเองต่อผู้อื่น

ตัวชี้วัดความยุติธรรมในสังคมก็คือ คนยากจน หญิงหม้าย เด็กกำพร้าและชนต่างชาติ เมื่อใดที่พวกเขาถูกเอาเปรียบหรือถูกกดขี่ การนมัสการพระเจ้าหรือการมีความรู้เกี่ยวกับพระองค์ ก็ไม่อาจเป็นศาสนาที่แท้จริงได้ การนมัสการที่เป็นที่พอพระทัยพระเจ้าก็คือการนมัสการของผู้ที่มีความสัมพันธ์อันถูกต้องกับพระยาเวห์ และรวมไปถึงความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม อิสราเอลได้รับคำสั่งให้เอาใจใส่ในสิ่งที่พระเป็นเจ้าให้คุณค่าสูงสุดคือความยุติธรรม

เราสามารถใช้ในการพิจารณาในรูปแบบเดียวกันนี้กับธรรมชาติได้เช่นกัน พระเป็นเจ้าทรงประทานโลกนี้ให้เรา เราจึงต้องมีความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกับโลก การปกครองดูแลสิ่งสร้างทั้งหมดไม่ได้หมายถึงสิทธิที่จะทำลายโลกเพราะความโลภและการไม่ใส่ใจในชีวิต พระคัมภีร์วางพื้นฐานแห่งความสัมพันธ์เชื่อมโยงของโลกนี้ในความจริงที่ว่า สิ่งสร้างทั้งหมดมาจากพระหัตถ์พระเจ้าและทุกสิ่งนั้นดีหรือดีมาก พระเป็นเจ้าไม่ได้แต่งตั้งให้เราเป็นนายเหนือธรรมชาติ แต่กำหนดให้เราเป็นผู้รับใช้ของสิ่งสร้าง เราเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งสร้าง เชื่อมโยงเข้าด้วยกันกับทุกสิ่งที่มีชีวิต ในพระคัมภีร์ที่ขณะนี้ปรากฏชัดที่สุดในบทสดุดี การที่จะอธิบายและเข้าใจสิ่งต่างๆโดยยึดมนุษย์เป็นจุดศูนย์กลางนั้นไม่ใช่วิถีทางของพระคัมภีร์และมีแต่จะนำไปสู่ความหายนะ

ความยุติธรรมในพันธสัญญาเดิมคือการค้นหาว่าสิ่งใดเป็นของผู้ใด และจะต้องคืนไปให้ใคร พระคัมภีร์รู้ว่าเมื่อสิ่งของถูกขโมยมาจากผู้เป็นเจ้าของ ก็จะมีแต่ความวุ่นวายไร้ระเบียบและความตาย ดังนั้นงานของการปลดปล่อย การไถ่กู้ให้รอด จึงเป็นงานของการคืนของกลับ ส่วนในพันธสัญญาใหม่มีความคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมเชื่อมโยงกับพระอาณาจักรในลักษณะที่ความยุติธรรมหมายถึงความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ภารกิจของพระเยซูเจ้าทั้งหมดมุ่งไปสู่ความสัมพันธ์ซึ่งเป็นพื้นฐานของพันธสัญญา พระองค์วิจารณ์ผู้นำชาวยิวที่ขับผู้อื่นออกจากสังคมและทรงพากเพียรที่จะนำผู้ที่ถูกขับออกจากสังคมกลับเข้ามาสู่ประชากรแห่งพันธสัญญาอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย จะสังเกตพฤติกรรมที่ชัดเจนของพระองค์คือ ทรงมีความรู้สึกไวต่อการแบ่งแยกทั้งหมด ทั้งในเรื่องศาสนา ศีลธรรม สังคม วัฒนธรรม เผ่าพันธุ์ ชนชาติหรือเพศ เพราะความเข้าใจของพระเยซูเจ้าต่อภารกิจของพระองค์ก็คือ การนำมนุษย์ทุกคนให้มาร่วมอยู่ในความเป็นพี่น้องกันภายใต้พระบิดาเดียวกัน พระองค์ทรงโจมตีทุกสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อสิ่งนี้

2. สันติสุข

สันติสุขหรือ Shalom เป็นคำที่ไม่อาจแปลได้ตรงตัว ในพันธสัญญาเดิมคำนี้มีความหมายว่าเป็นปกติสุข มีความปลอดภัย มีความสมบูรณ์พูนสุขทางฝ่ายกาย ในความคิดของชาวกรีก

สันติภาพหมายถึงการไม่มีสงคราม แต่ในความคิดของชาวอิว สิ่งตรงกันข้ามกับสันติสุขคือ ความอยุติธรรม

ประกาศกมีคาห์เสนอภาพอุดมคติที่จะเกิดขึ้น เมื่อบรรดาประชาชาติมอบตนเองแก่ พระอาณาจักรของพระเจ้า ในมีคาห์ 4:3-4 สรุปได้ว่า

- 1) จะไม่มีสงครามอีกต่อไป จะไม่มีการฝึกฝนสำหรับการทำสงครามและการเตรียมเพื่อทำสงคราม
- 2) การกลับสู่สภาพชีวิตที่เรียบง่ายและมีสันติสุข โดยไม่หมกมุ่นในการสะสมความมั่งคั่งให้มากยิ่งขึ้น แต่จะเป็นการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างกัน

ประกาศกมีคาห์กล่าวเป็นนัยถึงสิ่งที่ประชาชาติทั้งหลายจะกระทำเมื่อพระอาณาจักรเข้ามาครอบครองพวกเขา คือพวกเขาจะมีความสนใจต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน จะมีความพึงพอใจกับชีวิตที่เรียบง่ายและสภาพแวดล้อมที่สงบรอบๆ ตัวเขา

ในประกาศกอิสยาห์ 65:20-23 ได้กล่าวถึงภาพนิมิตที่จะเกิดขึ้นเมื่อสันติสุขของพระอาณาจักรพระเจ้ามาสู่โลกนี้ พระเป็นเจ้าทรงต้องการเห็นสังคมมนุษย์ที่เด็กทารกจะไม่ตาย คนชราจะดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและผู้ที่ทำงานก็จะได้ชื่นชมผลจากการทำงานของเขา

ในพระธรรมใหม่ใช้คำว่า “Eirene” โดยหมายถึงความเป็นอยู่ที่ดีและความรอดสุดท้าย พระเยซูเจ้าใช้คำนี้หมายถึงความสมบูรณ์ครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วยฝ่ายกาย สังคมและจิตวิญญาณ เมื่อพระเยซูเจ้าทรงรักษาคนป่วยแล้วก็จะตรัสว่า “จงไปเป็นสุขเถิด” สันติสุขจึงไม่เพียงแต่หายทางร่างกายเท่านั้น แต่หมายถึงด้านสังคมด้วย คนป่วยได้กลับเข้าเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ของสังคมอีกครั้งหนึ่ง

สันติสุขที่มาจากการมีสัมพันธภาพที่ถูกต้องต่อพระเจ้าหรือพระเยซูเจ้าเป็นการมองสันติสุขในแนวคิด ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับการกลับคืนดีและความปรองดองระหว่างมนุษย์ ซึ่งเป็นสัมพันธภาพในแนวนอน ความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกับพระเจ้าควรมีผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมนุษย์

สันติสุขที่พระเยซูเจ้ามอบให้แก่เราเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับความกังวลและความกลัว หลังจากกลับคืนชีพ พระเยซูเจ้าทรงกล่าวทักทายอัครสาวกด้วยคำว่า “สันติสุข” ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่พระองค์ยอมรับทุกข์ทรมานและสิ้นพระชนม์ เป็นพรที่ยิ่งใหญ่ที่พระองค์ทรงมอบแก่อัครสาวก นี่ก็คือสันติสุขแห่งวาระสุดท้ายที่พระเยซูเจ้าทรงนำมาสู่โลกนี้ คือการกลับคืนดีระหว่างพระเป็นเจ้ากับโลก ดังนั้นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพระอาณาจักรก็เกี่ยวข้องกันกับสันติสุขด้วย

3. ความชื่นชมยินดี

คำศัพท์นี้มักจะหมายถึงความชื่นชมยินดีสุดท้ายเมื่อความสมบูรณ์ของวาระสุดท้ายมาถึง คือการมีประสบการณ์กับพระอาณาจักรพระเจ้าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ความหมายตามพระคัมภีร์คือ ความสมบูรณ์ ชีวิตและความรัก ดังนั้นพระอาณาจักรมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตและความรักที่อุดมสมบูรณ์ คุณได้จากภาพพจน์ของสวรรค์ในพระคัมภีร์ก็คืองานมงคลสมรส ที่ทุกคนจะมีความสุขและความชื่นชมยินดี

ความหมายที่ชัดเจนอีกแง่หนึ่งของความชื่นชมยินดีก็คือ การที่แต่ละบุคคลมีโอกาที่จะแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตามความสามารถและพรสวรรค์ของเขา คำศัพท์นี้ยังหมายถึงโลกปัจจุบันในฐานะที่เป็น “สิ่งที่ถูกต้องตามสิทธิมนุษยชน” สิ่งสร้างทุกชีวิตมีสิทธิในโลกที่พระเจ้าทรงมอบไว้เป็นมรดกสำหรับทุกคน เพื่อว่าทุกคนจะได้มีความชื่นชมยินดีและมีส่วนร่วมในความอุดมสมบูรณ์นี้

4. ในพระจิตเจ้า

เนื่องจากพระอาณาจักรในโลกนี้เป็นการคาดล่องหน้าถึงฟ้าสวรรค์ใหม่และโลกใหม่ การสร้างสรรค์ใหม่เป็นผลงานของพระจิตเจ้า เพราะพระองค์เท่านั้นที่จะเนรมิตสรรพสิ่งขึ้นใหม่ เราสามารถมีประสบการณ์และรู้จักพระอาณาจักรในสถานะที่กำลังเป็นอยู่ ซึ่งเป็นประสบการณ์ล่องหน้าถึงสิ่งที่จะมาในภายภาคหน้า

บทข้าแต่พระบิดาเป็นบทสรุปข่าวสารเรื่องพระอาณาจักรพระเจ้าของพระเยซูเจ้า

พระเยซูเจ้าทรงประกาศพระอาณาจักรพระเจ้า ซึ่งมาถึงพร้อมกับการเสด็จมาของพระองค์ เป็นความจริงที่เป็นปัจจุบัน ไม่ใช่ความหวังที่ต้องรอคอยอีกต่อไป มนุษย์ทุกคนสามารถเข้าสู่พระอาณาจักรได้ถ้าเขาต้องการที่จะเข้าสู่พระอาณาจักร

บรรดาศิษย์ได้ขอให้พระเยซูเจ้าสอนบทภาวนาแก่พวกเขา แล้วพระองค์ก็ได้สอนบทข้าแต่พระบิดาแก่พวกเขา เพราะฉะนั้นบทข้าแต่พระบิดาจึงเป็นต้นแบบของการภาวนาของเรา บทข้าแต่พระบิดามีใช่เป็นเพียงบทนำของการภาวนา แต่ได้รวมเอาทุกสิ่งทีพระเยซูเจ้าทรงนำมา และเป็นบทสรุปของข่าวดีที่เกี่ยวกับพระอาณาจักรพระเจ้า

การวอนขอข้อแรกคือขอให้พระนามของพระองค์เป็นที่สักการะ การวอนขอที่สองคือขอให้พระอาณาจักรจงมาถึง นี่เป็นการวอนขอสิ่งที่สุดยอด เป็นการขอให้พระเจ้าทรงสร้างพระอาณาจักรของพระองค์ให้สำเร็จสมบูรณ์ เหมือนอย่างทีพระองค์ทรงเริ่มสร้างพระอาณาจักรในชีวิตและงานของพระเยซูเจ้า การวอนขอข้อสามคือขอให้พระประสงค์จงเป็นไปในแผ่นดิน

เหมือนดังในสวรรค์ การทำตามน้ำพระทัยหรือพระประสงค์ของพระเจ้านั้นก็คือ การให้พระอาณาจักรพระเจ้าซึ่งมาถึงแล้วได้ครอบงำชีวิตของพวกเขา ขออย่าให้สิ่งใดมาสกัดกั้นแม้ว่าจะเป็นถ้อยของความทุกข์ทรมานก็ตาม หนทางนี้พระเยซูเจ้าได้เดินนำหน้าบรรดาศิษย์ของพระองค์ให้เห็นเป็นแบบอย่างแล้ว “อย่าให้เป็นที่ไปตามน้ำใจข้าพเจ้า แต่ให้เป็นที่ไปตามน้ำพระทัยพระองค์เถิด” (มก 14:36)

เก็บความจากหนังสือพระอาณาจักรพระเจ้าของคุณพ่อยอห์น ฟือเลนบัค
โดย พระคุณเจ้าอแซฟชูศักดิ์ สิริสุทธิ

ลำดับเอกสารพระสังคายนาวาติกัน ครั้งที่ 2

ไม่ใช่ตามลำดับเวลา Chronologicum แต่ตามลำดับเหตุผล (logicum) มากกว่า เราเรียงลำดับตามนี้

- ธรรมนูญด้านพระธรรมว่าด้วยพระศาสนจักร ‘Lumen gentium’
- ธรรมนูญด้านพระธรรมว่าด้วยพระวิรุณ (การไขแสดงของพระเป็นเจ้า) ‘Dei Verbum’
- ธรรมนูญว่าด้วยพิธีกรรม (Sacrosanctum concilium)
- ธรรมนูญว่าด้วยการแพร่ธรรม ว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ ‘Gaudium et Spes’
- **สังฆานัติ** ว่าด้วยหน้าที่ทางธรรมทูตของพระสังฆราช ‘Christus Dominus’
- สังฆานัติว่าด้วยบริการและชีวิตของพระสงฆ์ ‘Presbyterorum Ordinis’
- สังฆานัติว่าด้วยการอบรมพระสงฆ์ ‘Optatam totius Ecclesiae renovationem’
- สังฆานัติว่าด้วยการปฏิรูปและการฟื้นฟูชีวิตนักบวช ‘Perfectae caritatis’
- สังฆานัติว่าด้วยการแพร่ธรรมของฆราวาส ‘Apostolicam actuositatem’
- สังฆานัติว่าด้วยภารกิจแพร่ธรรมของพระศาสนจักร ‘Ad gentes divinitus’
- สังฆานัติว่าด้วยการพยายามนำศาสนจักรอื่นมาสู่เอกภาพ (Oecumenismus) ‘Unitatis redintegratio’
- สังฆานัติว่าด้วยพระศาสนจักรคาทอลิกฝ่ายตะวันออก (Orientalium Ecclesiarum)
- สังฆานัติว่าด้วยสื่อมวลชน ‘Inter mirifica’
- คำแถลงว่าด้วยอิสระเสรีทางศาสนา ‘Dignitatis humanae’
- คำแถลงว่าด้วยการติดต่อของพระศาสนจักรกับศาสนาต่าง ๆ ที่มีไขคริสต์ศาสนา ‘Nostra aetate’
- คำแถลงว่าด้วยการอบรมอย่างคริสตชน ‘gravissimum educationis momentum’+
- **การแจ้งข่าว** ของพระสังคายนา

หมายเหตุ: เอกสารแห่งพระสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 มีทั้งหมด 17 ฉบับ (หรือกระทง) คือ ธรรมนูญ (Constitutio) 4 ฉบับ สังฆานัติ (decretum) 9 ฉบับ, คำแถลง (declarationes) 3 ฉบับ กัับการแจ้งข่าว (Messages) 1 ฉบับ รวมเป็น 17 ฉบับ

เอกสารสภาพัฒนาชาติฉบับที่ 2 ที่เกี่ยวกับศาสนสัมพันธ์

1. NOSTRA AETATE   ๓๓
2. UNITATIS REDINTEGRATIO   ๓๓
3. DIGNITATIS HUMANAЕ   ๓๓
4. ORIENTALIUM ECCLESIARUM   ๓๓
5. LUMEN GENTIUM   1, 13-17, 48
6. DEI VERBUM   25
7. APOSTOLICAM ACTUOSITATEM   27
8. AD GENTES   3, 7-11, 13, 15-16, 18, 21-22, 26, 34, 38, 40-41
9. GAUDIUM ET SPES   22,42,45,57-58,73,76,92

คำแถลงของสังคายนาวาติกันที่ 2

เรื่อง ความสัมพันธ์ของพระศาสนจักรกับศาสนาต่าง ๆ ที่มีใช้ศาสนาคริสต์

NOSTRA AETATE

*****

ประวัติศาสตร์ของเอกสาร Nostra Aetate หรือ “คำแถลงการณ์ของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 เรื่องความสัมพันธ์ของพระศาสนจักรกับศาสนาต่าง ๆ ที่มีใช้ศาสนาคริสต์” เริ่มต้นมาจากสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นที่ 23 ทรงต้องการให้สังคายนาวาติกันที่ 2 กล่าวบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับชาวยิว พระสังฆราชจำนวนหนึ่งไม่ยอมให้พระศาสนจักรกล่าวอะไรถึงชาวยิว ด้วยเกรงว่า ถ้อยคำเหล่านั้นอาจจะถูกรัฐบาลพวกอาหรับถือเป็นเรื่องเป็นการเมืองว่าเป็นการยอมรับรัฐอิสราเอล คำแถลงฉบับนี้จึงได้รับการขยายความให้รวมถึงชาวมุสลิม ชาวฮินดู และชาวพุทธด้วย เป็นเหตุผลว่า ทำไมตอนที่ว่าด้วยเรื่องชาวยิวจึงดูค่อนข้างจะยาวกว่าเพื่อน เนื่องจากต้นฉบับร่างดั้งเดิมเป็นเรื่องเกี่ยวกับชาวยิวโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม เอกสารต้นฉบับใหม่ก็พบกับการโต้แย้งคัดค้านจากพระสังฆราชบางองค์ ที่เกรงว่าเอกสารนี้อาจนำไปสู่ลัทธิเมินเชยนิยมทางศาสนา และอาจทอนกำลังพระกระแสเรียกด้านธรรมทูตด้วย แต่บรรดาพระสังฆราชส่วนใหญ่กลับเห็นตรงกันข้าม ด้วยเหตุนี้จึงได้ให้การรับรองเอกสารฉบับนี้ ฉะนั้น ด้วยเอกสารอันเป็นประวัติศาสตร์ที่ได้รับการประกาศอย่างเป็นทางการเมื่อปี ค.ศ. 1965 นี้เอง พระศาสนจักรจึงประกาศยืนยันว่า “ประชาชาติทั้งหลายบนโลกนี้ที่นับถือศาสนาต่าง ๆ นั้นรวมกันเป็นหมู่คณะหนึ่งเดียว”

1. บทนำ

ในสมัยของเรา เมื่อผู้คนทั้งหลายเข้าใกล้ชิดกันมากขึ้น และสายสัมพันธ์แห่งมิตรภาพระหว่างประชาชาติทั้งหลายได้รับการสนับสนุนยิ่งขึ้นนั้น พระศาสนจักรพิจารณาไตร่ตรองด้วยความเอาใจใส่ยิ่งขึ้นถึงความสัมพันธ์ที่พระศาสนจักรมีกับศาสนาทั้งหลายที่มีใช้ศาสนาคริสต์ พระศาสนจักรตระหนักอยู่เสมอถึงหน้าที่ของตนที่จะส่งเสริมเอกภาพและความรักในหมู่ปัจเจกชน และในหมู่ชาติต่าง ๆ พระศาสนจักรจึงพิจารณาว่าอะไรเป็นจุดเริ่มต้นที่มนุษย์มีอยู่ร่วมกัน และอะไรเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างความเป็นมิตรในหมู่มนุษย์

มนุษย์ทั้งหลายรวมกันเป็นประชาคมเดียว ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า พระเจ้าทำให้มนุษย์สืบเชื้อสายมาจากมนุษย์คนเดียว ที่พระองค์ทรงสร้างให้เขาทั้งหลายอยู่ทั่วพื้นแผ่นดิน (เทียบ กจ 17:26) และเพราะว่าทุกคนมีจุดหมายเดียวกันคือองค์พระผู้เป็นเจ้า พระญาณสอดส่องของพระเจ้า

พระทัยดี งานที่แสดงออกของพระองค์ และแผนการช่วยให้รอดพ้นของพระองค์แผ่ไปถึงมนุษย์ทุกคน (เทียบ ปชย 8:1 ; กจ 14: ; รม 2:6-7 ; 1 ทธ 2:4) จนกว่าจะถึงเวลาผู้ได้รับเลือกสรรมาชุมนุมร่วมกันในนครศักดิ์สิทธิ์ที่พระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้าส่องแสงเหนือนครและนานาชาติจะดำเนินไปในแสงสว่างของนครนั้น (เทียบ วว 21:23-24)

มนุษย์ทั้งหลายมองดูศาสนาต่างๆ เพื่อค้นหาคำตอบให้กับปัญหาต่างๆ ที่ยังมีอาจแก้ได้เกี่ยวกับการเป็นอยู่ของมนุษย์ ปัญหาอันเป็นที่หนักใจของมนุษย์ในยุคปัจจุบันก็ยังคงเป็นเช่นเดียวกับปัญหาในอดีต เช่น มนุษย์เป็นอะไร? ความหมายและจุดหมายของชีวิตคืออะไร? ความประพฤติใดเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และความประพฤติใดเป็นบาป? ความทุกข์เกิดมาจากไหน ความทุกข์นั้นไปสิ้นสุดที่ใด? เราจะพบความสุขแท้ได้ที่ไหน? เกิดอะไรขึ้นเมื่อเราตาย? การพิพากษาคืออะไร? รางวัลที่ตามมาหลังความตายนั้นเป็นอะไร? และสุดท้าย อะไรเป็นธรรมล้ำลึกสุดท้ายเกินคำอธิบายของมนุษย์ ซึ่งรวมเอาการเป็นอยู่ทั้งหมดของมนุษย์ที่เราเป็นอยู่นี้จนกระทั่งถึงจุดหมายปลายทางที่มุ่งไปนั้น?

2. ศาสนาต่าง ๆ ที่มีใช้ศาสนาคริสต์

ตลอดประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ ก็ยังพบว่า ในหมู่ผู้คนทั้งหลายมีการตระหนักถึงอำนาจที่ซ่อนเร้นอยู่เบื้องหลังธรรมชาติและเหตุการณ์ต่าง ๆ ของชีวิตมนุษย์ หลายครั้งมีการรับรู้ถึงองค์ผู้สูงสุด หรือยิ่งกว่านั้นมิสำนึกถึงพระบิดาด้วย การตระหนักและการรับรู้นี้เกิดผลอยู่ในการดำเนินชีวิตที่ซึมซับรับเอาความหมายทางศาสนาไว้อย่างลึกซึ้ง ศาสนาที่พบอยู่ในอารยะธรรมที่ก้าวหน้ากว่าจึงพยายามตอบคำถามเหล่านี้ด้วยแนวความคิดที่ให้นิยามไว้เป็นอย่างดีและด้วยภาษาที่เจาะจงเฉพาะ ดังนั้น ในศาสนาฮินดู มนุษย์ไต่ตรงพระธรรมล้ำลึกเกี่ยวกับพระเจ้าและบ่งบอกธรรมล้ำลึกนั้นออกมาเป็นคำนานาธรรมมากมายไม่รู้จบ และเป็นแบบการให้ความรู้ด้านปรัชญาที่นิยามไว้มากมาย ตรงประเด็นยิ่ง พวกเขาแสวงหาการหลุดพ้นจากการถูกทดลองต่าง ๆ ของชีวิตปัจจุบัน โดยทางการปฏิบัติเพ่งฉาน การรำพึงภาวนาอย่างลึกซึ้ง และการเข้าหาพระเจ้าด้วยความเชื่อมั่นไว้วางใจและความรัก ศาสนาพุทธมีรูปแบบหลากหลาย ก็ยืนยันเรื่องความเป็นอนิจจังไม่เที่ยงแท้ของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่ที่นี่ ศาสนาพุทธเสนอแนะวิถีทางชีวิตที่มนุษย์สามารถบรรลุถึงสภาพการหลุดพ้นโดยสมบูรณ์ด้วยความเชื่อมั่นไว้วางใจ และเข้าถึงความรู้เห็นแจ้งสูงสุดนั้นได้โดยทางความพยายามของตน หรือด้วยความช่วยเหลือจากพระเจ้า ศาสนาอื่นทั้งหลายที่พบในโลกนี้ก็เช่นกัน พยายามตามวิถีทางของตนที่จะช่วยทำให้หัวใจมนุษย์สงบสุข โดยเสนอ “มรรค” หรือแนวทางการดำเนินชีวิตที่ครอบคลุมเรื่องข้อความเชื่อ บทบัญญัติด้านศีลธรรมและจารีตพิธีศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ

พระศาสนจักรคาทอลิกไม่ปิดบังสิ่งใดที่จริงและศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาเหล่านี้ พระศาสนจักรพิจารณาด้วยความเคารพอย่างจริงจังซึ่งวิถีปฏิบัติและดำรงชีวิต ตลอดจนกฎและธรรมคำสอนเหล่านี้ ถึงแม้จะผิดกับที่ตนเองถือและสอนหลายประการ แต่บ่อยครั้งก็นำแสงจากองค์ความจริงมาให้ ซึ่งฉายส่องสว่างแก่มนุษย์ทุกคน ถึงกระนั้นพระศาสนจักรก็ยังคงประกาศและมีหน้าที่ๆ ไม่อาจหยุดยั้งที่จะประกาศพระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็น “หนทาง ความจริง และชีวิต” (ยน 1:6) มนุษย์พบชีวิตทางศาสนาของตนอย่างสมบูรณ์ในพระคริสตเจ้า ผู้ที่พระเจ้าทรงทำให้ทุกสิ่งคืนดีกับพระองค์ (เทียบ 2 คร 5:18-19)

ฉะนั้น พระศาสนจักรจึงขอเตือนลูกๆ ให้รับรู้ สงวนรักษา และส่งเสริมสิ่งดีงามทางจิตใจ และพบทางศีลธรรมที่พบได้ในผู้ที่มิใช่คริสตชนเหล่านั้น รวมทั้งคุณค่าต่าง ๆ ในสังคมและวัฒนธรรมของเขาเหล่านั้นด้วย ให้ลูกทำเช่นนี้ โดยทางการเสวนาและทางการร่วมมือทำงานกับบรรดาสมาชิกของศาสนาอื่น ด้วยความรักและความฉลาดรอบคอบ และด้วยการเจริญชีวิตคริสตชนเป็นสักขีพยานความเชื่อของตน

3. ศาสนาอิสลาม

พระศาสนจักรยังให้เกียรติอย่างสูงยิ่งแก่ศาสนาอิสลามด้วย ชาวมุสลิมกราบนมัสการพระเจ้าหนึ่งเดียว ผู้ทรงชีวิตและดำรงอยู่ ผู้มีพระทัยเมตตาและทรงพลานุภาพ เป็นพระเจ้าผู้สร้างสวรรค์และแผ่นดิน และได้ตรัสกับมนุษย์ พวกเขาพยายามอย่างยิ่งที่จะอุทิศตนโดยสิ้นเชิงให้กับพระบัญชาที่เร้นลับของพระเจ้า เหมือนเช่นที่ท่านอับราฮัม ยอมมอบตนเองตามแผนการของพระเจ้า ซึ่งชาวมุสลิมมักอ้างความเชื่อของอับราฮัมเข้ากับความเชื่อของตน แม้ว่าเขาจะไม่ยอมรับนับถือพระเยซูเจ้าเป็นพระเจ้า เขานับถือพระองค์เป็นประกาศก และเคารพพระนางมารีย์ พระมารดาพรหมจารีย์ และบางครั้งก็ยังวิงวอนขอพระนางด้วยความเลื่อมใสศรัทธาด้วย ยิ่งกว่านั้น เขายังเฝ้ารอคอยวันพิพากษาซึ่งในวันนั้นพระเจ้าจะทรงปูนบำเหน็จ หรือลงโทษมนุษย์หลังจากบรรดาผู้ตายกลับฟื้นคืนชีพด้วย เพราะฉะนั้น เขาจึงยกย่องการดำเนินชีวิตอันชอบธรรมและกราบนมัสการพระเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยการภาวนา การทำบุญให้ทาน และการอดอาหาร

หลายศตวรรษมาแล้วที่ได้มีการบาดหมางกันระหว่างชาวคริสต์กับชาวมุสลิม สภาสังคายนาวอนขอให้ทุกคนลืมอดีตที่ผ่านมา และขอให้ทั้งสองฝ่ายพยายามอย่างจริงจังที่จะให้บรรลุถึงความเข้าใจอันดีต่อกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขของมวลมนุษย์ ขอให้ทุกคนสงวนรักษา และส่งเสริมสันติภาพ อิสราภาพ ความยุติธรรมทางสังคม และคุณค่าทางศีลธรรม

4. ศาสนายิว (ศาสนายิว)

เมื่อใคร่ครวญดูความลึกซึ้งของธรรมล้ำลึกนั้นซึ่งก็คือพระศาสนจักร สภาสังคายนา สักคีสิทธิ์รำลึกถึงสายสัมพันธ์ใกล้ชิดฝ่ายจิตที่ผูกพันประชากรแห่งพันธสัญญาใหม่นี้กับเชื้อสายของท่านอับราฮัม

พระศาสนจักรของพระคริสตเจ้ารับรู้ไว้ในแผนการความรอดของพระเจ้า จุดเริ่มต้นความเชื่อของพระศาสนจักร และการได้รับเลือกสรรของพระศาสนจักรนั้นถือกำเนิดมาจากบรรดาอัยกา โมเสสและบรรดาประกาศก พระศาสนจักรประกาศความเชื่อว่า บรรดาคริสตชนในฐานะผู้มีความเชื่อล้วนเป็นบุตรของอับราฮัมทั้งสิ้น (เทียบ กท 3:7) จึงรวมอยู่ในกระแสเรียกของท่านอัยกาผู้นี้ด้วย และความรอดของพระศาสนจักรนั้นบ่งบอกเป็นภาพลวงหน้าอย่างเร้นลับแล้ว ในการอพยพของประชากรของพระเจ้าออกจากดินแดนแห่งการเป็นทาสนั้น ด้วยเหตุนี้เอง พระศาสนจักรจึงลืมไม่ได้ว่าตนได้รับการเผยแสดงพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมโดยทางชนชาตินี้ ที่พระเจ้าได้ทรงกระทำพันธสัญญาเดิมไว้กับพวกเขา ด้วยพระทัยเมตตาอันเหลือที่จะกล่าวได้ อีกทั้งพระศาสนจักรไม่อาจลืมได้ว่า พระศาสนจักรได้รับน้ำเลี้ยงที่อุดมจากต้นมะกอกที่ดีที่กิ่งของต้นมะกอกป่าซึ่งหมายถึงคนต่างศาสนาถูกนำมาทาบไว้นั้นด้วย (เทียบ รม 11:17-24)

พระศาสนจักรเชื่อว่า พระคริสตเจ้าผู้เป็นองค์สันติของเรา โดยทางไม้กางเขน ได้ทรงทำให้ทั้งชาวยิวและชนต่างศาสนากลับคืนดีกัน และทรงรวมทั้งสองฝ่ายเป็นหนึ่งเดียวกันในพระองค์ (เทียบ อฟ 2:14-16)

เช่นเดียวกัน พระศาสนจักรยังคงรำลึกอยู่เสมอถึงถ้อยคำของอัครสาวกเปาโลที่กล่าวถึงพี่น้องเชื้อสายเดียวกันกับท่านว่า “พี่น้องเหล่านี้คือชาวอิสราเอล ที่ได้เป็นบุตรบุญธรรม ได้รับเกียรติมงคล พันธสัญญาต่าง ๆ ธรรมเนียมปฏิบัติ รวมทั้งคารวกิจ พวกเขาสืบเชื้อสายมาจากบรรดาอัยกาและพระคริสตเจ้าทางฝ่ายเนื้อหนังก็สืบมาจากพวกเขา เป็นบุตรของพระนางพรหมจารีมารีย์ ยิ่งกว่านั้น พระศาสนจักรยังเตือนให้ระลึกอยู่เสมอด้วยว่า บรรดาอัครสาวก เสาหลักที่พระศาสนจักรตั้งมั่นอยู่บนนั้น สืบเชื้อสายมาจากชาวยิว เช่นเดียวกับบรรดาศิษย์ยุคแรกเริ่มส่วนใหญ่ที่เริ่มประกาศข่าวดีของพระคริสตเจ้าแก่โลกนั้น ก็เกิดมาจากชนชาติยิวด้วยเช่นกัน

ดังที่พระคัมภีร์กล่าวยืนยันไว้ กรุงเยรูซาเล็มไม่รู้เวลาที่พระเจ้าเสด็จมาเยือน (เทียบ ลก 19:44) ชาวยิวส่วนมากก็ยังไม่ยอมรับข่าวดีเรื่องพระคริสตเจ้า ในทางกลับกันพวกเขายังเป็นปฏิปักษ์ต่อการเผยแผ่ข่าวดีด้วยซ้ำ (เทียบ รม 11:28)

ถึงกระนั้น อัครสาวกเปาโลก็ยังยืนยันว่า ชาวยิวยังคงเป็นที่รักของพระเจ้าตามพระสัญญาที่ได้ทรงให้ไว้แก่บรรพบุรุษของพวกเขา ทั้งนี้เพราะพระเจ้าไม่ทรงเปลี่ยนพระทัยเพิกถอนของ

ประทานที่ทรงให้เปล่า และพระกระแสนเรียกของพระองค์ (เทียบ รม 11:27-28 ; LG 57) พร้อมกับบรรดาประกาศกและท่านอัครสาวกองค์เดียวกันนี้ พระศาสนจักรเฝ้ารอคอยวันซึ่งพระเจ้าผู้เดียวเท่านั้นทรงทราบ เมื่อผู้คนที่หลายจะเรียกหาพระเจ้าด้วยเสียงเดียวกัน และ “เข้ามาเฝ้าพระองค์พร้อมกัน” (ปชญ 3:9 ; เทียบ อสย 66:23 ; สดค 65:4 ; รม 11:11-32)

เนื่องด้วยชาวคริสต์และชาวยิวมีมรดกฝ่ายจิตร่วมกัน สภาสังคายนาศักดิ์สิทธิ์นี้จึงใคร่กระตุ้นเตือนและส่งเสริมให้มีความเข้าใจและชื่นชมนับถือกันและกันให้มากยิ่งขึ้น สิ่งนี้สามารถบรรลุได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยทางการศึกษาพระคัมภีร์และเทววิทยา และโดยการอภิปรายพูดคุยกันอย่างฉันทมิตร

แม้ว่าพวกผู้มีอำนาจชาวยิวกับพรรคพวกเหล่านั้นกดดันให้ประหารชีวิตพระคริสตเจ้าก็ตาม (เทียบ ยน 19:6) ก็มีใช้จะกล่าวหาโดยมิได้แยกแยะเลยว่าชาวยิวทุกคนในสมัยนั้นหรือชาวยิวในสมัยนี้กระทำผิดระหว่างการรับทรมานของพระองค์ เป็นความจริงที่ว่า พระศาสนจักรเป็นประชากรใหม่ของพระเป็นเจ้า ถึงกระนั้นก็มีควรกล่าวถึงชาวยิวว่าเป็นผู้ที่ถูกพระเจ้าปฏิเสธหรือถูกสาปแช่งราวกับว่าสิ่งนี้เป็นผลมาจากพระคัมภีร์ เพราะฉะนั้น ในการสอนคำสอนหรือในการเทศน์พระวาจาของพระเจ้า ทุกคนต้องระมัดระวังอย่าสอนอะไรที่ผิดต่อความจริงเรื่องสารของข่าวดี หรือผิดต่อจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า

อันที่จริง พระศาสนจักรตำหนิการเบียดเบียนข่มเหงทุกรูปแบบไม่ว่าจะกระทำต่อใครก็ตาม เนื่องด้วยพระศาสนจักรไม่ลืมมรดกที่มีร่วมกันกับชาวยิว และได้รับการกระตุ้นเตือนมิใช่โดยคำนึงถึงเรื่องทางการเมือง แต่โดยแรงผลักดันทางศาสนาเรื่องความรักแบบคริสตชนเท่านั้น พระศาสนจักรรู้สึกเสียใจกับความเกลียดชัง การเบียดเบียน และการแสดงความเป็นปฏิปักษ์ทุกอย่างต่อชนชาติยิวไม่ว่าจะกระทำในสมัยใด หรือไม่ว่าจะเกิดมาจากใครก็ตาม

พระศาสนจักรเชื่อถือนับและยังคงเชื่อถือนับอยู่เสมอว่า ด้วยความรักอันไม่มีขอบเขตของพระองค์ พระคริสตเจ้าได้ทรงยอมรับทรมานและสิ้นพระชนม์เพราะบาปของมวลมนุษย์ เพื่อว่ามนุษย์ทุกคนจะได้บรรลุถึงความรอดพ้น ฉะนั้น หน้าที่ของพระศาสนจักรจึงต้องประกาศว่า กางเขนของพระคริสตเจ้าเป็นเครื่องหมายแห่งความรักสากลของพระเจ้า และเป็นบ่อเกิดแห่งพระหรรษทานทั้งหมด

5. ภราดรภาพสากล

เราไม่สามารถอธิษฐานภาวนาขอพระเจ้าพระบิดาของมวลมนุษย์ได้ หากเราไม่ปฏิบัติต่อผู้อื่นดุจเป็นพี่น้องของเรา ทั้งนี้ เพราะมนุษย์ทุกคนถูกสร้างมาตามภาพลักษณ์ของพระเจ้า

ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกันนั้น เกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดยิ่งนัก ดังพระคัมภีร์ที่ว่า “ผู้ใดไม่มีความรัก ย่อมไม่รู้จักพระเจ้า” (1 ยน 4:8)

ดังนั้น ไม่ว่าจะในทางทฤษฎีหรือทางปฏิบัติ จึงไม่มีพื้นฐานสำหรับการเลือกปฏิบัติระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ หรือระหว่างคนหมู่นึงกับคนอีกหมู่นึง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องศักดิ์ศรีของมนุษย์ หรือในเรื่องสิทธิซึ่งมาจากศักดิ์ศรีนั้นก็ตาม

ฉะนั้น พระศาสนจักรจึงประณามการเลือกปฏิบัติ หรือการเบียดเบียนรังแกใด ๆ ที่กระทำต่อผู้อื่น เหตุเพราะเรื่องเชื่อชาติ พิวสี สภาพการณ์ชีวิต หรือศาสนาของเขานั้น ว่าเป็นการทำผิดต่อจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า ด้วยเหตุนี้ โดยการดำเนินตามรอยเท้าของอัครสาวกเปโตรและเปาโล สภาสังคายนาศักดิ์สิทธิ์นี้จึงวิงวอนขอร้องบรรดาคริสตชนว่า “จงมีความประพฤติดีงามในหมู่คนต่างศาสนา” (1 ปต 2:12) และถ้าเป็นไปได้ ในส่วนของพวกคริสตชน ก็ให้อยู่อย่างสันติกับทุกคน (เทียบ รม 12:18) เพื่อจะได้เป็นบุตรของพระบิดาเจ้าผู้สถิตในสวรรค์ (เทียบ มธ 5:45)

ข้อความแต่ละข้อทั้งสิ้นที่ได้ประกาศไว้ในสังฆธรรมนูญฉบับนี้ บรรดาปีตาคารยได้เห็นชอบแล้วทั้งนั้น อาศัยอำนาจของอัครสาวกซึ่งเราได้รับมอบจากพระคริสตเจ้า เราพร้อมกับบรรดาปีตาคารยที่เคารพเหล่านี้ ในพระจิตเจ้า จึงเห็นชอบกำหนดและตราไว้ และสิ่งใดที่สภาสังคายนาดำเนิน เราตั้งให้ประกาศใช้เพื่อเป็นเกียรติแด่พระเป็นเจ้า

ณ พระมหาวิหารนักบุญเปโตร กรุงโรม

วันที่ 28 ตุลาคม ค.ศ. 1965

เรา – เปาโล สังฆราชแห่งพระศาสนจักรคาทอลิก

เอกสารของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2
ธรรมนูญด้านพระธรรมกล่าวถึงพระศาสนจักร

Lumen Gemtium

*****

สากลภาพ หรือ “ความเป็นคาทอลิก” แห่งประชากร แต่ประชากรเดียวของพระเป็นเจ้า

13. ประชากรใหม่ของพระเป็นเจ้านั้น มนุษย์ทุกคนถูกเชิญให้เข้ามาสู่ เพราะฉะนั้น ประชากรนี้มีอันเดียวและคงเป็นอยู่แต่อันเดียวเท่านั้น อันที่จะแผ่กระจายไปสู่ทั่วโลกจักรวาล และตลอดกระแสศตวรรษทั้งหลาย เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ของพระเป็นเจ้า ผู้ซึ่งในเบื้องต้นได้ทรงสร้างธรรมชาติมนุษย์มาแต่ธรรมชาติเดียว และลูก ๆ ของพระองค์ ที่ได้กระจัดกระจายไปนั้น พระองค์ทรงมีพระประสงค์จะนำกลับมา รวมเป็นหนึ่งเดียวกันในที่สุด (เทียบ ยน. 11,15) เพราะเหตุนี้เอง พระเป็นเจ้าจึงได้ทรงส่งพระบุตรของพระองค์มา ทรงแต่งตั้งให้เป็นทนายทของโลกจักรวาล (เทียบ ฮบ. 1,2) ให้เป็นพระอาจารย์ พระราชาและพระสงฆ์ของทุก ๆ คน ให้เป็นประมุข(หัวหน้า) ของประชากรใหม่ ประชากรสากลแห่งลูก ๆ ของพระเป็นเจ้า ที่สุดเพราะเหตุนี้เอง พระเป็นเจ้าได้ทรงส่งพระจิตแห่งพระบุตรของพระองค์มา พระจิตนี้เป็นพระสวามีเจ้า เป็นผู้บันดาลชีวิต พระองค์นี้แหละสำหรับพระศาสนจักรทั้งหมด ทั้งสำหรับผู้มีความเชื่อคนละคนและทุก ๆ คนรวมกัน ทรงเป็นแหล่งที่มาแห่งการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน และเอกภาพในคำสอนของพวกอัครสาวก แห่งสหพันธ์ การหักบัง และการบำเพ็ญภาวนา (เทียบ กจ. 2,42 กรีก)

เพราะฉะนั้นประชากรแต่ประชากรเดียวของพระเป็นเจ้า มีอยู่ในทุกชาติทุกภาษาบนแผ่นดิน เพราะประชากรนี้ยึดพลเมืองของตนมาจากทุกชาติทุกภาษา มีลักษณะพิเศษเป็นราชย์ไม่ใช่ราชย์ฝ่ายโลกนี้ แต่เป็นราชย์ฝ่ายสวรรค์ เหตุว่าสัตบุรุษทุกคนที่กระจายอยู่ทั่วโลก ต่างก็ร่วมสหพันธ์ในพระจิตเจ้า กับสัตบุรุษอื่นทั้งหลาย เป็นอันว่า “คนที่พำนักอยู่กรุงโรม ก็ทราบว่าเขาอินเดียเป็นสมาชิก (อวยวะ) ของตน”

เพราะพระราชัยของพระคริสตเจ้า ไม่ใช่เป็นของโลกนี้ (เทียบ ยน. 18:36) ฉะนั้นพระศาสนจักรอิกนัยประชากรของพระเป็นเจ้า ที่ประกอบขึ้นเป็นราชย์นี้ ท่านไม่ถักลอบเอาทรัพย์ฝ่ายโลกอันใดจากประชากรใด ๆ เลย แต่ตรงข้ามอันความสามารถ ทรัพย์ากรและขนบประเพณีของประชากรต่าง ๆ อะไรที่เป็นของดีท่านก็สนับสนุนและรับเอาไว้ เมื่อรับไว้ ท่านก็ชำระสะสางปลุกฝังให้มั่นคงและเชิดชูขึ้น ท่านสำนึกอยู่เสมอว่าตัวท่านจำต้องเก็บรวบรวมร่วมกับพระราชัยของพระองค์นั้น พระองค์ที่นานาชาติทั้งหลายถูกมอบให้เป็นมรดกของพระองค์ท่าน (สคด. 2,8)

และ “ยังพระบุตรของพระองค์ท่านเขานำเอาของขวัญและเครื่องบรรณาการมาถวาย” (เทียบ สดค. 71.(72); อสย. 60 4-7; วว.21.24) ลักษณะสากลภาพอันนี้ที่พากันประดับ บรรดาประชากรของ พระเป็นเจ้าก็จะเป็นพระคุณของพระสวามีเจ้าเอง และด้วยพระคุณอันนี้ พระศาสนจักรคาทอลิก มุ่งมั่นอย่างได้ผลและสม่ำเสมอ นำมนุษยชาติทั้งหมดพร้อมกับทรัพย์ากรทั้งสิ้นของเขา กลับเข้ามา มอบให้แก่พระคริสตเจ้าองค์พระประมุข (ศิระยะ) ร่วมเอกภาพกับพระจิตของพระองค์ท่าน

เดชะฤทธิ์แห่งสากลภาพอันนี้ ส่วนแต่ละส่วนต่างนำเอาพรโดยเฉพาะของตนมามอบให้แก่ ส่วนอื่นและมอบให้แก่พระศาสนจักรทั้งหมดด้วย จึงเป็นอันว่าตัวหน่วยทั้งหมดและส่วนแต่ละ ส่วนของหน่วยนั้น ย่อมเจริญขึ้น เพื่อจากที่ทุก ๆ คนต่างนำเอาพรของตน ๆ มามอบให้แก่กันและ กัน และต่างก็พากันมุ่งมั่นไปสู่ความอุดมสมบูรณ์ในเอกภาพ จึงเป็นอันว่าประชากรของ พระเป็นเจ้า รวมตัวกันขึ้น ไม่ใช่เพียงเพราะมีประชากรต่าง ๆ กันเท่านั้น แต่ยังเจริญเติบโตขึ้นใน ตัวตนเอง เพราะมีการประสานสมานกันหลายสิ่งหลายอย่างอีกด้วย ระหว่างสมาชิก(อวยวะ) ของพระศาสนจักรมีความแตกต่างกัน บ้างก็ในด้านหน้าที่ ในเมื่อบางท่านบำเพ็ญศาสนบริการ เพื่อประโยชน์ของพี่น้องของตน บ้างก็ในด้านฐานะและการดำเนินชีวิต ในเมื่อมีหลาย ๆ ท่าน สังกัดอยู่ในฐานะนักบวช เขาคำเนินชีวิตตามวิถีทางที่รัดกุมเคร่งครัดยิ่งขึ้น โดยเขามุ่งไปสู่ความ สักดิ์สิทธิ์ แบบอย่างของเขาจึงเป็นเครื่องกระตุ้นเตือนพวกพี่น้อง เป็นเพราะเหตุนี้เองด้วย ที่ใน สหพันธ์ของพระศาสนจักรมีพระศาสนจักรปลีกย่อยหลายพระศาสนจักร ซึ่งก็เป็นไปตามคลอง ธรรมเนียม พระศาสนจักร ปลีกย่อยเหล่านี้มีขอบประเพณีของตนโดยเฉพาะทั้ง ๆ ที่คงดำรงอยู่โดย ความครบถ้วน ภายใต้การเป็นประมุขเอกของพระอาสนะแห่งท่านเปโตร ผู้เป็นประธานในที่ ประชุม สโมสรสันนิบาตสากลทั่วไปของบรรดาผู้มีความรัก ท่านเปโตรก็ปกป้องความแตกต่างอัน เป็นไปตามคลองธรรมเนียม ท่านปกป้องความแตกต่างอันพิเศษนี้ อย่าเข้าใจว่าเพื่อไม่ให้ทำร้ายต่อ เอกภาพ แต่เพื่อให้ลักษณะพิเศษนั้นกลับเป็นคุณต่อเอกภาพอีกด้วย ที่สุดเพราะเหตุนี้เองด้วย ทำมกลางความแตกต่างกันเองของพระศาสนจักร ก็มีสายสัมพันธ์อันสนิทชิดเชื้อต่อกัน ในด้าน ทรัพย์ากรฝ่ายวิญญาณ ด้านบุคลากรในงานแพร่ธรรม และในด้านการอุปถัมภ์ช่วยเหลือกันและกัน ทางโลกทรัพย์ฝ่ายแผ่นดิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสมาชิก (อวยวะ) แห่งประชากรของพระเป็นเจ้า ได้รับเรียกมาเพื่อนำทรัพย์ากรต่าง ๆ มาแบ่งปันกันและกัน วาตะของท่านอัครสาวกจึงเหมาะสม กับพระหรรษทานที่ท่านได้รับมาแบ่งปันรับใช้กันและกัน อย่างเช่นที่เป็นผู้จำหน่ายแจกที่ดิงาม แห่งพระหรรษทานหลายสิ่งหลายอย่างของพระเป็นเจ้า”(1 ปต 4,10)

เพราะฉะนั้นมนุษย์ทุกคนได้รับเชิญให้เข้ามาสู่เอกภาพสากล (คาทอลิก) แห่งประชากรของ พระเป็นเจ้า เอกภาพสากลอันนี้เป็นทั้งเครื่องหมายบ่งล่งหน้า และเป็นทั้งเครื่องหมายสนับสนุน

ส่งเสริมให้เกิดมีสันติภาพสากล มนุษย์ทุกคนมีความเกี่ยวข้องหรือได้รับการจัดให้โน้มน้าวเกี่ยวข้องกันกับสันติภาพสากลด้วยทำนองต่าง ๆ กัน บ้างเป็นสัตบุรุษคาชอลิกด้วยกันก็ดี บ้างเป็นคนอื่นที่เชื่อในพระคริสตเจ้าก็ดี บ้างในที่สุดเป็นมนุษย์ทั้งหลายทั่วไปก็ดี ทุกคนต่างได้รับคำเชื้อเชิญจากพระหรรษทานของพระเป็นเจ้า ให้เข้ามาสู่ความรอดด้วยกันทั้งนั้น

สัตบุรุษคาชอลิก

14. พระสังคายนาสากลศักดิ์สิทธิ์ หันมาพิจารณาคุณสัตบุรุษคาชอลิกเป็นอันดับแรก ท่านถือเอาพระคัมภีร์และพระกิตติเป็นหลัก จึงสอนว่าพระศาสนจักรที่กำลังเร่ร่อนอยู่ในโลกขณะนี้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเอาตัวรอด เหตุด้วยว่ามีพระคริสตเจ้าผู้เดียวเท่านั้นเป็นคนกลางและเป็นหนทางแห่งความรอด พระองค์ทรงเป็นอยู่ขณะนี้สำหรับเราในพระวรกายของพระองค์ ซึ่งก็คือพระศาสนจักรนั่นเอง พระองค์ได้ทรงพร่ำสอนด้วยพระวาจาอันชัดเจน (เทียบ มก. 16, 16 ; ยน. 3, 5) พร้อมกับทรงยืนยันว่าพระศาสนจักรเป็นสิ่งจำเป็นซึ่งมนุษย์ต้องเข้ามาอยู่ในนั้น โดยทางศักดิ์สิทธิ์การ-ล้างบาป ซึ่งเป็นดังประตูทางเข้า จึงเป็นอันว่า ไม่สามารถเอาตัวรอดได้ บุคคลที่รู้อยู่แก่ใจว่าพระเป็นเจ้าได้ทรงตั้งพระศาสนจักรคาชอลิกขึ้น โดยทางพระเยซูคริสตเจ้า ในฐานะที่เป็นพระศาสนจักรอันจำเป็น กระนั้นก็ดี เขาไม่ยอมเข้าสังกัด หรือไม่ยอมสังกัดอยู่ต่อไป

นับว่าเป็นสมาชิกแห่งสังคมพระศาสนจักรโดยแท้ บุคคลที่มีพระจิตของพระคริสตเจ้า เขา รับเอาหลักเกณฑ์ของพระศาสนจักรทุกประการ และวิธีการต่าง ๆ เพื่อเอาตัวรอดอันกำหนดอยู่ในพระศาสนจักร และเขาร่วมกับพระคริสตเจ้าในโครงสร้างอันแลเห็นได้ กล่าวคือเขามีความสัมพันธ์ในการประกาศแสดงออกซึ่งความเชื่อ ในศักดิ์สิทธิ์การต่างๆในการปกครองและสัมพันธ์ ถึงกระนั้นเอาตัวไม่รอด บุคคลที่แม้สังกัดเป็นสมาชิกของพระศาสนจักร หากเขาไม่คงดำรงอยู่ในความรัก ถูกหละคนเช่นนี้อยู่ในแวดวง “ร่างกาย” ของพระศาสนจักร แต่หาได้อยู่ใน “จิตใจ” ของท่านไม่ ทุก ๆ คนจงจำใส่ใจไว้ว่าฐานะอันประเสริฐที่เราได้เป็นบุตรของพระศาสนจักรนั้น ไม่ใช่เราได้มาเพราะคุณงามความดีอะไรของเรา แต่ได้มาเพราะพระหรรษทานพิเศษของพระคริสตเจ้า ซึ่งหากเราไม่สนองตอบด้วยความคิด ด้วยวาจา และด้วยกิจการแล้วไซ้ร้อ ย่าว่าแต่เราจะเอาตัวรอดเลย เรากลับจะถูกพิพากษาอย่างเคร่งครัดยิ่งขึ้น

ส่วนคริสตชนสำรอง ผู้ที่พระจิตเจ้าทรงคลาย และเขาแสดงออกแน่วแน่ปรารถนามาสังกัดในพระศาสนจักร การตั้งสัตย์อธิษฐานอันนี้ก็ทำให้เขาสังกัดอยู่ในพระศาสนจักรแล้วและพระศาสนจักรผู้เป็นมารดา ก็ทรงรับเขาไว้ในความรัก และความเอาใจใส่ดูแล

สัมพันธภาพของพระศาสนจักรกับคริสตชนที่ไม่ใช่คาทอลิก

15. บุคคลที่ได้รับศีลศักดิ์สิทธิ์การล้างบาป ประกอบอยู่ด้วยเกียรตินามว่าเป็นคริสตชน แต่เขาไม่ประกาศรับรองความเชื่อทั้งครบ หรือเขาไม่รับรู้เอกภาพแห่งสหพันธภาพใต้อำนาจผู้สืบตำแหน่งของท่านเปโตร พระศาสนจักรก็ทราบดีว่าตัวท่านมีความสัมพันธ์กับคนเหล่านี้ ด้วยเหตุผลหลายประการ คนเหล่านี้ส่วนมากเคารพพระคัมภีร์ และยึดถือเอาเป็นหลักของความเชื่อและการประพฤติดำรงชีวิต เขาจริงใจแสดงความรื้อรันทักดีต่อพระศาสนา เขาเชื่อด้วยใจรักในพระเป็นเจ้า พระบิดาทรงสรรพานุภาพ และในพระคริสตเจ้าพระเทวบุตรผู้ทรงกอบกู้ เขาได้รับประทับตราของศีลศักดิ์สิทธิ์การล้างบาป จึงร่วมสนิทกับพระคริสตเจ้า กว่านั้นอีกเขารับรู้และเข้าไปรับศีลศักดิ์สิทธิ์การต่างๆ ในศาสนจักรกลุ่มของเขาหรือในหมู่ศาสนจักรของเขา ในพวกเขา มีหลาย ๆ ท่านมีบรรดาศักดิ์เป็นพระสังฆราช เขาทำพิธีถวายสคูตีบูซา ทั้งยังส่งเสริมความภักดีต่อพระนางพรหมจารีณี พระเทวมารดา นอกนั้นเขายังมีสหพันธ์ ของการอธิษฐานภาวนา และของพระคุณานุคุณด้านวิญญูณอย่างอื่น ๆ อีก ยิ่งกว่านั้นเขามีสหพันธ์อย่างหนึ่งในพระจิตเจ้า พระองค์ทรงแสดงฤทธิ์ทำงาน ประทานพระคุณต่าง ๆ แม้กระทั่งในตัวเขา พระองค์ทรงใช้ฤทธิ์เดชบันดาลความศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์ท่าน ทำให้บางคนในพวกเขา มีใจกล้าหาญ ยอมพลีหลังโลหิตของตนเองเพื่อพระศาสนา นี่แหละพระจิตเจ้าทรงปลุกให้สานุศิษย์ทั้งหลายของพระคริสตเจ้า เกิดมีความปรารถนาและการออกแรงทำงาน เพื่อให้ทุก ๆ คนเข้ามารวมกัน ในทำนองที่พระคริสตเจ้าทรงกำหนดไว้ ให้รวมกันเป็นหนึ่งโดยสันติ เพื่อจะได้เป็นฝูงแกะเดียว และนายชุมพาบาลแต่ผู้เดียว สำหรับบรรลุผลสำเร็จดังนี้ พระศาสนจักรผู้เป็นมารดา ไม่หยุดยั้งที่จะบำเพ็ญภาวนาเผื่อคอยความหวังและออกแรงทำงานและตักเตือนลูก ๆ ของท่านให้ชำระตน ให้ปฏิรูปตนใหม่ เพื่อสัตบุรุษของพระคริสตเจ้าจะได้เปล่งรัศมีแจ่มจรัสขึ้นบนใบหน้าของพระศาสนจักร

บรรดาผู้ที่ไม่ใช่คริสตชน

16. ที่สุดก็ถึงบุคคลที่ยังมิได้รับพระวรสาร แต่เขาก็มีความเกี่ยวข้องกับประชากรของพระเป็นเจ้าด้วยเหตุผลหลายประการ พวกแรกคือประชากรนั้น ที่ได้รับพันธไมตรีและพันธสัญญาต่าง ๆ และจากประชากรนี้เอง พระคริสตเจ้าได้ทรงถือกำเนิดมาทางด้านเนื้อหนัง (เทียบ รม. 9,4-5) เป็นประชากรที่พระทรงเลือกสรร ประชากรสุดที่รัก เพราะพวกบรรพบุรุษของพวกเขา พระเป็นเจ้ามิได้ทรงเสียพระทัยที่ได้ประทานพระคุณานุคุณและพระกระแสเรียกแก่พวกเขา (เทียบ รม. 11, 28-29) แต่จุดประสงค์มุ่งความรอด ยังผูกพันบุคคลเหล่านั้นที่รับรู้จักพระเจ้าผู้สร้าง ท่ามกลางพวกนี้มีชาวมุสลิมเป็นต้น เขาประกาศยืนยันว่าพวกเขายึดถือความเชื่อของอับราฮัม เขานับถือพระเป็นเจ้าแต่ผู้เดียว ร่วมกับพวกเรา (คาทอลิก)เขานับถือพระเป็นเจ้าแต่ผู้เดียว ผู้ทรงเมตตากรุณา และใน

วันสุดท้ายจะทรงพิพากษามวลมนุษย์ สำหรับบุคคลอื่น ๆ ที่ในเงาในรูปภาพแสวงหาพระเป็นเจ้าที่เขาไม่รู้จัก พระเป็นเจ้าเองก็ทรงไม่ห่างจากคนพวกนี้ เพราะว่าพระองค์ประทานให้ทุก ๆ คนมีชีวิต มีความคลั่นแคลใจและมีสารพัด (เทียบ กจ. 17,25-28) และพระผู้กอบกู้ทรงมีพระประสงค์ให้มนุษย์ทุกคนเอาตัวรอด (เทียบ 1 ทม. 2,4) คนเหล่านี้ไม่รู้ถึงพระวรสารของพระคริสตเจ้าไม่รู้ถึงพระศาสนจักรของพระองค์ โดยไม่มีความผิด ถึงกระนั้นเขาก็แสวงหาพระเป็นเจ้าด้วยใจอันสุจริต และนำพระทัยของพระองค์ที่เขาทราบโดยทางการบอกกล่าวของมโนธรรมและภายใต้อิทธิพลของพระพรหรรษา เขาพยายามสนองตามนั้นด้วยกิจการของตน เขาก็อาจบรรลุถึงความรอดตลอดนิรันดร์ทั้งพระญาณสอดส่องของพระเป็นเจ้าก็ไม่เพิกเฉย ประทานความช่วยเหลืออันจำเป็นสำหรับความรอดแก่พวกคนที่โดยที่ไม่ใช่ความผิดของเขา ที่เขายังไม่ได้บรรลุถึงการรู้จักพระเป็นเจ้าอย่างกระจ่างแจ้ง และเขาพยายามปฏิบัติโน้มชีวิตของเขาไปในทางที่ถูกต้อง แน่นอนโดยพระพรหรรษาช่วยเหลือ เพราะว่าทุก ๆ สิ่งที่ดี ที่จริงอันนี้มีอยู่ในตัวพวกเขา พระศาสนจักรถือว่าเป็นการเตรียมตัวเบื้องต้นแห่งพระวรสารแล้ว และเป็นสิ่งที่พระองค์ท่าน องค์ผู้ส่องสว่างมนุษย์ทุกคนประทานให้ หวังให้เขาได้รับชีวิตในที่สุด แต่ก็มีบ่อยเหมือนกันที่มนุษย์ถูกปีศาจล่อลวง จึงหลงไหลไปในความนึกคิด เขาเปลี่ยนความจริงของพระเป็นเจ้า เป็นคำปดมดเท็จ เขาปรับใช้สัตว์โลกมากกว่าพระผู้สร้าง (เทียบ รม. 1, 21 และ 25) หรือขณะอยู่ในโลกนี้ เขามีชีวิตและตายไปโดยไม่มีพระเป็นเจ้า คนพวกนี้ล่อแหลมต่อความหมกหมองเป็นอย่างยิ่ง เพราะเหตุนี้เอง เพื่อส่งเสริมพระเกียรติมงคลของพระเป็นเจ้า และเพื่อช่วยให้คนเหล่านี้ทั้งหมดได้เอาตัวรอด พระศาสนจักรจึงระลึกถึงพระบัญชาของพระสวามีเจ้าที่ว่า “พวกท่านจงไปประกาศพระวรสารแก่สัตว์โลกทุกตัวตน” (มก. 16,15) และท่านเอาใจใส่อนุเคราะห์แก่วันมิสซังต่าง ๆ

เอกลักษณ์การเป็นธรรมทูตของพระศาสนจักร

17. พระบิดาได้ทรงใช้พระบุตรมาฉนัใจ พระบุตรก็ทรงใช้บรรดาอัครสาวกไปฉนันั้น (เทียบ ยน 20:21) พระองค์มีพระดำรัสว่า “ท่านทั้งหลายจงไปสั่งสอนนานาชาติ จงทำศักดิ์สิทธิ์การล้างบาปแก่เขา ในนามของพระบิดา และพระบุตรและพระจิต จงสั่งสอนเขาให้ปฏิบัติทุกสิ่ง ที่ข้าพเจ้าบัญชาสั่งพวกท่านไว้ และ “นี่แหละข้าพเจ้า อยู่กับท่านเรื่อยไปจนจบจนสิ้นพิภพ” (มธ 28:18-20) พระคริสตบัญชาอันมีสง่า : สั่งให้ประกาศความจริงอันช่วยให้รอดนี้ พระศาสนจักรได้รับมาจากอัครสาวก ให้ปฏิบัติเรื่อยไปจนสุดแดนดิน (เทียบ กจ 1:8) ฉะนั้น ท่านจึงนำเอาวาตะของท่านอัครสาวกมาใช้กับท่านเองที่ว่า “กรรมของข้าพเจ้า หากข้าพเจ้าไม่ประกาศพระวรสาร” (1 คร 9:16) เพราะฉะนั้นพระศาสนจักรจึงดำเนินงานส่งธรรมทูตต่าง ๆ มาไม่หยุดยั้ง จนกระทั่งพระศาสนจักรต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นใหม่ บรรลุถึงความสมบูรณ์ และทำภารกิจประกาศพระวรสารสืบต่อไปเป็นทอด ๆ

พระจิตเจ้าทรงปลุกกระตุ้นให้เขาร่วมงานจนบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งมาดของพระเป็นเจ้าผู้ได้ทรงแต่งตั้งพระคริสตเจ้าขึ้นเป็นแหล่งที่มาแห่งความรอดสำหรับทั่วโลกจักรวาล ในการประกาศพระวรสารพระศาสนจักร โน้มนำให้บรรดาผู้ฟังมีความเชื่อ และประกาศแสดงความเชื่อนั้นอย่างเปิดเผย ท่านจัดเตรียมให้เขาได้รับศักดิ์สิทธิ์การ-ล้างบาป ให้เขาเจริญวัฒนาขึ้น โดยอาศัยความรักของพระองค์ไปจนถึงขั้นสมบูรณ์ พระศาสนจักรออกแรงทำงาน เพื่อเมื่อพบเห็นสิ่งที่ดีงามในใจ ในความนึกคิดของมนุษย์ หรือที่พบเห็นกระจายอยู่ในจารีตพิธีกรรม และวัฒนธรรมอันเป็นของเฉพาะตัวของประชาชาติต่าง ๆ ท่านไม่เพียงแต่ไม่ทำลายให้ดับสูญ แต่ท่านกลับเยียวยารักษา ตกแต่งเชิดชูขึ้น และนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลให้เป็นเกียรติมงคลแด่พระเป็นเจ้า เป็นที่อัปยศอับอาย แก่ปีศาจและเป็นความผาสุกแก่มวลมนุษย์ ไม่ว่าจะใครที่เป็นศิษย์ของพระคริสตเจ้า เขาทุกคนมีหน้าที่ โดยเฉพาะของตน และมีภาระต้องเผยแพร่อำนาจแห่งความเชื่อ จริงอยู่ไม่ว่าใครก็ทำศักดิ์สิทธิ์การ-ล้างบาปได้แก่ผู้มีความเชื่อ แต่ก็เป็นหน้าที่ของพระสงฆ์ ที่จะก่อสร้างพระวรกายด้วยถวายเป็นบูชา ทั้งนี้เพื่อให้สำเร็จเป็นไปตามพระวอนของพระเป็นเจ้าที่พระองค์มีพระดำรัสทางท่านประกาศว่า : “จากตะวันออกจนถึงตะวันตก พระนามของข้าฯ ยิ่งใหญ่ต่อหน้านานาชาติและในทุก ๆ สถานที่ก็มีการถวายสักการะและบูชาแด่พระนามของข้าฯ ด้วยเครื่องบูชาอันบริสุทธิ์ (มถก 1:11) ดังนี้แหละ พระศาสนจักรทั้งอิชยาณภาวนา ทั้งออกแรงทำงานพร้อม ๆ กันไป เพื่อให้โลกบรรลุถึงความสมบูรณ์ มาเป็นประชากรของพระเป็นเจ้า เป็นพระวรกายของพระสวามีเจ้า และเป็น โบสถ์ที่ประทับของพระจิตเจ้า และเพื่อให้พระคริสตเจ้าองค์พระประมุขของทุกคน ให้พระผู้สร้างและพระบิดาของโลกจักรวาลได้รับเกียรติยศและพระเกียรติมงคลทุก ๆ ประการ

**พระธรรมนุญด้านอภิบาลของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2
ว่าด้วยเรื่องพระศาสนจักรในโลกยุคใหม่**

GAUDIUM ET SPES

“ความชื่นชมยินดีและความหวัง”

*****

แรงกระตุ้นเร่งด่วนให้มีการเขียนเอกสารฉบับร่างของสิ่งที่จะกลายมาเป็น “พระธรรมนุญด้านอภิบาลว่าด้วยเรื่องพระศาสนจักรในโลกยุคใหม่” หรือ GAUDIUM et SPES (อันเป็นสองคำแรกของเอกสารนี้ในภาษาละติน) มาจากการสอดแทรกอันทำทลายยิ่งในตอนที่ทำการประชุมวาระแรกของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 องค์ปาฐกผู้หนึ่งคือ พระคาร์ดินัล ซูเอเน็นส์ ผู้กระตุ้น สภาสังคายนาให้ตั้งวิสัยทัศน์ที่มีจุดศูนย์รวมอยู่ที่การให้คำตอบต่อคำถามที่โลกตั้งขึ้นนั้นว่า “พระศาสนจักรของพระคริสตเจ้า ท่านกล่าวถึงตัวเองว่าอย่างไร” ฉะนั้น สภาสังคายนาจึงต้องกล่าวถึงพระศาสนจักรสู่ภายนอก (the Church ad extra) ถึงวิธีที่พระศาสนจักรเข้าใจความเกี่ยวพันของพระศาสนจักรกับโลกปัจจุบันด้วย คำตอบของพระศาสนจักร โดยหลักสำคัญนั้นเป็นคำตอบด้านบวกและให้การยืนยันรับรอง “โลก” ต่อไปนี้เป็นข้อความต่างๆ ที่คัดมาจากเอกสารฉบับนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา

พระศาสนจักรให้ความเคารพทุกสิ่งที่ดีงาม

ยิ่งกว่านั้น พระศาสนจักรยอมรับรู้สิ่งดีงามที่พบมีอยู่ในพลวัตด้านสังคมของยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องความก้าวหน้าสู่ความเป็นเอกภาพ การทำให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพ และการร่วมมือกันทางด้านบ้านเมืองและด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมความเป็นเอกภาพนี้ก็สอดประสานเป็นอย่างดีกับธรรมชาติอันลึกซึ้งที่สุดแห่งพันธกิจของพระศาสนจักร เพราะว่าเอกภาพนี้ “อยู่ในธรรมชาติของศีลศักดิ์สิทธิ์ อันเป็นเครื่องหมายและเครื่องมือที่เป็นของความสนิทสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า และของความเป็นเอกภาพในหมู่มวลมนุษย์ทั้งหลายด้วย” พระศาสนจักรแสดงให้เห็นว่าความสามัคคีกันทางสังคมและทางภายนอกนั้นมาจากความเป็นหนึ่งเดียวกันของหัวใจกับความคิด มาจากความเชื่อกับความรัก ซึ่งความเป็นเอกภาพอันมีอาจแยกได้นี้ได้ถูกสถาปนาไว้ในพระจิตเจ้า ผลกระทบที่พระศาสนจักรสามารถมีต่อสังคมยุคใหม่นี้ แสดงออกมาเป็นการเจริญชีวิตความเชื่อและความรักอย่างมีประสิทธิภาพ มิใช่มีผลออกมาเป็นอำนาจภายนอกที่กระทำการโดยวิธีการแบบมนุษย์ล้วน ๆ ใด ๆ เลย

โดยธรรมชาติและพันธกิจของพระศาสนจักร พระศาสนจักรเป็นสากลในแบบที่ว่า พระศาสนจักรมิได้อุทิศตนให้กับวัฒนธรรมหนึ่งใด หรือให้กับระบบทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ หรือทางสังคมหนึ่งใดเป็นการเฉพาะ ฉะนั้น พระศาสนจักรจึงสามารถเป็นสายสัมพันธ์ใกล้ชิดยิ่งระหว่างหมู่คณะของผู้คนและชนชาติทั้งหลาย หากว่าหมู่คณะเหล่านั้นไว้วางใจในพระศาสนจักร และให้ประกันแก่พระศาสนจักรว่า พระศาสนจักรมีเสรีภาพแท้จริงที่จะปฏิบัติพันธกิจของตน ด้วยมุมมองเช่นนี้เองที่พระศาสนจักรเรียกร้องสมาชิกของตนและมวลมนุษย์ทั้งหลาย ด้วยจิตคารมณแห่งการเป็นครอบครัวเดียวกันของบรรดาบุตรของพระเจ้า ให้หลีกเลี่ยงการขัดแย้งทุกอย่างระหว่างชาติต่าง ๆ และระหว่างเชื้อชาติทั้งหลาย และให้เชื่อมสัมพันธ์องค์กรต่าง ๆ ตามกฎหมายของมนุษย์ให้เป็นหนึ่งเดียวกันในหมู่พวกเขา

สภาสังคายนาให้ความเคารพยกย่องเป็นอย่างสูงซึ่งความจริง ความดีงาม และความยุติธรรมใดก็ตามที่พบมีอยู่ในสถาบันต่าง ๆ ของมนุษย์ในอดีตหรือในปัจจุบัน ยิ่งกว่านั้น สภาสังคายนาก็ยังประกาศด้วยว่า พระศาสนจักรกระตือรือร้นยิ่งที่จะช่วยเหลือและส่งเสริมสถาบันต่าง ๆ เหล่านี้เท่าที่เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับพันธกิจและเข้าได้กับพันธกิจของพระศาสนจักร พระศาสนจักรไม่ปรารถนาสิ่งอื่นใดอย่างเร้าร้อนยิ่งไปกว่าที่จะพัฒนาตนเองอย่างไม่ถูกจุดครั้งในการรับใช้มวลมนุษย์ภายใต้อำนาจใดก็ตามที่ยอมรับวิถีชีวิตขั้นพื้นฐานของบุคคลมนุษย์และครอบครัวมนุษย์ และความต้องการของความดีส่วนรวม (GS 42)

ความสัมพันธ์กันระหว่างพระวรสารกับวัฒนธรรม

มีสายสัมพันธ์เชื่อมโยงมากมายระหว่างสารแห่งความรอดกับวัฒนธรรม โดยการเผยแสดงตัวพระองค์เองแก่ประชากรของพระองค์ที่ถึงจุดสุดยอดอยู่ที่ความสมบูรณ์แห่งการปรากฏนั้น ในพระบุตรของพระองค์ผู้ทรงรับเอากายเป็นมนุษย์ พระเจ้าก็ตรัสออกมาตามวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับแต่ละยุคสมัย

เช่นเดียวกัน พระศาสนจักรเป็นอยู่เรื่อยมาตลอดหลายศตวรรษในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเหล่านั้น ในการเทศน์สอนของพระศาสนจักรเพื่อเผยแผ่และอธิบายสารของพระคริสตเจ้า เพื่อสำรวจตรวจสอบและทำความเข้าใจสารนั้นให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และเพื่อประกาศสารนั้นออกมาอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในพิธีกรรมและในมิติด้านต่าง ๆ ของชีวิตของบรรดาคริสตชนด้วย

ถึงกระนั้น พระศาสนจักรก็ถูกส่งไปสู่นานาชาติทุกยุคสมัย ดังนั้น จึงไม่ถูกผูกมัดอย่างเป็นทางการเฉพาะและอย่างไม่อาจแยกออกมาได้ อยู่กับเชื้อสายหนึ่งหรือชาติหนึ่ง หรือกับวิถีทางดำเนินชีวิตแบบหนึ่ง หรือการปฏิบัติตามประเพณีใด ๆ ทั้งดั้งเดิมและสมัยใหม่แบบหนึ่งแบบใดได้

พระศาสนจักรนี้ถือเชื่อสัตย์ต่อประเพณีต่าง ๆ ของตน และในเวลาเดียวกัน ก็สำนึกเป็นอย่างยิ่งถึงพันธกิจสากลของตน ฉะนั้น พระศาสนจักรจึงสามารถเข้าสู่ความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับรูปแบบแตกต่างกันของวัฒนธรรมที่ช่วยเสริมสร้างให้พระศาสนจักรและวัฒนธรรมเหล่านั้นมั่งคั่งขึ้นด้วย

ข่าวดีของพระคริสตเจ้ายังคงฟื้นฟูชีวิตและวัฒนธรรมของมนุษย์ที่ผิดพลาดไปอยู่เสมอ ข่าวดีนี้ต่อสู้และช่วยขจัดความผิดพลาดและความชั่ว ซึ่งมาจากการชักจูงให้ทำบาปอยู่เสมอ ข่าวดีนี้ไม่เคยหยุดที่จะช่วยชำระให้บริสุทธิ์และช่วยยกระดับศีลธรรมของผู้คนทั้งหลายเลย ข่าวดีนี้รับเอาคุณสมบัติและของประทานด้านจิตตของทุกยุคสมัยและทุกชนชาติ และด้วยความอุดมมั่งคั่งแบบเหนือธรรมชาติเหล่านี้เองที่ข่าวดีนี้ทำให้สิ่งเหล่านั้นแบ่งบานออกมาจากภายใน ข่าวดีนี้ช่วยให้แข็งแกร่ง ทำให้สมบูรณ์ และฟื้นฟูทุกสิ่งกลับมารวมอยู่ในพระคริสตเจ้า (เทียบ อฟ 1:10) ในแบบที่พระศาสนจักรกระทำพันธกิจของตน และในการปฏิบัติพันธกิจนี้ พระศาสนจักรก็กระตุ้นและช่วยทำให้วัฒนธรรมของมนุษย์และวัฒนธรรมของพลเมืองก้าวหน้าไป อีกทั้งยังช่วยแบ่งปันให้แก่เสรีภาพภายในของมนุษย์ โดยทางกิจการของพระศาสนจักร รวมทั้งกิจการด้านพิธีกรรมด้วย (GS 58)

การให้ความเคารพต่อผู้ประกาศนับถือศาสนาอื่น

ผู้คนมากมายกำลังปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะให้แน่ใจว่าสิทธิของคนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศของตนนั้นได้รับการพิทักษ์ดูแล โดยไม่มองข้ามหน้าที่ต่าง ๆ ที่พวกเขามีต่อชุมชนทางการเมืองด้วย ยังมีการเพียรทนมากยิ่งขึ้นต่อผู้ที่แตกต่างกับตนในเรื่องความคิดเห็นและเรื่องศาสนาด้วย ในขณะเดียวกัน ก็กำลังมีการร่วมมือกันในวงกว้างยิ่งขึ้นเพื่อจะช่วยให้พลเมืองทั้งหมด และมีใจเพียงปัจเจกบุคคลที่มีอภิสิทธิ์เพียงไม่กี่คนเท่านั้น ได้ใช้สิทธิของตนสมกับเป็นบุคคลมนุษย์อย่างบังเกิดผลจริง ๆ (GS 73)

พระศาสนจักรส่งเสริมทุกสิ่งทีจริง ทุกสิ่งที่ดี และทุกสิ่งทีงดงาม

ด้วยความเชื่อสัตย์ภักดีต่อพระวรสารในการทำให้พันธกิจของตนสำเร็จบริบูรณ์ไปในโลก พระศาสนจักรซึ่งมีหน้าที่ที่จะส่งเสริมและยกย่องทุกสิ่งทีจริง ทุกสิ่งทีดี และทุกสิ่งทีงดงามในชุมชนมนุษย์ก็ช่วยผดุงไว้ซึ่งสันติสุขในท่ามกลางมวลมนุษย์ เพื่อพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้า (เทียบ ลก 2:14) (GS 76)

การเสวนาไม่ตัดทิ้งมนุษย์ผู้ใดเลย

ความคิดของเรายังไปถึงผู้ที่ยอมรับรู้พระเจ้าและผู้ที่ยังหวงแหนของพระองค์ประกอบล้าค่าแบบศาสนาและแบบมนุษย์ไว้ในธรรมเนียมประเพณีทั้งหลายของพวกเขาด้วย เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการเสวนากันอย่างตรงไปตรงมา จะช่วยกระตุ้นเราทุกคนให้รับเอาแรงคลาใจของพระจิตเจ้าไว้ด้วยความซื่อสัตย์ และลงมือกระทำตามแรงคลาใจเหล่านี้ด้วยความเต็มอกเต็มใจ

สำหรับในส่วนของเรา นั้น ความกระตือรือร้นของเราที่จะทำการเสวนา ซึ่งกระทำด้วยวิจรรณญาณอันรอบคอบเหมาะสม และนำไปสู่ความจริงโดยวิถีทางความรักอย่างเดียวนั้น ย่อมไม่ตัดทิ้งมนุษย์ผู้ใดเลย เราปรารถนาจะรวมเอาทุกคนที่ให้ความเคารพคุณค่าเด่นชัดต่างๆ ของมนุษย์ โดยไม่ต้องไปคิดคำนึงว่าสิ่งเหล่านั้นมาจากผู้ใด รวมทั้งรวมเอาผู้ที่ต่อสู้คัดค้านพระศาสนจักรและเบียดเบียนข่มเหงพระศาสนจักรในหลากหลายรูปแบบไว้ด้วย เนื่องจากพระเป็นเจ้า พระบิดาทรงเป็นจุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางของทุกสิ่ง เราจึงถูกเรียกมาให้เป็นพี่น้องชาย-หญิงซึ่งกันและกัน เราจึงควรทำงานร่วมกัน โดยไม่ต้องให้เกิดความรุนแรง และปราศจากการหลอกลวงกันเพื่อจะได้อุทิศช่วยกันสร้างโลกขึ้นมาด้วยจิตตารมณ์แห่งสันติสุขที่แท้จริง (GS 92)

พระกฤษฎีกาของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 เรื่อง กิจการธรรมทูตของพระศาสนจักร

AD GENTES

*****

พระกฤษฎีกา "Ad Gentes" เรื่องกิจการธรรมทูตของพระศาสนจักร เป็นเอกสารซึ่งเรียกร้องให้ส่งประชากรของพระเป็นเจ้าไปในโลกเพื่อเป็นแสงสว่างและความรอดพ้นให้แก่ชนชาติทั้งหลายที่ไม่มีความเชื่อ คือ บรรดาคนต่างศาสนาเหล่านั้น ในขณะที่เอกสารนี้ยืนยันด้วยพระคัมภีร์ถึงธรรมชาติแบบธรรมทูตของพระศาสนจักร ในเวลาเดียวกัน เอกสารนี้ก็ตั้งคำถามสำคัญขึ้นมาซึ่งท้าทายพระศาสนจักรในเรื่องพันธกิจของพระศาสนจักรในยุคปัจจุบันด้วย ปัญหาสำคัญนั้นก็คือเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาคริสต์กับศาสนาอื่น เอกสารนี้ช่วยเตือนให้ระลึกว่าสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 นี้เป็นสังคายนาแรกที่พระศาสนจักรเข้ามาเกี่ยวพันโดยตรงกับศาสนาอื่น ดังนั้นจึงเป็นเพียงก้าวแรกเท่านั้น บางข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวนี้มีดังนี้

ความถูกต้องตามกฎหมายและความจำเป็นของกิจการธรรมทูต

ดังนั้น แม้ว่าตามวิถีทางที่พระเจ้าเท่านั้นทรงทราบ พระเจ้าทรงนำผู้ที่ไม่รู้ถึงพระวรสารโดยที่มิใช่ความผิดของเขา ให้มาสู่ความเชื่อได้ ซึ่ง “หากไม่มีความเชื่อแล้วจะเป็นที่พอพระทัยของพระเจ้าไม่ได้เลย” (ฮบ 11:) ถึงกระนั้น พระศาสนจักรก็ยังมีข้อบังคับ และมีสิทธิอันศักดิ์สิทธิ์ให้ต้องทำการเผยแผ่พระวรสาร ฉะนั้นกิจการธรรมทูตก็ยังคงมีพลังเต็มที่และมีความจำเป็นอยู่ในยุคสมัยนี้และตลอดไป (AG 7)

คุณลักษณะแบบอนันตกาลของกิจการธรรมทูต

ดังนั้น ช่วงเวลาระหว่างการเสด็จมาครั้งแรกกับการเสด็จมาครั้งที่สองขององค์พระผู้เป็นเจ้าจึงเป็นเวลาแห่งกิจการธรรมทูต ซึ่งเป็นเสมือนเวลาแห่งฤดูเก็บเกี่ยวพืชผล เมื่อพระศาสนจักรจะถูกรวบรวมจากทุกทิศทุกทางเข้ามาสู่พระอาณาจักรของพระเจ้า เพราะว่าพระวรสารจะต้องถูกประกาศแก่นานาชาติก่อนที่องค์พระผู้เป็นเจ้าจะเสด็จมา (เทียบ มก 13:10)

กิจการธรรมทูตมิใช่เป็นอะไรอื่น และมิใช่เป็นอะไรน้อยไปกว่าการเผยแผ่แผนการของพระเจ้าให้ปรากฏการแสดงให้เห็นแผนการนั้น และการทำให้แผนการนั้นเป็นจริงขึ้นมาในโลกและในประวัติศาสตร์ ซึ่งโดยทางพันธกิจ พระเจ้าทรงนำประวัติศาสตร์ความรอดนั้นมาถึงบทสรุปสุดท้ายกิจการธรรมทูตทำให้พระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็นบ่อเกิดความรอดพ้น ทรงมาประทับอยู่โดย

ทางการเทศน์สอนพระวาจา และทางการเฉลิมฉลองศีลศักดิ์สิทธิ์ที่มีศีลมหาสนิทเป็นศูนย์กลางและจุดสูงสุด กิจกรรมธรรมทูตช่วยจัดการเกี่ยวกับสิ่งชั่วช้า ให้พ้นจากองค์ประกอบของความจริงและพระพรหมทานซึ่งพบอยู่ในหมู่ประชาชาติทั้งหลาย และเป็นการประทับอยู่แบบเร้นลับของพระเจ้าอย่างที่เป็นอยู่นั้น และยังช่วยนำเอาองค์ประกอบเหล่านั้น กลับมาสู่พระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็นบ่อเกิดนั้นเสียใหม่ ผู้ทรงทำลายล้างอำนาจครอบครองของปีศาจ และทรงหยุดยั้งความประสงค์ร้ายมากมายของความชั่วด้วย ดังนั้น สิ่งดีใดก็ตามที่ถูกพบมีอยู่ในความคิดและในหัวใจของผู้คนทั้งหลาย หรือมีอยู่ในประเพณีและวัฒนธรรมเฉพาะต่าง ๆ ของประชาชาติทั้งหลาย ยิ่งกว่าที่จะถูกทำให้สูญหายไป กลับจะได้รับการชำระให้สะอาดบริสุทธิ์ และบรรลุถึงความสมบูรณ์ ทั้งนี้เพื่อพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้า เพื่อให้ปีศาจต้องสับสนอับอายไป และเพื่อความสุขของมวลมนุษย์

ฉะนั้น กิจกรรมธรรมทูตจึงมุ่งไปสู่ความสมบูรณ์แบบอนันตกาล และโดยกิจกรรมธรรมทูตประชากรของพระเจาก็แผ่ขยายไปถึงขั้นนั้น และจนกว่าจะถึงเวลานั้นที่พระบิดาเจ้าที่พระบิดาเจ้าได้ทรงกำหนดไว้แล้วโดยอำนาจของพระองค์ (เทียบ กจ 1:7) ซึ่งเวลานั้นก็ได้ถูกทำนายล่วงหน้าไว้แล้วว่า "จงขยายที่ทางกระโจมของเจ้าให้กว้างออกไป จงคลี่เครื่องแขวนประดับกระโจมออกอย่างไม่ต้องเกรงใจ" (อสย 54:2) โดยทางกิจกรรมทูต พระกายสิทธิ์ได้รับการขยายใหญ่ขึ้นจนกว่าจะเป็นผู้ใหญ่เต็มที่ ตามมาตรฐานความสมบูรณ์ของพระคริสตเจ้า (เทียบ อฟ 4:13) พระวิหารศักดิ์สิทธิ์ ที่ซึ่งพระเจ้าได้รับการนมัสการด้วยเดชพระจิตเจ้าและตามความจริง (เทียบ ยน 4:23) ก็เจริญเติบโต และถูกก่อสร้างขึ้นมาโดยมีอัครสาวกและประกาศกเป็นรากฐาน มีพระเยซูคริสตเจ้าทรงเป็นศิลาหัวมุม (เทียบ อฟ 2:20) (AG9)

พระศาสนจักรกับกิจกรรมธรรมทูตมากมายมหาศาล

พระศาสนจักรซึ่งพระคริสตเจ้าทรงส่งออกไปให้เผยแสดงและสื่อความรักของพระเจ้าแก่ประชาชาติทั้งหลายนั้น ตระหนักดีว่าพระศาสนจักรยังมีกิจกรรมธรรมทูตอีกมากมายเหลือคณานิติที่จะต้องกระทำ มีผู้คนอีกหลายพันล้านคน ซึ่งจำนวนทวีเพิ่มขึ้นอยู่ทุกวัน ยังไม่เคยได้ยิน หรือแทบไม่ได้ยินสารข่าวดีนี้เลย คนเหล่านั้นรวมกันเป็นหมู่คนกลุ่มใหญ่ ๆ ที่ผูกพันเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยสายสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม มีธรรมประเพณีดั้งเดิมทางศาสนา และมีความสัมพันธ์เหนียวแน่นทางสังคมต่อกัน ในหมู่คนเหล่านี้ บ้างก็รวมอยู่ในสังกัดของศาสนาสำคัญศาสนาใดศาสนาหนึ่ง บ้างก็ไม่มีความรู้ถึงเรื่องพระเจ้า ในขณะที่คนบางพวกบอกปฏิเสธออกมาไม่ยอมรับว่ามีพระเจ้าอยู่จริง และคนบางพวกถึงกับโจมตีเรื่องพระเจ้าด้วยซ้ำไป หากพระศาสนจักรต้องการจะนำเสนอเรื่องธรรมล้ำลึกแห่งความรอดพ้น และชีวิตที่พระเจ้านำมาให้แก่นมนุษย์ทั้งหลายแล้ว พระศาสนจักรจะต้องฝังตัวเข้าไปอยู่ท่ามกลางคนเหล่านั้นในแบบเดียวกันกับที่พระคริสตเจ้า โดยการรับเอากาย

เป็นมนุษย์ของพระองค์ ก็ได้ทรงนำตัวพระองค์เองลงไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเฉพาะทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้คนที่พระองค์ทรงเจริญชีวิตอยู่ท่ามกลางพวกเขาเหล่านั้นด้วย (AG 10)

การเจริญชีวิตเป็นพยาน กับการเสวนา

เพื่อจะเป็นสักขีพยานถึงพระคริสตเจ้า คริสตชนควรสร้างสายสัมพันธ์แห่งความเคารพและความรักกับผู้คนทั้งหลาย คริสตชนควรยอมรับรู้ตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่มที่เขาเจริญชีวิตอยู่ด้วยนั้น และโดยทางภารกิจและการงานต่าง ๆ ของชีวิตมนุษย์ เขาควรจะร่วมแบ่งปันในชีวิตด้านสังคมและด้านวัฒนธรรมของคนเหล่านั้นด้วย คริสตชนควรทำตัวให้คุ้นเคยกับธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ของชาติและของศาสนา และควรเปิดเผยด้วยความยินดีและด้วยความเคารพให้เห็นเมล็ดพันธุ์แห่งพระวาจาที่ซ่อนเร้นอยู่ในหมู่คนเหล่านั้นด้วย คริสตชนจะต้องพิจารณาการปรับเปลี่ยนอันลึกซึ้งที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในชาติต่างๆ และลงมือทำงานหนัก เพื่อว่ามนุษย์ยุคใหม่นี้จะได้ไม่ถูกทำให้หันเหไปจากสิ่งที่เป็นของพระเจ้า โดยสลวนเกินไปกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ แต่ควรจะได้รับปลูกเร้าให้มีใจปรารถนาอย่างเข้มข้นยิ่งขึ้นถึงความรักและความจริงซึ่งพระเจ้าทรงเผยแสดงแก่เรามนุษย์

พระคริสตเจ้าทรงชิมซาบเข้าทั่วหัวใจมนุษย์และนำเข้าสู่แสงสว่างของพระเจ้าโดยทางการเสวนาแบบมนุษย์จริงๆ ฉะนั้น ศิษย์ของพระคริสตเจ้าที่พระจิตของพระองค์ทรงครอบครองอยู่อย่างลึกซึ้งนั้น ก็ควรทำความรู้จักและพูดคุยสนทนากับผู้ที่เขาเจริญชีวิตอยู่ด้วยฉะนั้น เพื่อว่าโดยทางการเสวนากันด้วยความจริงใจและเพียรทนนั่นเอง ที่เขาจะได้เรียนรู้ความอุดมบริบูรณ์ที่พระเจ้าผู้พระทัยดี ทรงแจกจ่ายให้แก่ชนชาติทั้งหลาย ในเวลาเดียวกัน คริสตชนก็ต้องพยายามใช้แสงแห่งพระวรสารช่วยส่องสว่างความอุดมบริบูรณ์เหล่านี้ ช่วยให้เป็นที่อิสระ และช่วยนำความอุดมบริบูรณ์เหล่านี้เข้ามาอยู่ภายใต้อำนาจปกครองของพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดนั้นเสียใหม่ (AG 11)

การเผยแผ่พระวรสาร กับการกลับใจ

เมื่อไรก็ตามที่พระเจ้าทรงเปิดช่องทางให้ใช้ถ้อยคำเพื่อประกาศพระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้าได้แล้ว (เทียบ คส 4:3) พระเจ้าผู้ทรงชีวิต และผู้ที่พระองค์ทรงส่งมาเพื่อความรอดพ้นของมวลมนุษย์ คือ พระเยซูคริสตเจ้า (เทียบ 1 ธส 1:9-10; 1 คร 1:18+21; กจ 14:15-17; 17:22-31) ก็ย่อมได้รับการประกาศ (เทียบ 1 คร 9:15; รม 10:14) แก่มวลมนุษย์ (เทียบ มก 16:15) อย่างกล้าหาญและเพียรทนยิ่ง (เทียบ กจ 4:13, 29, 31; 9:27-28; 13:40; 14:3; 19:8; 26:26; 28:31; 1 ธส 2:2; 2:8; 3:12; 7:4; ฟป 1:20; อฟ 3:12; 6:19-20) ทั้งนี้ก็เพื่อว่าผู้ที่มิใช่คริสตชนซึ่งพระจิตเจ้าได้ทรงเปิดใจของเขา (เทียบ กจ 16:4) ในขณะที่เขามีความเชื่อมั่น เขาก็อาจหันเข้ามาหาองค์พระผู้

เป็นเจ้าได้อย่างอิสระเสรี เพราะว่าพระองค์ทรงเป็น "หนทาง ความจริง และชีวิต" (ยอห์น 14:6) พระองค์จะทรงทำให้ความหวังภายในของเขาเต็มอิ่ม หรืออาจทรงทำให้เกินที่เขาปรารถนานั้น อย่างไม่มีที่สิ้นสุดเลย

ที่จริงแล้ว การกลับใจนี้เป็นเพียงขั้นเริ่มต้นเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ก็พอเพียงที่จะทำให้มนุษย์สำนึกว่าเขาได้รับการจุติให้พ้นจากบาป และกำลังถูกนำเข้าสู่ธรรมล้ำลึกแห่งความรักของพระเจ้าผู้ทรงเชื่อเชิญมนุษย์ให้สร้างความสัมพันธ์เป็นส่วนตัวกับพระองค์ในพระคริสตเจ้า ภายใต้การขับเคลื่อนของพระพรหมทานของพระเจ้า ผู้กลับใจใหม่ก็ออกเดินทางไปตามเส้นทางชีวิตฝ่ายจิต ซึ่งโดยอาศัยเส้นทางนี้ เขาที่ผ่านจากการเป็นคนเก่าไปสู่การเป็นคนใหม่ที่ถูกทำให้สมบูรณ์ไปในพระคริสตเจ้า (เทียบ คส 3:5-10; อฟ 4:20-24) ในขณะที่เขาได้มีส่วนร่วมโดยทางความเชื่อในธรรมล้ำลึกแห่งการสิ้นพระชนม์และการกลับคืนพระชนมชีพของพระองค์แล้ว การเปลี่ยนผ่านนี้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าในเรื่องการมองโลกและเรื่องศีลธรรม ควรจะถูกทำให้ปรากฏเห็นชัดในการนำไปประยุกต์ใช้ในทางสังคม และควรจะส่งผลออกมาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนในช่วงเวลาเรียนคำสอนเตรียมตัวเป็นคริสตชนใหม่นั้น เนื่องจากองค์พระผู้เป็นเจ้าที่เขาเชื่อในพระองค์นั้น ทรงเป็นเครื่องหมายแห่งการขัดแย้งต่อต้าน (เทียบ ลก 2:34; มธ 10:34-39) ผู้กลับใจใหม่จึงมักจะต้องรับทุกข์จากการถูกเข้าใจผิดและถูกแบ่งแยก แต่เขาก็ยังได้รับประสบการณ์ความชื่นชมยินดีซึ่งพระเจ้าทรงมีพระทัยดีประทานให้เขาด้วยเช่นกัน

พระศาสนจักรห้ามอย่างเคร่งครัดมิให้ผู้ใดก็ตามถูกบังคับให้ต้องยอมรับความเชื่อ หรือถูกชักชวนเกลี้ยกล่อมด้วยคำพูดชักจูงอันไม่เหมาะสมต่าง ๆ พระศาสนจักรยังต่อสู้ป้องกันอย่างแข็งขันซึ่งสิทธิที่จะไม่ให้การเบียดเบียนอันอยุติธรรมมาทำให้ผู้ใดต้องหวั่นกลัวไม่กล้ารับความเชื่อด้วยเช่นกัน (AG 13)

การอบรมพระสงฆ์พื้นเมืองเพื่อการเสวนากับผู้นับถือศาสนาอื่น

ข้อกำหนดทั่วไปเหล่านี้สำหรับการอบรมพระสงฆ์ทั้งด้านอภิบาลและด้านปฏิบัติ ซึ่งสภาสังคายนาได้บัญญัติไว้นั้นจะต้องควบคู่ไปกับการมีความปรารถนาที่จะประสานให้เข้ากับวิถีคิดและวิถีปฏิบัติเฉพาะของชาติของตนเองนั้นด้วย ดังนั้น ความคิดของสามเณรจะต้องได้รับการเปิดกว้างและได้รับการถ่วงดุลด้วย เพื่อว่าเขาจะเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นและชื่นชมมากขึ้นกับวัฒนธรรมของผู้คนทั้งหลายของตนนั้น ในวิชาปรัชญาและเทววิทยา สามเณรควรตรวจสอบดูเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างธรรมประเพณีต่าง ๆ และศาสนาของบ้านเกิดเมืองนอนของตนกับศาสนาคริสต์ด้วย

เช่นเดียวกัน การอบรมผู้เตรียมตัวเป็นพระสงฆ์นั้นจะต้องคำนึงถึงความต้องการต่างๆ ด้านอภิบาลของดินแดนของตน สามเณรจะต้องศึกษาประวัติศาสตร์ จุดมุ่งหมายและวิธีการในการ

ปฏิบัติงานธรรมดา รวมถึงสภาพเงื่อนไขเฉพาะต่าง ๆ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านวัฒนธรรมของผู้คนของเขาเองนั้นด้วย สามเณรควรจะได้รับ การอบรมให้มีจิตตารมณ์ของสากล เอกภาพ (ecumenism) และต้องได้รับการเตรียมตัวอย่างเหมาะสมสำหรับการเสวนาแบบพี่น้องกับผู้มีใช้คริสตชนทั้งหลาย ทุกสิ่งนี้เรียกร้องมากเท่าที่จะทำได้ในการศึกษาอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์นั้น ควรจะกระทำอย่างเกี่ยวพันใกล้ชิดกับวิถีทางการดำเนินชีวิตของผู้คนทั้งหลายของเขาด้วย (AG 16)

การเตรียมผู้ประกาศข่าวดีเพื่อการเสวนากับศาสนาอื่น

เนื่องจากการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและมีวิธีการในกิจการธรรมทูตนั้น เรียกร้องให้ผู้ที่ทำงานเพื่อพระวรสารจะต้องได้รับการเตรียมตัวอย่างมีหลักเกณฑ์ทางวิชาการเพื่อภารกิจของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการเสวนากับศาสนาที่มีใช้ศาสนาคริสต์และวัฒนธรรมต่าง ๆ และควรจะได้รับ การช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้พวกเขาสามารถปฏิบัติภารกิจที่วางนั้นได้ จึงเป็นสิ่งที่ปรารถนาอย่างยิ่ง เพื่อจะให้เกิดผลดีแก่งานธรรมทูตต่าง ๆ ควรจะมีการร่วมมือกันฉันพี่น้องในหมู่สถาบันวิชาการทั้งหลายซึ่งเชี่ยวชาญในเรื่องธรรมทูตวิทยา และในวิชาการและศิลปศาสตร์ สาขาอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับงานธรรมทูต อาทิ วิชาชาติพันธุ์วิทยา วิชาภาษาศาสตร์ และวิชาว่าด้วยศาสนาต่าง ๆ วิชาสังคมวิทยา เทคนิคด้านการอภิบาล และวิชาอื่น ๆ ทำนองนี้ (AG 34)

สภาพระสังฆราช กับผู้นับถือศาสนาอื่น

เช่นเดียวกัน เป็นเรื่องของสภาพระสังฆราชทั้งหลายที่จะจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ และ ส่งเสริมหน่วยงานเหล่านั้น ซึ่งจะรับเอาผู้ที่มาจากดินแดนธรรมทูตคู่พี่น้อง เพื่อมาทำงาน หรือ มาศึกษาและดูแลเอาใจใส่ด้านการอภิบาลที่เหมาะสมด้วย โดยทางผู้ที่เข้ามาเหล่านี้เองที่ผู้คนจากดินแดนห่างไกลในความหมายหนึ่งก็กลายมาเป็นเพื่อนพี่น้องของเรา ในขณะที่หมู่คณะที่เป็นคริสตชนมายาวนาน ก็มีโอกาสดำเนินพูดคุยกับชาติต่าง ๆ ที่ยังไม่เคยได้ยื่นพระวรสาร และแสดงให้พวกเขาได้เห็นพระพักตร์ของพระคริสตเจ้าด้วยกิจการที่แสดงให้เห็นความใจกว้างและการให้ความช่วยเหลือ (AG 38)

สถาบันชีวิตเฟื่องพิศภาวนา กับผู้นับถือศาสนาอื่น

สถาบันชีวิตเฟื่องพิศภาวนามีความสำคัญยิ่งในการช่วยให้วิญญาณทั้งหลายกลับใจ โดยทางการภาวนาการใช้โทษบาป และการสู้ทนความทุกข์ยากต่าง ๆ เพราะว่าพระเจ้าทรงตอบรับคำภาวนาวอนขอให้ส่งคนงานมาเก็บเกี่ยวข้าวของพระองค์ (เทียบ มธ 9:38) ช่วยเปิดความคิดจิตใจของผู้ที่มีใช้คริสตชนให้ได้ยินพระวรสาร (เทียบ กจ 16:014) และช่วยทำให้พระวาจาแห่งความรอดเกิดผลในใจของพวกเขา (เทียบ 1 คร 3:7) อันที่จริงสถาบันเหล่านี้ถูกเรียกร้องให้จัดตั้งบ้านต่าง ๆ

ขึ้นในดินแดนธรรมทูตทั้งหลาย ซึ่งก็มีบางสถาบันได้กระทำการเช่นนี้แล้ว เพื่อว่าโดยการเจริญชีวิตของพวกเขา ณ ที่นั้น ที่ปรับตัวในแบบที่ให้เข้ากับธรรมเนียมประเพณีศาสนาของผู้คนทั้งหลายอย่างแท้จริง พวกเขาก็จะได้เป็นสักขีพยานท่ามกลางผู้มิใช่คริสตชนเหล่านั้น ถึงพระอานุภาพและความรักของพระเจ้า และถึงความเป็นหนึ่งเดียวในพระคริสตเจ้าด้วย (AG 40)

คริสตชนฆราวาส กับความรู้เรื่องศาสนาต่างๆ

คริสตชนฆราวาสที่สมควรได้รับการชมเชยเป็นพิเศษก็คือ ผู้ที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องประชาชาติทั้งหลายและศาสนาต่างๆ โดยทางการศึกษาค้นคว้าด้านประวัติศาสตร์ หรือด้านสังคมวิทยา และด้านศาสนาตามมหาวิทยาลัย และสถาบันวิชาการทั้งหลาย และเช่นนี้ ก็เป็นการช่วยบรรดาผู้เทศน์สอนพระวรสารให้เตรียมตัวพร้อมสำหรับการเสวนากับผู้มิใช่คริสตชนทั้งหลาย (AG 41)

คำแถลงของสภาสังคายนาวาติกัน ที่ 2 เรื่อง เสรีภาพในการนับถือศาสนา

DIGNITATIS HUMANAE

*****

เอกสาร Dignitatis Humanae หรือ “คำแถลงของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 เรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนา” ที่มีหัวเรื่องรองว่าด้วย “สิทธิของบุคคลและหมู่คณะบุคคลที่จะมีเสรีภาพทางสังคมและทางบ้านเมืองในเรื่องศาสนา” เป็นเอกสารที่มอบแก่ทั้งโลก มิใช่แก่เฉพาะคริสตชนคาทอลิกเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หลักการเรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนานั้นเป็นที่รับรู้กันมานานแล้วในกฎหมายรัฐธรรมนูญ เราต้องรับด้วยความเชื่อสัจยวาทว่าพระศาสนจักรยอมรับรู้ว่าหลักการนี้ถูกต้องใช้ได้ก่อนข้างเข้ามาถึงกระนั้น เอกสารฉบับนี้ก็ถือเป็นเหตุการณ์สำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ของพระศาสนจักร ความกำกวมไม่ชัดเจนที่มีมายาวนาน ในที่สุดก็ถูกทำให้กระจ่างชัด พระศาสนจักรมิใช่ใช้สองมาตรฐานจัดการกับเรื่องทางโลก กล่าวคือเน้นเรื่องเสรีภาพของพระศาสนจักรตอนที่ชาวคาทอลิกเป็นชนหมู่น้อย และเน้นเรื่องสิทธิพิเศษสำหรับพระศาสนจักรและการไม่มีขันติต่อผู้อื่น ตอนที่ชาวคาทอลิกเป็นชนหมู่มาก ข้อความตอนสำคัญในเอกสารฉบับนี้ที่เกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา มีดังนี้

จุดหมายและรากฐานของเสรีภาพในการนับถือศาสนา

สภาสังคายนาวาติกันที่ 2 ขอแถลงว่าบุคคลมนุษย์มีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพชนิดนี้หมายความว่า มนุษย์ทุกคนต้องไม่ถูกบีบบังคับไม่ว่าจากปัจเจกบุคคลใด ๆ จากกลุ่มสังคมใด ๆ และจากพลังอำนาจใด ๆ ของมนุษย์ เพื่อที่ไม่มีใครจะต้องถูกบังคับภายในขอบเขตที่ถูกกำหนดไว้ให้ต้องกระทำการใด ๆ ขัดกับความเชื่อมั่นของตน อีกทั้งต้องไม่มีใครถูกขัดขวาง มิให้เขาปฏิบัติตามความเชื่อมั่นของตนในเรื่องศาสนา ไม่ว่าจะ เป็นในแบบส่วนตัวหรือในแบบสาธารณะ ไม่ว่าจะปฏิบัติเพียงคนเดียวหรือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่น สภาสังคายนานี้ยังแถลงอีกว่า สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการนับถือศาสนานั้นมีพื้นฐานอยู่ที่ศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์เอง ดังที่รับรู้โดยทางพระวจนาตถ์ของพระเจ้าที่เผยแสดงแก่เขาและโดยทางเหตุผล สิทธิของมนุษย์ที่จะมีเสรีภาพในการนับถือศาสนาจะต้องได้รับการยอมรับ เป็นสิทธิของพลเมืองอยู่ในกฎระเบียบของสังคมตามรัฐธรรมนูญ

เป็นสิ่งที่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีของมนุษย์ ที่มนุษย์ทุกคนถูกตั้งธรรมชาติของตนเร่งเร้า และถูกพันธะทางศีลธรรมผลักดันให้เขาต้องแสวงหาความจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความจริงเกี่ยวกับศาสนา เพราะว่าเขาเป็นบุคคลมนุษย์ กล่าวคือเป็นผู้ได้รับมอบเหตุผลและน้ำใจอิสระ และดังนั้น

เขาจึงมีความรับผิดชอบเป็นส่วนบุคคลอยู่ด้วย เมื่อมนุษย์รู้ถึงความจริง มนุษย์ก็ต้องยึดถือความจริงและนำพาชีวิตทั้งหมดของตนมุ่งไปตามที่ความจริงเรียกร้องต่อเขานั้นด้วย แต่มนุษย์ยอมไม่สามารถพึงพอใจกับพันธะประการนี้ในแบบที่ถูกต้องตรงกับธรรมชาติของตนได้ เว้นแต่ว่าเขาจะรู้สึกชื่นชมทั้งกับเสรีภาพทางจิตใจและปลอดภัยจากการถูกบังคับใด ๆ จากภายนอก ดังนั้น สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการนับถือศาสนาจึงมิใช่มีรากฐานอยู่ที่การมีทัศนคติแบบอัตวิสัยของปัจเจกบุคคล แต่อยู่ในธรรมชาติของตัวมนุษย์เอง เพราะเหตุนี้ สิทธิที่จะปลอดภัยจากการถูกบีบบังคับใด ๆ จึงยังคงมีอยู่ แม้กระทั่งในผู้ที่มิได้เจริญชีวิตตามพันธะที่จะต้องแสวงหาความจริงและต้องยึดถือความจริงนั้นด้วยการถือปฏิบัติตามสิทธินี้ไม่อาจถูกแทรกแซงได้ トラบเท่าที่มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ยุติธรรม เพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชน (DH2)

เสรีภาพในการนับถือศาสนา และความสัมพันธ์ที่มนุษย์จำเป็นต้องมีกับพระเจ้า

เรื่องนี้กลายเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดยิ่งขึ้น หากเราพิจารณาเห็นว่ากฎเกณฑ์สูงสุดของชีวิตมนุษย์ก็คือกฎของพระเจ้าเอง อันเป็นกฎนิรันดรที่เป็นอยู่จริงและเป็นสากล ซึ่งพระเจ้าทรงใช้กฎของพระองค์นี้บัญชา ชี้นำ และควบคุมโลกทั้งโลก และวิถีทางของหมู่คณะมนุษย์ ตามแผนการที่พระเจ้าทรงดำริในพระปรีชาและความรักของพระองค์ พระเจ้าทรงช่วยให้มนุษย์สามารถเข้าร่วมส่วนในกฎของพระองค์นี้ เพื่อว่าภายใต้การแสวงหาที่อ่อนโยนแห่งพระญาณสอดส่องของพระเจ้า มนุษย์ทั้งหลายจะจะสามารถมีความรู้อันลึกซึ้งยิ่งขึ้นถึงความจริงที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้นั้น เพราะเหตุนี้เอง ทุกคนจึงมีหน้าที่ และก็มีสิทธิที่จะแสวงหาความจริงในเรื่องเกี่ยวกับศาสนาด้วย เพื่อว่าโดยการใช้วิธีการที่เหมาะสม มนุษย์ก็จะได้เสริมสร้างการตัดสินใจและแท้จริงของมโนธรรมขึ้นมาอย่างชาญฉลาด

อย่างไรก็ตาม การแสวงหาความจริงจะต้องกระทำในลักษณะที่เหมาะสมกับศักดิ์ศรีและกับธรรมชาติทางสังคมของบุคคลมนุษย์ด้วย กล่าวคือต้องแสวงหาอย่างอิสระโดยอาศัยการสอนหรือการอบรม การสื่อสาร และการเสวนา โดยทางวิธีการเหล่านี้เองที่มนุษย์ร่วมแบ่งปันความจริงที่เขาค้นพบ หรือที่คิดว่าได้ค้นพบนั้นแก่กัน ในลักษณะที่เป็นการช่วยกันแสวงหาความจริงยิ่งกว่านั้น โดยการยินยอมเป็นส่วนตัวนี้เองที่มนุษย์จะต้องยึดถือความจริงที่เขาได้ค้นพบนั้น

โดยทางมโนธรรมของตน มนุษย์มองเห็นและรับรู้ถึงข้อเรียกร้องของกฎพระเจ้า มนุษย์จำเป็นต้องทำตามมโนธรรมนี้อย่างซื่อสัตย์ในกิจการทั้งหมดของเขา เพื่อว่าเขาจะได้เข้ามาหาพระเจ้าผู้ทรงเป็นจุดหมายสุดท้ายของเขา ดังนั้น เขาต้องไม่ถูกบังคับให้ต้องทำการขัดกับมโนธรรมของเขาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องศาสนา เหตุผลก็เป็นเพราะว่า การถือปฏิบัติศาสนาโดยธรรมชาติของมันเองนั้น ก่อนใดหมดเป็นการกระทำที่มาจากอิสระเสรีภายใน ซึ่งมนุษย์นำตนเอง

เข้าหาพระเจ้า การปฏิบัติเช่นว่านี้ อำนาจใด ๆ ของมนุษย์ก็ไม่สามารถบังคับให้ทำ หรือห้ามไม่ให้ทำได้ แต่ธรรมชาติด้านสังคมของตัวเขาเรียกร้องให้มนุษย์แสดงออกมาภายนอกซึ่งการกระทำภายในเหล่านี้ของศาสนาให้เขาติดต่อกับผู้อื่นในเรื่องศาสนา และประกาศการนับถือศาสนาของเขาในหมู่คณะ

เพราะฉะนั้น การไม่ยอมให้มนุษย์ถือปฏิบัติศาสนาของตนในสังคมได้โดยเสรี ในเมื่อมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ยุติธรรมเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชน ก็เป็นการทำผิดยุติธรรมต่อบุคคลมนุษย์ และผิดต่อกฎระเบียบที่พระเจ้าได้ทรงตั้งขึ้นสำหรับมนุษย์ด้วย

ยิ่งกว่านั้น กิจการแบบส่วนบุคคลและแบบสาธารณะของศาสนาที่มนุษย์ใช้นำตนเองเข้าหาพระเจ้าตามความเชื่อมั่นของตนนั้น ก็เป็นไปโดยธรรมชาติที่จะต้องอยู่เหนือระเบียบของสิ่งต่าง ๆ ในโลกปัจจุบัน ฉะนั้น อำนาจทางบ้านเมืองที่มีจุดมุ่งหมายเอาใจใส่เพื่อให้โลกปัจจุบันเกิดความดีงาม เป็นระเบียบเรียบร้อยร่วมกันแล้ว ก็จะต้องรับรู้และให้ความเห็นชอบสนับสนุนชีวิตด้านศาสนาของพลเมืองทั้งหลาย แต่ถ้าอำนาจบ้านเมืองจะเข้ามาบังคับควบคุมกิจการทางศาสนาแล้ว ก็ต้องบอกว่าเป็นการทำเกินเลยขอบเขตอำนาจของตนไป (DH 3)

เสรีภาพของหมู่คณะทางศาสนา

เสรีภาพ หรือ การปลอดจากการถูกบังคับใด ๆ ในเรื่องศาสนา ซึ่งเป็นสิทธิของปัจเจกบุคคล จะต้องให้สอดคล้องกับมนุษย์ผู้กระทำการอยู่ในหมู่คณะด้วย หมู่คณะต่าง ๆ ทางศาสนาเป็นข้อกำหนดจำเป็นของธรรมชาติมนุษย์และศาสนาเอง

ดังนั้น ถ้าหากกฎระเบียบที่ยุติธรรมของส่วนรวมไม่ถูกละเมิดแล้ว หมู่คณะเหล่านี้ก็ย่อมมีสิทธิที่จะปลอดจากการถูกบังคับใด ๆ เพื่อว่าพวกเขาจะได้สร้างกลุ่มขึ้นมาตามหลักการของพวกเขาเองได้ พวกเขาต้องได้รับการยินยอมให้ถวายสักการะพระเจ้าสูงสุดด้วยการประกอบคารวะกิจสาธารณะ ช่วยสมาชิกของกลุ่มให้ถือปฏิบัติศาสนา ช่วยเสริมพลังให้พวกเขาด้วยคำสั่งสอนทางศาสนา และส่งเสริมสถาบันต่าง ๆ ที่สมาชิกร่วมกันเพื่อจัดการให้ชีวิตของพวกเขาดำเนินไปตามหลักการต่าง ๆ ทางศาสนา

หมู่คณะต่าง ๆ ทางศาสนายังมีสิทธิด้วยที่จะต้องไม่ถูกกีดกัน โดยการออกกฎหมายหรือกิจการด้านบริหารใด ๆ จากอำนาจทางบ้านเมืองในเรื่องการคัดเลือก การฝึกอบรม การแต่งตั้ง และการโยกย้ายศาสนบริกรของตน ในการติดต่อกับผู้มีอำนาจทางศาสนาและหมู่คณะศาสนาในส่วนอื่น ๆ ของโลก ในการจัดสร้างอาคารเพื่อจุดประสงค์ทางศาสนา และในการจัดหาและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของตนตามที่ต้องการนั้น

หมู่คณะศาสนาทั้งหลายมีสิทธิด้วยที่จะต้องไม่ถูกขัดขวาง มิให้สั่งสอนอย่างเปิดเผย และมีให้เป็นสักขีพยานถึงความเชื่อถือของตนทั้งด้วยวาจาและด้วยการเขียน อย่างไรก็ตาม ในการเผยแพร่ความเชื่อ และในการแนะนำการปฏิบัติศาสนานั้น ทุกคนจะต้องหลีกเลี่ยงเสมอที่จะไม่กระทำการใด ๆ ซึ่งดูเหมือนจะบ่งชี้ไปในทางการบังคับ หรือการชักจูงเกลี้ยกล่อมที่ไม่ซื่อสัตย์หรือไม่สมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปฏิบัติกับผู้ไม่มีการศึกษาหรือคนยากจน การกระทำเช่นนี้ต้องถือว่าเป็นการใช้สิทธิของตนในทางที่ผิดและเป็นการล่วงเกินสิทธิของผู้อื่นด้วย

สิ่งที่ถือเป็นสิทธิของการมีเสรีภาพในการนับถือศาสนาด้วยก็คือ สิทธิของกลุ่มศาสนาต่าง ๆ ที่จะต้องไม่ถูกกีดกัน มิให้แสดงให้เห็นคุณค่าพิเศษของคำสอนของตนอย่างเสรี เพื่อจัดการรวมองค์กรขึ้นเป็นสังคม และเพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้กับกิจการทั้งหลายของมนุษย์ด้วย ที่สุด สิ่งที่ฝังรากลึกอยู่ในธรรมชาติด้านสังคมของมนุษย์และในธรรมชาติของศาสนาเอง ก็คือ สิทธิของมนุษย์ ซึ่งได้รับการกระตุ้นโดยจิตสำนึกทางศาสนาของตน ที่จะมีเสรีภาพในการจัดประชุม หรือจัดตั้งองค์การทางการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ด้านเมตตาภิจ และด้านสังคมขึ้นมา (DH 4)

ภาพลักษณ์ของพระศาสนจักรตามสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2

ในศตวรรษของเรานี้เราได้เห็นสิ่งที่น่าสนใจในพระศาสนจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเวลาก่อนสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 พฤติกรรมที่น่าสนใจของพระศาสนจักรคือสมณสาร 2 ฉบับของพระสังคายนานี้ได้แก่ สมณสารเรื่องพระศาสนจักร (Lumen Gentium) และสมณสารเรื่องพระศาสนจักรในปัจจุบัน (Gaudium et Spes) และสมณสารเรื่องพระศาสนจักรของพระองค์ (Ecclesiam suam) ของพระสันตะปาปาปอลที่ 6 น่าจะรวมอยู่ในนั้นด้วย พระสังคายนานี้ให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับการเสนอภาพลักษณ์ของพระศาสนจักรแก่เรา ซึ่งสามารถจะให้จุดอ้างอิงเกี่ยวกับเอกลักษณ์และพันธกิจของพระศาสนจักรในโลกปัจจุบัน มันต้องการที่จะแสดงให้เห็นวิสัยทัศน์ของพระศาสนจักร ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความกระตือรือร้นใหม่ ๆ ในระหว่างผู้มีความเชื่อและเสนอทางเลือกใหม่ตามวิถีทางที่โลกมองความจริง อะไรคือวิสัยทัศน์นั้นและพระศาสนจักรได้ทำให้สำเร็จหรือเปล่า

พระสังคายนานี้ไม่ได้ให้คำจำกัดความแก่พระศาสนจักรอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ปีตาจารย์ผู้เข้าร่วมพระสังคายนานี้ได้ให้ความสนใจที่จะแก้ภาพลักษณ์ของพระศาสนจักรที่ถูกมองโดยทั่วไปว่าแข็งงวดตายตัว (Rigid) จนเกินไปและห่างไกลจากความจริงของโลกปัจจุบัน สิ่งที่น่าสนใจสิ่งแรกคือ ไปให้พ้นจากการศึกษาเกี่ยวกับการเข้าใจตัวเองของพระศาสนจักรในเชิงปกป้องตัวเอง (apologetical) ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในยุคหลังการปฏิรูป (Reformation) และในยุคการรู้แจ้ง (Enlightenment)

ผลที่ตามมาก็คือ เราพบในเอกสารเกี่ยวกับพระศาสนจักรถึงการกลับไปสู่ความเข้าใจของพระศาสนจักรทางพระคัมภีร์และมรดกอันล้ำค่าของปีตาจารย์ โดยเฉพาะของนักบุญออกัสติน สิ่งที่เพิ่มเติมก็คือความเข้าใจอันลึกซึ้งด้านเทววิทยาและด้านชีวิตฝ่ายจิตในศตวรรษของเรา ก็ได้รับการพิจารณาอย่างจริงจังในความพยายามที่จะเข้าใจตัวเองใหม่ของพระศาสนจักรสิ่งที่น่าจะกล่าวถึงเป็นพิเศษ คือการเคลื่อนไหวด้านเทววิทยาและด้านพระคัมภีร์ก่อนสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 รวมทั้งการกลับสู่ความคิดของความรอดที่เป็นสากลมากกว่า อย่างที่บรรดาปีตาจารย์ได้มอง และเป็นการปลุกจิตสำนึกของพระศาสนจักรต่าง ๆ ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ถูกใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งภาพลักษณ์ของพระศาสนจักรซึ่งจะเป็นที่ยอมรับนับถือยิ่งขึ้นในยุคของเรา

ถ้าเราจะถือเอาพระสมณสารของสังคายนานี้เกี่ยวกับพระศาสนจักรสองฉบับนี้และพิจารณาถึงวลีอาร์มภบท เราจะรู้สิ่งสำคัญที่เอกสารเกี่ยวกับพระศาสนจักรต้องการจะบอกในข้อความอาร์มภบท เราสามารถสัมผัสได้แล้วว่า พระสังคายนานี้ต้องการที่จะให้คำจำกัดความและมองพระศาสนจักรสำหรับปัจจุบัน “Lumen Gentium” หมายถึง “แสงสว่างเพื่อนานาชาติ”

(ถึงแม้ว่าคำเปรียบเทียบจะหมายถึงพระคริสตเจ้า) มองพระศาสนจักรในฐานะที่เป็นแสงสว่างสำหรับนานาชาติ ที่นี่พระศาสนจักรได้รับการเปรียบเทียบในฐานะที่เป็นนาวา ซึ่งเทียบพร้อมไปด้วยแสงสว่างที่ส่องผ่านศตวรรษต่าง ๆ และชี้บอกทางแก่เรือลำอื่น ๆ ในมหาสมุทรว่าทางใดที่พวกเขาควรจะไปเพื่อให้ถึงหาดแห่งความรอด ถ้าเราจะเปรียบเทียบนี้กับภาพในอดีต นี่เป็นการเปลี่ยนการมองพระศาสนจักรจริง ๆ พระศาสนจักรในอดีตได้อาภาลักษณ์จากพระคัมภีร์เกี่ยวกับอวน ซึ่งพระเยซูทรงใช้ในนิทานเปรียบเทียบเกี่ยวกับพระอาณาจักรและใช้กับพระศาสนจักร และมองพระศาสนจักรในฐานะที่เป็นเรือ ซึ่งแล่นผ่านมหาสมุทรแห่งศตวรรษต่าง ๆ และลากอวนมึนมาและจับปลาให้มากที่สุดเท่าที่จะจับได้ด้วยความเชื่อที่มั่นคงกว่าผู้ที่จะรอดได้คือผู้ที่ถูกจับอยู่ในอวน ปัจจุบันเราสามารถกล่าวได้ว่ามีเรือแห่งศาสนาหลาย ๆ ลำที่สามารถนำประชากรไปสู่ความรอด ณ ที่นี่ พันธกิจของพระศาสนจักรไม่ถูกมองในฐานะที่เอาคนจากเรือลำอื่น ๆ ไปใส่เรือของนักบุญเปโตร “แต่กลับชี้ให้พวกเขาเห็นว่าควรจะหันหางเสือเรือไปทางไหน”

ในการเสวนาของความรอด

เมื่อมองเทียบกับเบื้องหลังความคิดเหล่านี้จะเป็นเรื่องที่ยากกว่าที่จะเข้าใจว่า ทำไมและในความหมายใด การเสวนากับศาสนาอื่นเป็นองค์ประกอบในการกิจการเผยแผ่พระวรสารของพระศาสนจักร พื้นฐานของพันธการของพระศาสนจักรที่จะต้องทำเสวนาไม่เป็นพื้นฐานทางมนุษย์แต่อย่างใด แต่ก่อนอื่นใดหมด เป็นฐานทางเทววิทยา คือพระเจ้าเอง ในการเสวนาที่ยาวนานนับเป็นยุค ๆ ได้มอบเสนอความรอดและยังคงเสนอให้จนถึงเวลานี้แก่มนุษย์ในความเชื่อสัตย์ต่อการเริ่มต้นทำการเสวนาของความรอดกับมนุษย์ชายหญิงทุกคน

กับคนที่นับถือศาสนาอื่น

พระสันตะปาปาปอล ที่ 6 ได้ตรัสเรื่องนี้อย่างชัดเจนในสมณสาส์นแรก Ecclesiam Suam พระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 เช่นกัน ได้ทรงเน้นย้ำถึงกระแสเรียกของพระศาสนจักรสู่การเสวนาระหว่างศาสนา และให้ฐานเดียวกันสำหรับหน้าที่นี้ เมื่อทรงปราศรัยในปี 1984 ในที่ประชุมใหญ่ของสภาการเสวนาระหว่างศาสนาแห่งสันตะสำนัก พระองค์ประกาศยืนยันว่า “การเสวนาระหว่างศาสนา เป็นการกระทำพื้นฐานของพระศาสนจักร ซึ่งถูกเรียกให้ร่วมมือในแผนการของพระเจ้า ด้วยวิธีการเป็นอยู่ของพระศาสนจักร ความเคารพและรักต่อทุกคน” พระองค์ยังเรียกความสนใจต่อตอนหนึ่งของ AG ว่า “ด้วยการอยู่ร่วมเป็นหนึ่งในอย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ ในชีวิตและการทำงาน บรรดาศิษย์ของพระคริสตเจ้าหวังที่จะเป็นพยานที่แท้จริงถึงพระคริสตเจ้าแก่ผู้อื่น และทำงานเพื่อความรอดนี้ แม้นในที่ที่พวกเขาไม่อาจประกาศพระคริสตเจ้าได้อย่างเต็มที่ก็ตาม” (AG 12) พระองค์ได้ทรงกล่าวนำตอนนี้เอาไว้ว่า “การเสวนามีบทบาทของตัวเองภายในภารกิจของพระศาสนจักร เพราะเหตุนี้จึงเป็นการเสวนาของความรอด (12)”

ซึ่งนำไปสู่พันธการที่ลึกซึ้งกว่า

ในการเสวนาของความรอดนี้ คริสตชนและคนอื่น ๆ ถูกเรียกให้ร่วมมือกับพระจิตของพระผู้ทรงคืนพระชนม์ซึ่งประทับอยู่และทำงานอยู่ทั่วสากลพิภพ การเสวนาระหว่างศาสนาไม่เพียงแต่ถึงความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกันเท่านั้น แต่เข้าถึงระดับที่ลึกซึ้งกว่ามาก คือ ระดับของจิตอันเป็นที่ที่การแลกเปลี่ยนและการแบ่งปันจะหมายถึงการให้พยานแก่กันและกันถึงความเชื่อถื่อ และการออกค้นหาร่วมกันของความเชื่อมั่นในทางศาสนาของแต่ละคน ในการเสวนาคริสตชนและคนอื่นได้รับเชิญให้ยังลึกกลงในพันธการทางศาสนา ให้ตอบรับด้วยความเชื่อตรงมากยิ่งขึ้นต่อการเรียกของพระเจ้าและต่อพระคุณและการมอบตนเองแก่พระเจ้า ซึ่งตามความเชื่อของเราจะผ่านโดยทางคนกลางคือพระเยซูคริสตเจ้าและพระราชกิจของพระจิตเจ้าเสมอ

คำและความหมาย

Interreligious Dialogue → ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา

ศาสนสัมพันธ์

ศาสนิกสัมพันธ์

การสานเสวนา

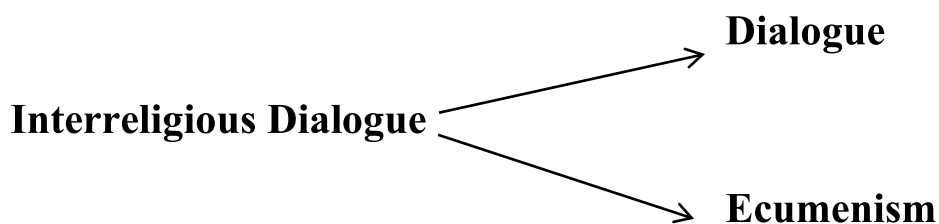
Ecumenism → ความสัมพันธ์ระหว่างนิกาย/ลัทธิในคริสตศาสนา

คริสตสัมพันธ์

คริสตศาสนสัมพันธ์

คริสตจักรสัมพันธ์

คริสตศาสนจักรสัมพันธ์

ศาสนสัมพันธ์ หมายถึง การเสวนา รวมทั้งทุกสิ่งที่เป็นไปในทางบวก และก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีทางศาสนา ระหว่างบุคคลหรือหมู่คณะ ทำให้มีความเข้าใจและการเสริมสร้างที่ดีต่อกัน โดยกระทำไปในบรรยากาศของความเคารพต่อความจริงและเสรีภาพ รวมทั้งการเป็นพยานยืนยันและการออกค้นหาความเชื่อมั่นในศาสนาของตน

1. ศาสนสัมพันธ์

- เป็นกระบวนการ ต่อเนื่อง ใช้เวลา
- ไม่ใช่การโต้เถียง แต่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ต้องอยู่บนพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน เคารพ ให้เกียรติกัน
- มีจุดยืน คือ หนึ่งเดียวในความแตกต่าง แตกต่างแต่ไม่แตกแยก
- มีสิทธิ์ที่จะคิด เชื่อ ในสิ่งที่ต่างกัน ได้ แต่ก็อยู่ร่วมกันได้

2. ใครต้องทำศาสนสัมพันธ์

- คริสตชนที่มีความเชื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฆราวาส เป็นต้น
- คริสตังค์ต้องเป็นผู้ริเริ่มออกจากตัวเอง ก้าวไปหาผู้อื่นก่อน

3. ใครเหมาะที่จะเข้าสู่กระบวนการสานเสวนา

- เป็นคริสตชนที่มีความเชื่อมั่นมั่นคง
- มีความรู้ในหลักธรรมและหลักปฏิบัติของศาสนาเป็นอย่างดี
- มีความรู้ในศาสนาของกลุ่มเสวนาบ้างพอสมควร
- เป็นคนใจกว้าง ไม่คลั่งศาสนาของตน
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

หลักการสานเสวนา

1. ไม่มีวาระซ่อนเร้น ไม่ใช่การสานเสวนาเพื่อการอันมิชอบ เช่น การ
กลับใจผู้อื่น
2. ปฏิบัติต่อกันแบบคน มิใช่แบบวัตถุสิ่งของ อยากให้เขาปฏิบัติต่อเรา
อย่างไร ต้องปฏิบัติต่อเขาอย่างนั้น
3. สนทนากันด้วยโอกาสอันเท่าเทียม ทั้งระหว่างบุคคลและระหว่าง
กลุ่ม
4. บอกความคิด ความเชื่อ จุดยืนของตนเองให้ชัดเจนตั้งแต่แรก
5. พึงเหตุผลของกันและกันอย่างลึกซึ้ง ตั้งใจ
6. ใจกว้าง ยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์ความเชื่อ ความคิด และจุดยืนของ
ตนเองได้ ซึ่งอาจวิจารณ์ตนเอง หรือคนอื่นเป็นผู้วิจารณ์ก็ได้
7. ซื่อสัตย์และจริงใจต่อตนเองและคู่เสวนา
8. ไว้วางใจว่าคนอื่นก็มีเหตุผลและสามารถหาทางออกที่ดีได้เช่นกัน
9. ไม่ปะปนหลักการกับการปฏิบัติ เมื่อพูดถึงเรื่องหลักการก็อยู่ใน
ระดับหลักการ เมื่อพูดในระดับปฏิบัติก็พูดคุยกันในระดับปฏิบัติ
10. ตระหนักว่าการสานเสวนาไม่ใช่คำตอบสุดท้ายของทุกปัญหา

กฎในการสนทนา

คำขวัญของสถาบัน โทคะคือ “การสนทนาแห่งอารยธรรมเพื่อพลเมืองโลก” และเพื่อให้การสนทนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เราได้พัฒนากฎเกณฑ์เพื่อเป็นแนวทางในการสนทนา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ให้เกียรติผู้อื่นและฟังอย่างตั้งใจ
- มองหาสิ่งหรือประเด็นที่เห็นพ้องต้องกัน หลีกเลี่ยงการถือเอาความคิดของกลุ่มเป็นหลัก โดยยอมรับและให้เกียรติผู้ร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย
- ละเว้นการกล่าวถึงเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังสนทนากันอยู่ รู้จักยับยั้งชั่งใจก่อนที่จะก้าวก้าวหรือแทรกแซงการสนทนาของกลุ่มสนทนา
- กล่าวขอบคุณกลุ่มสนทนากับประเด็นหรือการแสดงความคิดเห็นของเขาก่อนที่คุณจะเริ่มการแสดงความคิดเห็นของตนเอง
- โปรดระลึกไว้เสมอว่าความเจียมคือการสนทนาเช่นเดียวกัน จงพูดเมื่อคุณมีความคิดเห็น ประเด็นหรือคำถามที่จะเป็นประโยชน์หรือเกี่ยวข้องกับการสนทนาหรือเมื่อคุณต้องการนำเสนอความจริงหรือให้ความกระจ่างในเรื่องที่กำลังสนทนากันอยู่ หรือต้องการจะขยายขอบเขตเนื้อหาของการสนทนาสู่เรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยเฉพาะหรือเพื่อมองหาข้อสรุปที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกัน
- ระบุถึงจุดหรือประเด็นที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เพื่อจะได้มีการสนทนาเพิ่มเติมในประเด็นเหล่านั้น
- อย่าบิดเบือนความคิดเห็นหรือมุมมองของผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง พยายามกล่าวอ้างถึงจุดยืนของกลุ่มสนทนา เพื่อให้เขาทราบว่า คุณเข้าใจความคิดเห็นของเขา ก่อนที่คุณจะแสดงความคิดเห็นของคุณซึ่งอาจจะแตกต่างออกไป
- หาข้อสรุปและข้อตกลงในการสนทนาแต่ละประเด็น ก่อนที่จะเริ่มประเด็นถัดไป
- ร่างข้อตกลงเพื่อนำไปทำเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติการของกลุ่มต่อไป
- ขอบขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนาทุกคนที่ได้ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการสนทนา

รูปแบบการเสวนา

มีหลายรูปแบบของการเสวนาระหว่างศาสนา อาจมีประโยชน์ที่จะรู้รูปแบบที่มีเขียนไว้ในเอกสารของสภาการเสวนาระหว่างศาสนาแห่งสันตะสำนักปี 1984 (เทียบ DM 28-35) เอกสารพูดถึงถึง 4 รูปแบบ โดยไม่มีการจัดลำดับความเป็นเลิศแต่อย่างใด

ก) การเสวนาของชีวิต ในที่ที่คนพยายามที่จะดำเนินชีวิตด้วยใจเปิดกว้างและเป็นเพื่อนบ้านแบ่งปันความสุขและความเศร้า ปัญหาและความห่วงกังวลของพวกเขาแก่กันและกัน

ข) การเสวนาของการกระทำ ในที่ซึ่งคริสตชนและคนอื่นร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาทุกด้านของตัวมนุษย์และการปลดปล่อยมนุษย์ให้เป็นอิสระ

ค) การเสวนาเพื่อการแลกเปลี่ยนทางเทววิทยา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิพยายามลงลึกในความเข้าใจเกี่ยวกับมรดกทางศาสนาของแต่ละฝ่าย และให้คุณค่าแก่คุณค่าทางจิตของผู้อื่น

ง) การเสวนาทางประสบการณ์ทางศาสนา ในที่ซึ่งผู้ที่หยั่งลึกลงในประเพณีคำสอนทางศาสนาของตนเองมาแบ่งปันความมั่งคั่งทางชีวิตจิตของตน ความเชื่อและวิธีการออกหาพระเจ้าหรือสิ่งสูงสุด

อุปสรรค

- จากภายใน - คนไม่เห็นด้วย ไม่ร่วมมือ
- จากภายนอก - ต่อด้านศาสนสัมพันธ์

ปัญหาอุปสรรค

1. ไม่กล้า ไม่เคยทำ ไม่ง่าย
2. ไม่มีความอดกลั้น (Tolerance)
3. ภาษาต่างความหมายกัน แม้ว่าเป็นภาษาไทยก็ตาม
4. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับศาสนสัมพันธ์ ไม่มีความรู้ทางศาสนาของ ตนเองดีพอ

ปัญหาและอุปสรรคในการทำศาสนสัมพันธ์

1. ไม่รู้วิธีการและหลักการที่ชัดเจนในการทำศาสนสัมพันธ์
2. งานศาสนสัมพันธ์เป็นงานที่ไม่มีคนสนใจทำมากนัก สนใจงานอื่นๆ มากกว่า
3. ทักษะคติของผู้ที่ไปทำศาสนสัมพันธ์ด้วย (ส่วนใหญ่ไม่ชอบศาสนคริสต์ จากประวัติศาสตร์)
4. เราไม่รู้เขาจริง เขาไม่รู้เราจริง
5. คนที่ทำศาสนสัมพันธ์ด้วยไม่มีความรู้เรื่องศาสนา และไม่สนใจศาสนา
6. ทักษะคติของตน (หรือของคนอื่น) ที่คิดว่าศาสนาของตนดีกว่า
7. เราเป็นฝ่ายเริ่มฝ่ายเดียว
8. ความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนสัมพันธ์ (คิดว่าเราจะไปเปลี่ยนศาสนา)
9. ความเข้าใจผิดจากมุมมองของบุคคลอื่นต่อผู้ทำศาสนสัมพันธ์
10. อิทธิพลของปรัชญาวัตถุนิยมปัจจุบัน

แนวทางการเข้าร่วมพิธีกรรมของศาสนาอื่น

จดหมายอภิบาลฯ

เจริญพรมายังพี่น้องคริสตชนทั้งหลาย

พี่น้องย่อมตระหนักดีว่า สถานการณ์ของสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากอาจทำให้คริสตชนคาทอลิกไม่แน่ใจว่าจะปฏิบัติอย่างไร เกี่ยวกับการเข้าร่วมพิธีกรรมศาสนาอื่น เช่น การตักบาตร การไหว้พระพุทธรูป หรือการไหว้เจ้า เหล่านี้เป็นต้น เราจึงขอมอบจดหมายอภิบาลนี้เป็นแนวทางเพื่อช่วยเหลือพี่น้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเข้าร่วมพิธีกรรมศาสนาอื่น

ต่อไปนี้เป็นแนวทางกว้าง ๆ ที่พี่น้องควรจะเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องเผชิญปัญหาในการเข้าร่วมพิธีกรรมศาสนาอื่น ด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น โดยตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือมีคู่สมรสที่มีได้เป็นคาทอลิกดังนี้ เป็นต้น ส่วนผู้ที่ไม่ต้องเผชิญปัญหาดังกล่าวถึงจะได้รับรู้ เรียนรู้และเข้าใจแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องด้วย

แนวทางกว้าง ๆ ที่เราขอมอบให้พี่น้องมีอยู่ 2 ข้อคือ

ข้อที่ 1

คริสตชนต้องทราบก่อนว่า การเข้าร่วมพิธีกรรมศาสนาอื่น มิใช่ว่าเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ไปเสียทั้งหมด ทั้งนี้ก็เพราะว่าการเข้าร่วมพิธีกรรมใด ๆ จะทำได้หรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นกับเนื้อหาสาระของการกระทำ และสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นกับเจตนาของผู้กระทำเป็นสำคัญอีกด้วย หมายความว่าเนื้อหาสาระของพิธีกรรม สภาพแวดล้อม และเจตนาของผู้เข้าร่วมพิธีต้องดีพร้อมทั้งสามอย่าง จึงจะร่วมพิธีได้

ข้อที่ 2

คริสตชนต้องทราบด้วยว่า การร่วมพิธีกรรมนั้นมี 2 อย่างคือ การอยู่ในพิธี (passive participation) และการเข้ามีส่วนร่วมในพิธี (active participation)

การอยู่ในพิธี หมายถึง การอยู่ในสถานที่ที่มีการประกอบพิธีกรรมโดยตนมิได้มีบทบาททำอะไรในพิธีนั้น ในกรณีเช่นนี้ คริสตชนสามารถอยู่ในพิธีได้โดยวางตัวด้วยความสุภาพเรียบร้อย

การเข้ามีส่วนร่วมในพิธี หมายถึง การทำอะไรบางอย่างตามที่มีกำหนดไว้ในพิธีกรรมนั้น ๆ ในกรณีเช่นนี้ คริสตชนพึงละเว้นการมีส่วนร่วมในพิธี ทั้งนี้เพื่อคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของการเป็นคริสตชน อย่างไรก็ตามในกรณีที่คนหนึ่งต้องเข้ามีส่วนร่วมในพิธี เราขอแนะนำว่าก่อนตัดสินใจจะต้องเรียนรู้เสียก่อนว่า สิ่งที่คุณจะทำทำได้หรือไม่ ได้ดีหรือไม่ดี โดยตอบคำถามต่อไปนี้เสียก่อน คือ

- ก) ฉันกำลังปฏิเสธความเชื่อคาทอลิก และทำขัดต่อคำสอนคาทอลิกหรือไม่
- ข) การกระทำของฉันเป็นที่สะดุดแก่บุคคลอื่นที่เป็นคาทอลิกหรือศาสนิกชนอื่น ๆ โดยเฉพาะคนที่เป็นสมาชิกศาสนานั้นหรือไม่

ในกรณีที่ตอบว่า “ไม่” ทั้งสองคำถาม เขาสามารถเข้ามีส่วนร่วมในพิธีได้ ส่วนในกรณีที่ตอบว่า “ใช่” ไม่ว่าจะในคำถามข้อใด เขาก็ไม่อาจเข้าร่วมพิธีได้ มิฉะนั้นจะถือว่าเป็นการกระทำที่ผิด ในกรณีสงสัยให้ปรึกษากับพระสงฆ์หรือผู้แนะนำวิญญูณ

ขอให้สังเกตว่า การเป็นที่สะดุดเป็นเรื่องหนึ่งที่สำคัญเช่นกัน ขอพี่น้องจงระวังอย่าให้เกิดขึ้น นักบุญเปาโลได้เขียนจดหมายเตือนชาวโครินธ์เกี่ยวกับเรื่องการรับประทานเนื้อสัตว์ที่บวงสรวงถวายในสักการะสถาน ท่านขอร้องให้คริสตชนที่เห็นว่าการรับประทานเนื้อดังกล่าวโดยไม่รู้สึกลึกผิดในมโนธรรม ได้ละเว้นการรับประทานเนื้อนั้น เพราะเห็นแก่พี่น้องที่มีมโนธรรมอ่อนแอกว่า ท่านกล่าวว่า “ไม่ควรทำอะไรให้เป็นที่สะดุดแก่ใครเลย ไม่ว่าจะเป็ยิว กรีก หรือ พระศาสนจักรของพระองค์” (1 คร. 10:32)

สุดท้าย เราขอเตือนพี่น้องคริสตชนทุกคนพึงมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติศาสนาของตนอย่างเคร่งครัดและด้วยความจริงใจ แต่ขณะเดียวกันก็ให้เกียรติและเคารพพี่น้องศาสนาอื่นตามเจตนารมณ์ของพระวรสาร และตามคำสอนของพระศาสนจักร พร้อมทั้งยอมรับว่า แต่ละศาสนาก็มีคุณลักษณะดีเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนทั้งทางด้านคำสอนและพิธีกรรม

ให้ไว้ ณ วันสมโภชปีสกา

วันอาทิตย์ที่ 3 เมษายน คริสตศักราช 1994

ขอพระพรของพระคริสตเจ้าผู้ทรงกลับคืนชีพสถิตอยู่กับพี่น้องทุกคน

(พระคาร์ดินัลมีชัย กิจบุญชู)

ประธานสภาพระสังฆราชคาทอลิก
แห่งประเทศไทย

(พระสังฆราชเทียนชัย สมานจิต)

เลขาธิการสภาพระสังฆราชคาทอลิก
แห่งประเทศไทย

คำแนะนำในการทำศาสนสัมพันธ์

ในระดับสังฆมณฑล

บุคลากรสงฆ์ นักบวช และคริสตชนต้องเข้าใจและตระหนักว่า งานศาสนสัมพันธ์เป็นภาระหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในพันธกิจแบ่งปันข่าวดีของแผนอภิปาลปี ค.ศ. 2010-2015 โดยในช่วง 5 ปีนี้ พระศาสนจักรจะทำงานแพร่ธรรม งานการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก งานคริสตศาสนจักรสัมพันธ์/ศาสนสัมพันธ์ และการเข้าสู่วัฒนธรรม จำเป็นต้องมีโครงสร้างของสังฆมณฑลที่ชัดเจน มีพระสงฆ์รับผิดชอบ มีแผนงานและงบประมาณ

ในระดับวัด

- พระสงฆ์เจ้าอาวาสเป็นผู้รับผิดชอบ ปฏิเสธงานนี้ไม่ได้ เพราะถ้าเจ้าอาวาสไม่สนใจงานทั้งหมดก็จบที่ตัวพระสงฆ์แล้ว
- มีงานศาสนสัมพันธ์อยู่ในระบบโครงสร้างของวัด มีสมาชิกจำนวนหนึ่งของสภาอภิปาลรับผิดชอบงานศาสนสัมพันธ์ทำโครงการเสนอแต่ละปี มีงบประมาณสนับสนุน

คำแนะนำ

1. ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจในหมู่สภาอภิปาลวัด จากนั้นจึงไปสู่สัตบุรุษ ต้องปูพื้นฐานให้กว้างและเพียงพอ ทั้งในวัดและกลุ่มวิถิชุมชนวัด
2. จะทำอะไรใหม่ก็ตามต้องค่อยเป็นค่อยไป อย่าเร่งรีบหรือก้าวไกลเกินไป ยังมีคริสตชนบางคนที่ไม่ทัน จนอาจเป็นที่สะดุดและยอมรับไม่ได้
3. งานศาสนสัมพันธ์เป็นเรื่องของความเหมาะสมมากกว่าเป็นเรื่องของความถูกต้อง ดังนั้นต้องดูสภาพของชุมชนของวัดเป็นหลัก อย่าไปเลียนแบบวัดอื่นหรือสังฆมณฑลอื่นโดยไม่ปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของตนเอง สภาพแวดล้อมนี้หมายถึง ความเข้าใจ ความรู้สึก ความร่วมมือของคริสตังและผู้ที่มีใจคริสตัง ประวัติศาสตร์หรือภูมิหลังของวัดเป็นข้อมูลที่บ่งบอกบางอย่างได้ เช่น หมู่บ้านคริสตังเก่าแก่หรือวัดใหม่ในเมือง
4. งานแพร่ธรรมและงานศาสนสัมพันธ์เป็นงานที่ทำไปด้วยกัน
5. งานศาสนสัมพันธ์ต้องการคริสตังแท้ มีความเชื่อมั่นคง ชัดเจน
6. งานศาสนสัมพันธ์เป็นศาสตร์และศิลป์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ